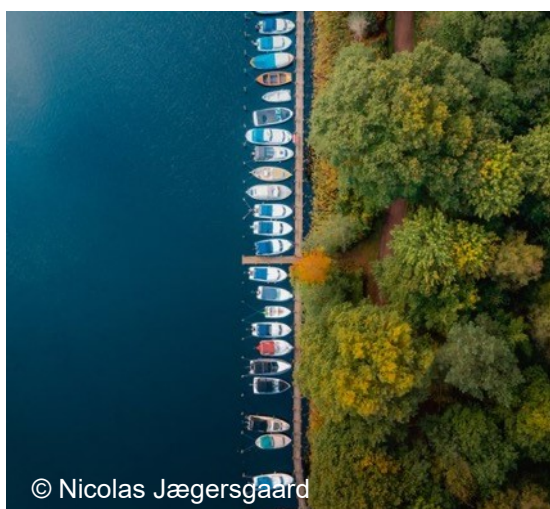

© Martin Heiberg

© Rolands Varsbergs

© Nicolas Jægersgaard

Det Nationale Turismeforum
Statusanalyse af turismens udvikling
og konkurrenceevne
April 2023

Statusanalysen af turismens udvikling og konkurrenceevne

Udgivet af

Det Nationale Turismedeforum
April 2023

Udarbejdet af:

VisitDenmark

Fotografer: forsidebilleder

Øverste venstre hjørne: Martin Heiberg

Nederste venstre hjørne: Nicolas Jægersgaard

Højre: Rolands Varsbergs

Billeder:

Denmark Media Center

Indhold

Indhold	0
1. Indledning	3
2. Turisme og bæredygtighed	6
2.1 Den globale dagsorden	7
2.2 Monitorering af bæredygtig turisme	8
2.3 Turismeintensitet og -densitet.....	9
2.4 Aktuelle analyser om bæredygtighed i dansk turisme.....	12
2.4.1 Indikator for Danmark som miljøvenligt rejsemål	13
2.4.2 Internationale turisternes syn på bæredygtighed	13
2.4.3 Indikator for borgernes overordnede opfattelse af turismens betydning	16
3. Dansk turismes markedsposition og konkurrenceevne	20
3.1 Dansk turismes markedsposition	21
3.2 Dansk turismes konkurrenceevne.....	23
4 Status for turismeforbruget i Danmark.....	27
4.1 Turismeforbruget i Danmark i 2020.....	28
4.1.1 Indikator for turismeomsætningen i 2030.....	29
4.1.2 Turismeforbruget i destinationer og på forretningsområder	29
4.1.3 Turismeforbruget i kommunerne	31
4.2 Turismeskabt eksport, værditilvækst og beskæftigelse.....	33
5 Udvikling og vækst i dansk turisme.....	39
5.1 Indikatorer for overnatninger i den nationale strategi for dansk turisme.....	40
5.1.1 Indikator for overnatninger i alt	40
5.1.2 Indikator for andel af overnatninger uden for højsæsonen	41
5.2 Udviklingen i dansk turisme fra 2015 til 2021.....	42
5.2.1 Overnatninger inden for de tre forretningsområder	43
5.2.2 Overnatninger i de danske destinationer	45
5.2.3 Overnatninger i de danske kommuner	46
5.2.4 Overnatninger fordelt på overnatningsformer	48
5.2.5 Overnatninger fordelt på nationalitet	48
5.2.6 Overnatninger booket via online platforme	50
5.3 Vækst på hovedmarkeder og vækstmarkeder.....	51
5.4 Danmarks markedsandele	53
5.4.1 Storby- og kystturismens markedsandele	55
5.5 Besøg på danske attraktioner	59
6. Vækstforventninger og kapacitet	62
6.1 Vækstforventninger og kapacitet	63
6.1.1 Vækst kræver kapacitet	63
6.2 Kapacitetsudnyttelse	65

6.2.1 Feriehuse.....	65
6.2.2 Hoteller	66
6.2.3 Feriecentre.....	69
6.2.4 Campingpladser	71
7 Kendskab til og tilfredshed med Danmark som feriedestination	74
7.1 Kendskab til Danmark	76
7.1.1 Kendskab til de fire store byer i Danmark	77
7.2 Rejseintentioner til de nordeuropæiske feriedestinationer	79
7.3 Tilfredshed med Danmark sammenlignet med Norden og Nordeuropa.....	81
7.3.1 Indikator for udenlandske turisters overordnede tilfredshed med ferieoplevelsen	84
8 Forhold mellem pris og kvalitet	85
8.1 Priseniveauet i Danmark	86
8.2 Turisternes oplevelse af pris og kvalitet sammenlignet med konkurrentfeltet.....	87
9 Transport og tilgængelighed	90
9.1 Transportmuligheder til Danmark og forskellige dele af landet.....	91
9.1.1 Flytrafik	92
9.1.2 Færgetrafik.....	93
9.1.3 Krydstogter	95
9.2 Turisternes tilfredshed med transport og infrastruktur i Danmark.....	95
10 Konkurrencedygtigt turismeerhverv.....	99
10.1 Momsatser og -fradrag.....	100
10.1.1 Momsfradrag	101
10.2 Elpriser	101
10.3 Omsætning.....	102
10.4 Produktivitet	103
10.5 Arbejdsmarked.....	105
10.6 Overskud og investeringer	110
10.7 Nystartede, ophørte og konkursramte virksomheder	111
10.8 Turismeerhvervets brug af hjælpepakker.....	112
Appendiks til kapitel 2.....	114
Appendiks til kapitel 4.....	116
Appendiks til kapitel 10.....	117

1. Indledning

1. Indledning

Turisme er en dansk styrkeposition med stor betydning for vækst og beskæftigelse i mange dele af Danmark. I årene op til 2020 var dansk turisme i kraftig vækst, men COVID-19 ramte turismen hårdt, både i Danmark og globalt. Selvom 2021 endte med at blive et bedre år end 2020, var der stadig 8,2 pct. færre overnatninger end i 2019, hvor antallet af overnatninger satte rekord for sjette år i træk. Særligt faldet i de udenlandske overnatninger trak niveauet ned, mens ekstraordinært mange danskere holdt ferie hjemme.

I 2022 er dansk turisme kommet stærkt tilbage, og blev med i alt 62,7 mio. overnatninger et nyt rekordår. Samlet set lå antallet af danske og udenlandske overnatninger henholdsvis 17,7 pct. og 6,4 pct. højere end i 2019, hvilket er på niveau med fremskrivningen i den nationale strategi for bæredygtig vækst i dansk turisme. Stigningen skyldes især, at mange danskere har holdt ferie hjemme, og den positive trend under COVID-19 er dermed fastholdt. Særligt storbyturismen oplevede fremgang med rekordmange danske overnatninger på hotellerne. Dansk turisme har således oplevet en hurtig genopretning efter COVID-19.

Samtidig viser nye tal, at Danmark sammenlignet med landene i det nordeuropæiske konkurrentfelt er det land, der har oplevet det mindste fald i antallet af udenlandske overnatninger i 2020 og 2021. Samlet set har Danmark vundet markedsandele i forhold til konkurrentfeltet i en periode, hvor dansk turisme har været særligt udfordret. Antallet af tyske turistovernatninger er faldet mindst relativt set, og andelen af udenlandske overnatninger fra Danmarks nærmarkeder er steget fra at udgøre 80 pct. af alle overnatninger i 2019 til at udgøre 88 pct. i 2021 og 84 pct. i 2022. Nærmarkederne er dermed blevet endnu vigtigere i forhold til fjerntmarkederne.

De udenlandske turisternes tilfredshed med udvalget af historiske seværdigheder, kultur- og fritidsaktiviteter samt shopping og indkøbsmuligheder i Danmark er ligeledes steget signifikant fra 2019 til 2022. Danmark scorer højere end de nordeuropæiske konkurrenter, når det drejer sig om tilfredsheden med de danske strande, oplevelsen af sikkerhed, håndteringen af corona, kvaliteten af spisesteder samt befolkningens venlighed og imødekommenhed.¹ Samlet set har Danmark således rykket sig fra en femteplads til en fjerdeplads i det nordeuropæiske konkurrentfelt, når det gælder turisternes overordnede tilfredshed med ferieoplevelsen. De positive evalueringer giver grund til optimisme, og er et godt fundament for udviklingen af dansk turisme i de kommende år.

Ligesom COVID-19 har påvirket rejsemønstrene blandt danske og udenlandske turister, er der også sket en forskydning i fordelingen mellem forretningsområderne i dansk turisme. Særligt kyst- og naturturismen er kommet godt igennem krisen, og er med 72 pct. af overnatningerne i 2022 fortsat det største forretningsområde og større end sidste normalår i 2019. Til sammenligning tegnede storby- og erhvervsturismen sig i 2022 for henholdsvis 16 pct. og 12 pct. af overnatningerne i Danmark. Begge forretningsområder lå over 2019-niveauet. Det er en positiv udvikling i forhold til 2020 og 2021, hvor erhvervs- og mødeturismen samt storbyturismen var hårdt ramt af manglen på udenlandske turister.

Selvom COVID-19 i dag fylder mindre, har forskellige landes håndtering af krisen stadig betydning for turisternes rejseadfærd. Samtidig har krigen i Ukraine, stigende energi- og forbrugspriser og en historisk høj inflation skabt øget usikkerhed om turisternes rejsevalg i de kommende år, ligesom klimaforandringer i mange populære turistområder forventes at få betydning for de globale rejsemønstre fremover. Det er usikkert, hvordan og hvor længe COVID-19 og krigen i Ukraine vil påvirke turismen globalt, selvom den internationale turisme i Danmark er tilbage på 2019-niveau i 2022. Der må derfor forventes hård international konkurrence om at genvinde og fastholde turisterne i de kommende år. Det stiller krav til omstillingen af dansk turisme, så Danmark kan forblive et attraktivt feriemål og samtidig være frontløber inden for bæredygtighed og digitalisering.

Omstillingen af dansk turisme frem mod 2030 – miljømæssig, økonomisk og social bæredygtig vækst

I juni 2022 blev den nationale strategi for bæredygtig vækst i dansk turisme lanceret. Strategien sætter retningen for udviklingen af dansk turisme frem mod 2030 og opstiller konkrete pejlemærker for miljømæssig, økonomisk

¹ Kilde: Travelsat Competitive Index 2022.

og social bæredygtighed. Dermed sætter strategien fokus på, at turismeudviklingen skal ske på en måde, hvor hensyn til klima og miljø går hånd i hånd med økonomisk vækst, beskæftigelse og udvikling i hele Danmark. Strategien adresserer samtidig en række centrale udfordringer, der skal håndteres, så Danmark kan fastholde sin position som et attraktivt feriemål og fortsat stå stærkt i den internationale konkurrence om turisterne. Det gælder bl.a. grøn omstilling, tiltrækning af investeringer og arbejdskraft, styrket innovation og digitalisering samt lokal opbakning.

Bæredygtig og grøn turismeudvikling

De seneste årtiers fremgang i turismen og forventningerne om fortsat vækst frem mod 2030 har skabt øget opmærksomhed omkring turismens effekter på miljø og lokalsamfund. Dette er også afspejlet i den nationale strategi for bæredygtig vækst i dansk turisme, der blandt andet indeholder et pejlemærke om, at 70 pct. af alle overnatningssteder i Danmark skal være bæredygtigheds certificerede i 2030, og at Danmark skal ligge nr. 1 blandt landene i det nordeuropæiske konkurrentfelt i forhold til turisternes vurdering af landet som et miljøvenligt rejsemål. Bæredygtighed har således stor betydning for udviklingen af fremtidens turisme, og en stadig større gruppe turister i Danmark og på nærmarkederne vægter miljøvenlige og bæredygtige hensyn højt i valget af deres næste feriedestination. Hvis dansk turisme skal få del i dette marked, kræver det, at omstillingen til flere bæredygtige turismeprodukter accelereres og markedsføres.

Kapacitet, investeringer og arbejdskraft som grundlag for vækst

Dansk turisme har i en årrække været udfordret af mangel på overnatningskapacitet, særligt i mange kystområder, hvor investeringerne ikke er fulgt med efterspørgslen. Investeringsefterslæbet medfører en gradvis nedslidning af turismeproduktet og medvirker til, at Danmark risikerer at tabe markedsandele til eksempelvis Sverige, Holland og Tyskland. Samtidig oplever mange danske turisme- og servicevirksomheder i stigende grad mangel på arbejdskraft som en produktionsbegrænsende faktor. Hvis dansk turisme skal nå sit vækstpotentiale, kræver det derfor, at udbuddet af overnatningskapacitet øges, og at der skabes attraktive jobs, som er med til at sikre tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft i turismeerhvervet.

Styrket innovation og digitalisering

Samtidig stiller turisternes efterspørgsel og virksomhedernes behov for effektiv drift stadig større krav til innovation og digitalisering i turismeerhvervet. Det gælder både et stadig større fokus på den digitale oplevelse for turisterne, der i stigende grad navigerer med hjælp fra kort og informationer via mobilen, men også digital omstilling i turismeerhvervet, hvor teknologianvendelse og nye digitale løsninger er med til at sikre en effektiv drift og minimere driftsomkostninger. Selvom Danmark er det tredje mest digitale samfund i EU, halter turismeerhvervet efter andre brancher, når det kommer til digital omstilling. Derfor skal der løbende være et fokus på at tilvejebringe nye analyser og data med henblik på at sikre en videns- og databaseret turismeudvikling.

Udvikling af turismen i samspil med det omgivende samfund

Danmark vurderes generelt som en bæredygtig destination, og otte ud af ti danskere mener, at turismen har flere positive end negative konsekvenser for Danmark og deres lokalområde. Særligt de erhvervs mæssige aspekter af turismen vurderes at bidrage positivt til samfundet, herunder turismens bidrag til lokal økonomi, handelsliv, beskæftigelse samt udvalg og kvalitet af fx spisesteder, kulturtilbud og aktiviteter. Viden om turismens konsekvenser for det omgivende samfund skal i endnu højere grad udbredes, så turismens potentielt negative konsekvenser i form af for eksempel trængsel, støj, skrald mv. kan håndteres, og så turismen skaber værdi for borgere og lokalsamfund i hele Danmark.

Statusanalysen 2022

Statusanalysen 2022 fokuserer på turismens udvikling fra 2015 til og med 2021 og dækker kun 2022 udvalgte steder. I analysen følges der op på seks af de ni indikatorer i den nationale strategi, og der vil blive fulgt op på de øvrige i takt med, at data foreligger. Analysen indeholder desuden en vækstprognose for antallet af overnatninger frem mod 2030.

© Mitch Wiesinger

2. Turismen og bæredygtighed

2. Turisme og bæredygtighed

Opsummering

Bæredygtighed og den nationale strategi

- Den nationale strategi for bæredygtig vækst i dansk turisme indeholder en indikator om, at Danmark i 2030 skal ligge nr. 1 blandt landene i det nordeuropæiske konkurrencefelt i forhold til turisternes vurdering af landet som et miljøvenligt rejsemål.
- I den seneste analyse fra marts 2022 lå Danmark nr. 3 i konkurrencefeltet. Danmark lå også nr. 3 i 2020 og 2021.

Aktuelle analyser om bæredygtighed i dansk turisme

- Mellem 19 og 40 pct. af befolkningerne i Danmark, Tyskland, Norge, Sverige og Nederlandene forventer, at bæredygtige hensyn vil påvirke deres fremtidige rejsevalg. Det er markant flere end andelen, der svarer, at deres seneste ferievalg var påvirket af bæredygtige hensyn.
- Andelen af befolkninger, der vil prioritere bæredygtige hensyn ved fremtidige rejsevalg, steg fra 2021 til 2022 signifikant i Sverige og var uændret i Tyskland, Norge, Nederlandene og Danmark.
- Mellem 42 og 56 pct. af befolkningerne i London, Milano, Rom og Paris forventer, at bæredygtighed vil påvirke deres næste ferievalg. Det er markant højere end den andel, der svarede, at bæredygtighed påvirkede deres seneste ferievalg.
- Andelen af befolkninger, der vil prioritere bæredygtige hensyn fremadrettet, faldt signifikant i Rom og Milano og var uændret i London og Paris
- Sammenholdt med andre konkrete rejsemotiver var bæredygtighed ikke udslagsgivende for valget af feriedestination.
- Danmark ses i høj grad som en attraktiv feriedestination blandt dem, der prioriterer bæredygtighed.
- Overordnet set mener danskerne, at turismen har flere positive end negative konsekvenser for både Danmark og lokalområderne. Niveauet i 2022 er uændret sammenlignet med 2021.
- Særligt de erhvervmæssige aspekter af turismen bliver vurderet til at bidrage positivt til samfundet, herunder turismens bidrag til lokal økonomi, handelsliv, beskæftigelse samt udvalg og kvalitet af fx spisesteder, kulturtilbud og aktiviteter. Et andet centralt bidrag er turismens bidrag til at skabe stemning og liv i lokalområder.

Den globale dagsorden

- Med de 17 verdensmål har FN sat scenen for bæredygtig udvikling frem mod 2030.
- FN's turismeorganisation (UNWTO) anbefaler, at der i arbejdet med bæredygtig turisme både fokuseres på de økonomiske, miljømæssige og sociale aspekter, jf. den nationale strategi for bæredygtig vækst i dansk turisme.

Turismeintensitet og -densitet

- I 2021 var turismeintensiteten (overnatninger pr. indbygger) størst i Fanø Kommune med 228 overnatninger pr. indbygger.
- I 2021 var turismedensiteten (overnatninger pr. km²) størst i Københavns Kommune med 51.460 overnatninger pr. km².

I juni 2022 lancerede regeringen en ny national strategi for bæredygtig vækst i dansk turisme, der skal sætte retning for udviklingen af dansk turisme frem mod 2030. Strategien opstiller pejlemærker inden for alle tre dimensioner af bæredygtighed, og sætter dermed fokus på, at udvikling af turismen skal ske på en bæredygtig måde, hvor hensyn til klima og miljø går hånd i hånd med økonomisk vækst, beskæftigelse og udvikling i hele Danmark. I Statusanalysen 2022 følges der op på seks af de i alt ni indikatorer, der er opstillet under de tre pejlemærker, jf. tabellen nedenfor. Der vil blive fulgt op på de øvrige i takt med, at data foreligger.

Table 1 Opfølgning på pejlemærker

Pejlemærke	Indikator*	Opfølgning
Grønne og bæredygtige løsninger med mindre miljø- og klimaaftryk	Alle offentlige turismeorganisationer skal være bæredygtighedscertificeret	Afventer opfølgning
	70 pct. af alle overnatningssteder i Danmark skal være bæredygtighedscertificerede	Afventer opfølgning
	Danmark skal ligge nr. 1 blandt landene i Nordeuropa i forhold til turisternes vurdering af landet som et miljøvenligt rejsemål	Danmark ligger på en tredjeplads.
Flere turister med et større turismeforbrug i Danmark	Turismeomsætningen i Danmark skal nå 190 mia. kr.	103,7 mia. kr. i 2020, foreløbigt opgjort til 115,8 mia. kr. i 2021.
	Dansk turisme skal runde 72 mio. overnatninger	51,5 mio. overnatninger i 2021. 62,7 mio. i 2022
	Antallet af overnatninger uden for højsæsonen (juli og august) skal udgøre 2/3 af overnatningerne i 2030	59 pct. af overnatninger var uden for højsæsonen i 2021
Tilfredse turister, borgere og medarbejdere	Danmark skal ligge i top-3 blandt landene i Nordeuropa, når det gælder de udenlandske turisternes overordnede tilfredshed med ferieoplevelsen i landet	Danmark lå på en fjerdeplads i 2021
	Borgernes overordnede opfattelse af turismens betydning som positiv for de danske samfund øges	79 pct. af danskerne havde en overordnet positiv opfattelse af turisme i 2022
	Mindst 80 pct. af medarbejderne i turismeerhvervet skal være tilfredse med deres job som helhed	Afventer opfølgning

2.1 Den globale dagsorden

I årene før COVID-19 steg antallet af internationale turistankomster på verdensplan med 22 pct. fra 1.215.000 i 2015 til 1.484.000 i 2019. COVID-19 satte dog en stopper for fremgangen i turisme og i 2020 og 2021 faldt antallet af internationale turismeankomster til henholdsvis 403.000 og 421.000. Antallet af internationale ankomster forventes først at nå tilbage til 2019-niveauet i 2024. Ikke desto mindre forventes den globale turismesektor at nå 2,02 mia. internationale turistankomster i 2030.²

² Kilde: Tourism Economics.

De seneste årtiers fremgang i turismen og forventningerne om fortsat vækst frem mod 2030 – også i lyset af COVID-19 – har skabt øget international opmærksomhed på turismens potentielt negative effekter på miljø og lokalsamfund. Samtidig anerkendes det bredt, at turisme er en vigtig kilde til vækst og beskæftigelse verden over særligt i mange lokalsamfund, hvor turisme er den primære indtægtskilde.

I 2015 vedtog verdens FN's stats- og regeringsledere 17 verdensmål, herunder 169 delmål, der sigter mod at fremme bæredygtig udvikling globalt. Turisme- og oplevelseserhvervet kan som få andre erhverv bidrage positivt til at opnå disse mål inden for tre dimensioner af bæredygtig udvikling, herunder en økonomisk, social og miljømæssig dimension. Særligt relevante for turismeerhvervet, er målene om økonomisk vækst, anstændige jobs, ansvarligt forbrug, ansvarlig produktion samt bæredygtige byer og lokalsamfund.

Bæredygtighed har således stor betydning for udviklingen af fremtidens turisme. Samtidig har stadig flere turister bæredygtighed som et væsentligt hensyn, når de planlægger deres rejse, og der ses generelt en større bevidsthed om turismens indvirkninger på lokalsamfund, klima, miljø og natur.

FN's internationale turismeorganisation (UNWTO) definerer bæredygtig turisme som *"Turisme, der til fulde tager hensyn til de nuværende og fremtidige økonomiske, sociale og miljømæssige konsekvenser ved at adressere behovene hos de besøgende, erhvervet, miljøet og værtssamfundet."*³ For at favne de forskellige dimensioner af bæredygtig turisme arbejder UNWTO med en tredobbelt bundlinje ved bæredygtig turisme, hvorved udviklingsdagsordenen simultant fokuserer på turismens økonomiske, miljømæssige og sociale forhold:

- **Økonomiske forhold** omhandler bl.a. beskæftigelse og indtægter forbundet med turismen.
- **Sociale forhold** omhandler bl.a. presset på lokalområder og lokalbefolkningens tilfredshed med og opbakning til turismen.
- **Miljømæssige forhold** omhandler bl.a. turismens effekt på affaldshåndtering og energiforbrug, herunder CO₂-udledning.

2.2 Monitorering af bæredygtig turisme

Vidensindsamling og –deling er en vigtig forudsætning for, at de positive effekter af turismen kan maksimeres og de potentielt negative konsekvenser kan håndteres inden for de tre dimensioner af bæredygtighed. Vidensindsamling og -deling samt monitorering indgår derfor i verdensmål nr. 17, partnerskaber for handling.

Internationale organisationer som OECD, UNWTO og ETC arbejder mod et fælles sæt af internationale indikatorer for monitorering af bæredygtig turisme, som muliggør en sammenligning på tværs af lande. VDK deltager i det internationale samarbejde med at udvikle indikatorer og styrke adgangen til data via de internationale organisationer.

ETC har indtil videre defineret 13 konkrete indikatorer, herunder turismeintensitet, døgnforbrug og andel af overnatninger med miljøcertificeringer, jf. Appendiks til kapitel 2. Der er primo oktober 2022 indsamlet data for 22 lande, 35 byer og 26 destinationer, herunder Danmark.⁴

Som led i arbejdet med at etablere indikatorer for turismens sociale bæredygtighed er der i Metodeudvalget under Det Nationale Turisforum etableret en metode til at afdække danskernes syn på turismens betydning for landet. Det er et eksempel på, hvordan der i Danmark arbejdes med måling og opfølgning på indikatorerne i den nationale strategi for bæredygtig vækst i dansk turisme. I 2021 blev der indhentet data for første gang og undersøgelsen blev gentaget i efteråret 2022. Resultaterne præsenteres i afsnit 2.4.3.

³ Kilde: UNWTO, sdt.unwto.org

⁴ De 13 indikatorer for Danmark er fordelt på kyst/storby, jf. Appendiks til kapitel 2.

2.3 Turismeintensitet og -densitet

Turismeintensitet og turismedensitet er to indikatorer for bæredygtig turisme, der henholdsvis er udtryk for antal overnatninger pr. indbygger og antal overnatninger pr. arealstørrelse (km²). Disse kan både ses som et mål for lokalsamfunds afhængighed af turismen, men også et relativt udtryk for spidsbelastning

Tabel 2 viser udviklingen i turismeintensitet i de 19 danske destinationsselskaber fra 2019-2021. I både 2019, 2020 og 2021 havde Destination Vesterhavet det højeste antal overnatninger pr. indbygger (turismeintensitet) blandt de 19 destinationsselskaber efterfulgt af Destination Bornholm. Fra 2020 til 2021 steg turismeintensiteten i alle 19 destinationsselskaber.

I 2021 lå turismeintensiteten under 2019- niveauet i syv destinationsselskaber. Det drejede sig om Destination Vesterhavet, Destination Vadehavskysten, Destination Trekantområdet, Destination Nord, Wonderful Copenhagen, Destination Fjordlandet og VisitHerning. I Destination Vesterhavet var 2021-niveauet dog tæt på 2019-niveauet.

Tabel 2 Turismeintensitet i de 19 danske destinationsselskaber i 2019, 2020 og 2021 samt udvikling i pct. fra 2019-2021 og 2020-2021

Destinationsselskab	Overnatninger pr. indbygger			Udvikling (pct.)	
	2019	2020	2021	2019-2021	2020-2021
Destination Vesterhavet	81,1	71,4	80,5	-1%	13%
Destination Bornholm	42,6	40,4	46,4	9%	15%
Destination NordVestkysten	25,8	25,0	27,6	7%	11%
VisitLollandFalster	17,9	17,2	19,3	7%	12%
Destination Sønderjylland	18,4	16,9	18,8	2%	11%
Destination Himmerland	10,7	10,4	11,2	4%	8%
Destination Vadehavskysten	12,0	10,2	11,1	-7%	10%
Destination Limfjorden	9,5	9,5	10,9	15%	15%
Destination Trekantområdet	12,2	7,7	9,2	-24%	19%
Destination Nord	8,6	7,5	8,2	-4%	10%
Destination Fyn	7,6	7,0	8,0	5%	14%
VisitNordsjælland	5,9	5,5	6,0	2%	10%
Destination SydkystDanmark	5,7	5,5	5,9	3%	8%
Destination Kystlandet	5,4	5,1	5,7	6%	11%
Aarhusregionen	5,2	4,6	5,3	4%	15%
Wonderful Copenhagen	7,1	2,8	4,0	-44%	45%
Destination Sjælland	3,6	3,4	3,7	1%	9%
Destination Fjordlandet	2,5	1,9	2,3	-10%	20%
VisitHerning	2,5	1,6	1,7	-31%	11%
<i>Uden for destination</i>	4,3	4,0	4,5	5%	12%

Kilde: Damarks Statistik og VisitDenmarks beregninger.

Tabel 3 viser udviklingen i turismedensiteten i de 19 danske destinationsselskaber fra 2019 til 2021. I 2021 lå turismedensiteten under 2019-niveauet i syv destinationsselskaber: Wonderful Copenhagen, Destination Vesterhavet, Destination Vadehavskysten, Destination Nord, Destination Trekantområdet, Destination Fjordlandet og VisitHerning. I både 2019, 2020 og 2021 havde Wonderful Copenhagen den højeste turismedensitet blandt de 19 destinationsselskaber efterfulgt af Destination Vesterhavet. Fra 2020 til 2021 steg turismedensiteten i alle 19 destinationsselskaber.

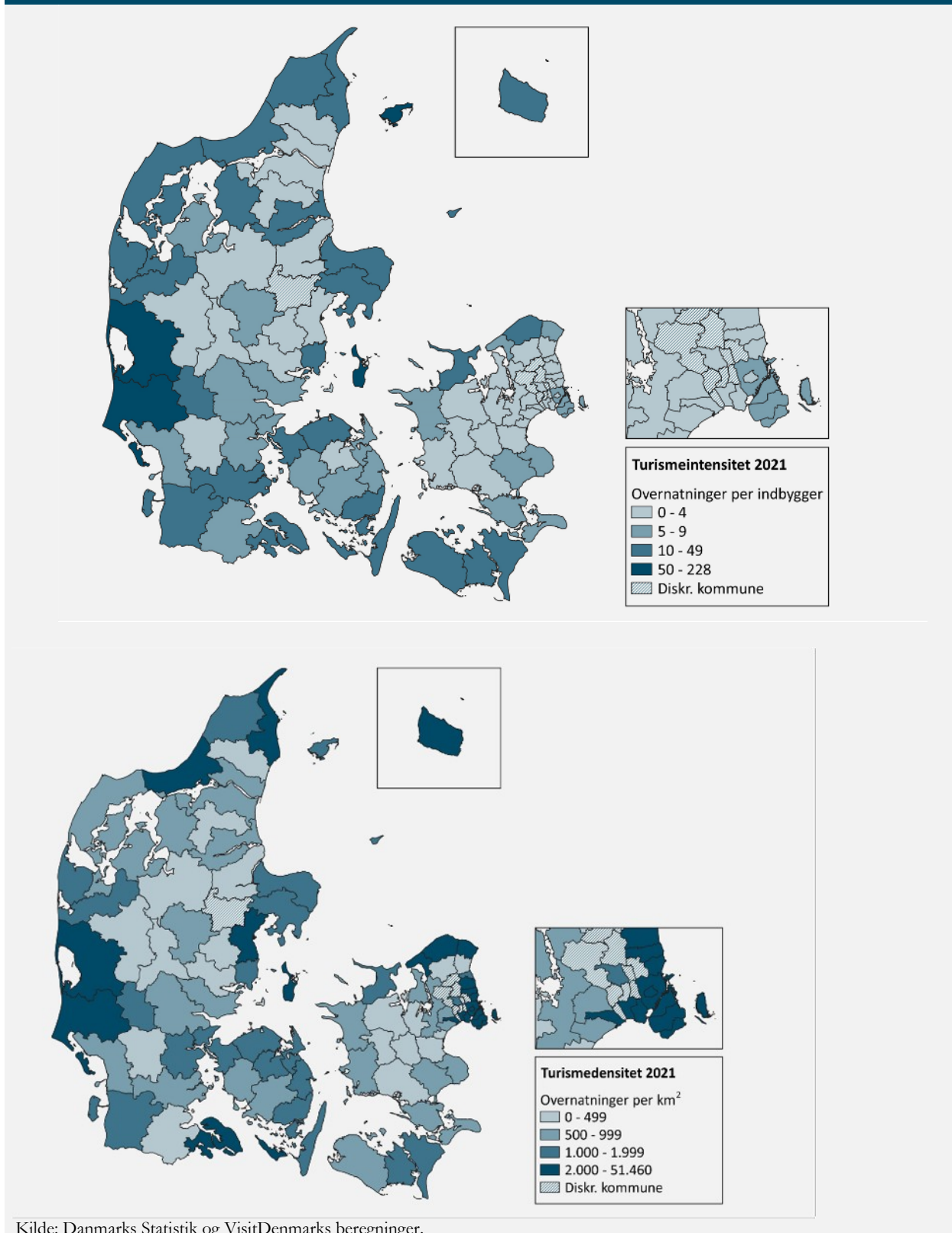
Tabel 3 Turismedensitet i de 19 danske destinationsselskaber i 2019, 2020 og 2021 samt udvikling i pct. fra 2019-2021 og 2020-2021

Destinationsselskab	Overnatninger pr. km ²			Udvikling (pct.)	
	2019	2020	2021	2019-2021	2020-2021
Wonderful Copenhagen	11.302	4.408	6.406	-43%	45%
Destination Vesterhavet	3.205	2.805	3.140	-2%	12%
Destination Bornholm	2.867	2.713	3.123	9%	15%
Destination Vadehavskysten	1.682	1.416	1.555	-8%	10%
Destination NordVestkysten	1.397	1.345	1.483	6%	10%
VisitNordsjælland	1.328	1.239	1.362	3%	10%
Destination Sønderjylland	1.181	1.081	1.197	1%	11%
Destination Fyn	1.092	1.009	1.153	6%	14%
VisitLollandFalster	1.029	980	1.087	6%	11%
Destination Nord	1.060	931	1.025	-3%	10%
Destination Trekantområdet	1.297	828	993	-23%	20%
Aarhusregionen	727	660	764	5%	16%
Destination Limfjorden	641	639	725	13%	13%
Destination Kystlandet	661	638	712	8%	12%
Destination Himmerland	572	546	584	2%	7%
Destination SydkystDanmark	549	526	567	3%	8%
Destination Fjordlandet	583	440	533	-9%	21%
Destination Sjælland	411	380	417	1%	10%
VisitHerning	160	99	110	-31%	12%
<i>Uden for destination</i>	525	493	553	5%	12%

Kilde: Damarks Statistik og VisitDenmarks beregninger.

Figur 1 viser turismeintensiteten og -densiteten for de danske kommuner i 2021.

Figur 1 Turismeintensitet og -densitet i de danske kommuner, 2021

Kilde: Danmarks Statistik og VisitDenmarks beregninger.

Samlet set var turismeintensiteten i Danmark 8,8 overnatninger pr. indbygger i 2021 mod 7,7 i 2020 og 9,6 i 2019. Turismedensiteten var 1.199 overnatninger pr. km² i 2021 mod 1.038 i 2020 og 1.306 i 2019. Variationer

kommunerne imellem var ganske store. I 2021 havde Fanø Kommune den højeste turismeintensitet med 228 overnatninger pr. indbygger, jf. Tabel 4, mens Københavns Kommune havde den højeste turismedensitet med 51.460 overnatninger pr. km².

Tabel 4 viser top-10 kommuner målt på henholdsvis turismeintensitet og turismedensitet i 2021 samt placering i forhold til 2020. Fra 2020 til 2021 rykkede Bornholms Kommune en plads op i top-10 over turismeintensitet, mens Brøndby og Tårnby kommuner rykkede henholdsvis fire og tre pladser op på top-10 over turismedensitet.

Tabel 4 Turismeintensitet og -densitet på kommuner, top-10 i 2021 samt placering i forhold til 2020

Top 10 kommuner			Turismeintensitet 2021	Top 10 kommuner			Turismedensitet 2021
			Overnatninger pr. indbygger				Overnatninger pr. km ²
1	-	Fanø	228	1	-	København	51.460
2	-	Varde	93	2	-	Fanø	13.705
3	-	Læsø	86	3	-	Frederiksberg	8.139
4	-	Ringkøbing-Skjern	70	4	(+3)	Tårnby	5.574
5	-	Samsø	67	5	(-1)	Dragør	4.681
6	-	Jammerbugt	48	6	(-1)	Varde	3.706
7	-	Tønder	47	7	(-1)	Helsingør	3.425
8	(+1)	Bornholm	46	8	(+4)	Brøndby	3.139
9	(-1)	Langeland	46	9	-	Bornholm	3.123
10	-	Lemvig	43	10	(-2)	Gentofte	2.772

Kilde: Damarks Statistik og VisitDenmarks beregninger.

2.4 Aktuelle analyser om bæredygtighed i dansk turisme

I løbet af de seneste år er der gennemført en række analyser, der på forskellig vis belyser bæredygtig turisme.

Som et nyt initiativ i første halvdel af 2021 etablerede Metodeudvalget⁵ under Det Nationale Turismeforum en metode til at afdække danskernes syn på turismens betydning for landet, og i efteråret gennemførte VisitDenmark den første nationale undersøgelse blandt knap 8.400 danskere.⁶ Hensigten er at gennemføre undersøgelsen en gang årligt for at indhente viden om, hvordan befolkningens holdning til turismen i Danmark udvikler sig, og inden for hvilke områder turismen opleves at bidrage henholdsvis positivt og negativt til nærmiljøet og det danske samfund generelt. Resultaterne af undersøgelsen i 2021 præsenteres nedenfor. Resultaterne for 2022-undersøgelsen er ultimo oktober 2022 endnu ikke tilgængelige.

Som led i den årlige image- og potentialeanalyse gennemførte VisitDenmark desuden i marts 2022 en international måling med fokus på blandt andet bæredygtighed blandt ca. 5.000 borgere i Tyskland, Norge, Sverige og Nederlandene og ca. 4.000 borgere i Greater London, Milano, Rom og Paris. I samme periode gennemførte Dansk Kyst- og Naturturisme i samarbejde med VisitDenmark en tilsvarende analyse på det danske marked blandt 1.500 danskere. Formålet med analyserne var at afdække turisternes forventninger til deres egen rejseadfærd fremadrettet, betydningen af bæredygtighed for destinationsvalg og adfærd på feriedestination samt Danmarks image som et bæredygtigt rejsemål på udvalgte parametre.⁷ Undersøgelserne tager således udgangspunkt i

⁵ Metodeudvalget består af repræsentanter fra VisitDenmark, Dansk Kyst- og Naturturisme, Danmarks Statistik, Wonderful Copenhagen, Aarhusregionen og Center for Regional- og Turismeforskning,

⁶ Rapporten kan findes via dette link: <https://www.visitdenmark.dk/corporate/videncenter/danskernes-opbakning-til-turismen-i-danmark>

⁷ Kilde: <https://www.visitdenmark.dk/corporate/videncenter/baeredygtighed-og-naermarkeder>

turisternes holdninger og forventninger, som kan være forskellige fra deres reelle handlinger. Eksempelvis kan nogle turister have konkrete, værdibaserede intentioner uden at handle på dem, for eksempel i bæredygtig adfærd på ferien.

2.4.1 Indikator for Danmark som miljøvenligt rejsemål

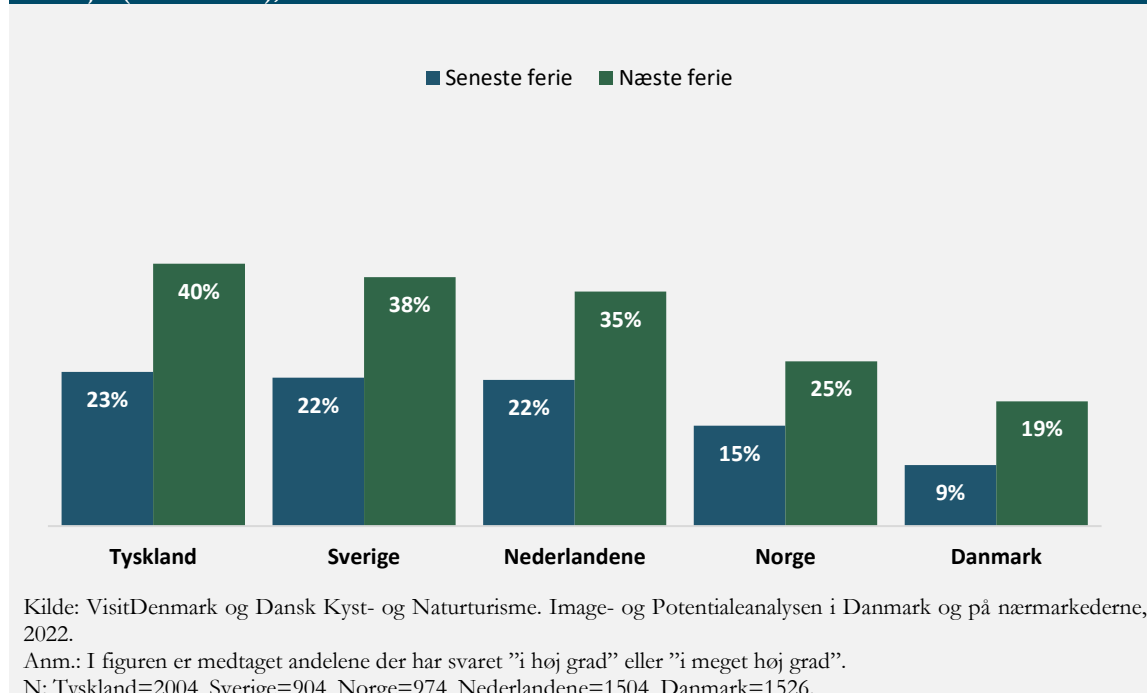
En af indikatorerne i den nationale strategi for bæredygtig vækst er, at Danmark i 2030 skal ligge nr. 1 blandt landene i Nordeuropa i forhold til turisternes vurdering af landet som et miljøvenligt rejsemål.

I den seneste analyse fra marts 2022 ligger Danmark nr. 2 i Norge, nr. 3 i Nederlandene og nr. 4 i Tyskland og Sverige i det nordeuropæiske konkurrentfelt, når det gælder opfattelsen af landet som et miljøvenligt rejsemål.⁸ Ses samlet på de fire nærmarkeder ligger Danmark på en tredjeplads. Der er således et stykke vej op til målet for 2030.

2.4.2 Internationale turisternes syn på bæredygtighed

VisitDenmarks analyser tyder på, at bæredygtighed i stigende grad var et udslagsgivende rejsemotiv og også fortsat kan forventes at få større betydning for valg af feriedestination, transportform, overnatningsform mv. Der var således markant forskel på andelen, der tilkendegiver, at bæredygtige og miljøvenlige hensyn havde betydning for valget af seneste udenlandsferie, og andelen, der vil medtænke det næste gang, de skal vælge en feriedestination i udlandet.

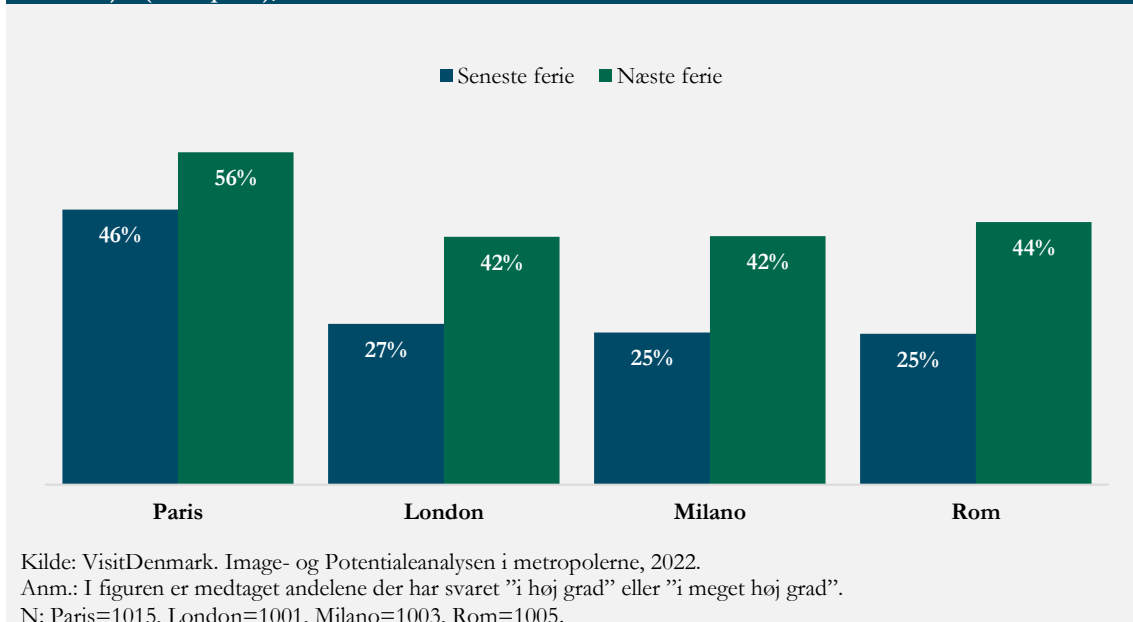
Figur 2 Andel af befolkningen, der prioriterede / vil prioritere bæredygtige og miljøvenlige hensyn ved valg af ferierejse (nærmarkeder), 2022

I Tyskland prioriterede knap en fjerdedel (23 pct.) bæredygtige og miljøvenlige hensyn højt eller meget højt, da de valgte deres seneste udlandsdestination, mens 40 pct. angav, at de ville medtænke bæredygtige og miljøvenlige hensyn næste gang, der skal vælges udlandsdestination. Også på de øvrige nærmarkeder kunne der ses en stigning i andelen, der vil prioritere bæredygtige og miljøvenlige hensyn i valget af næste udlandsferiedestination sammenlignet med andelen, der prioriterede det i valget af deres seneste feriedestination.

⁸ Kilde: VisitDenmarks internationale image- og potentialeanalyse 2022. Udvalgte resultater fra undersøgelsen kan læses her <https://www.visitdenmark.dk/corporate/videncenter/analyser/kendskab-attraktivitet-og-rejselyst>

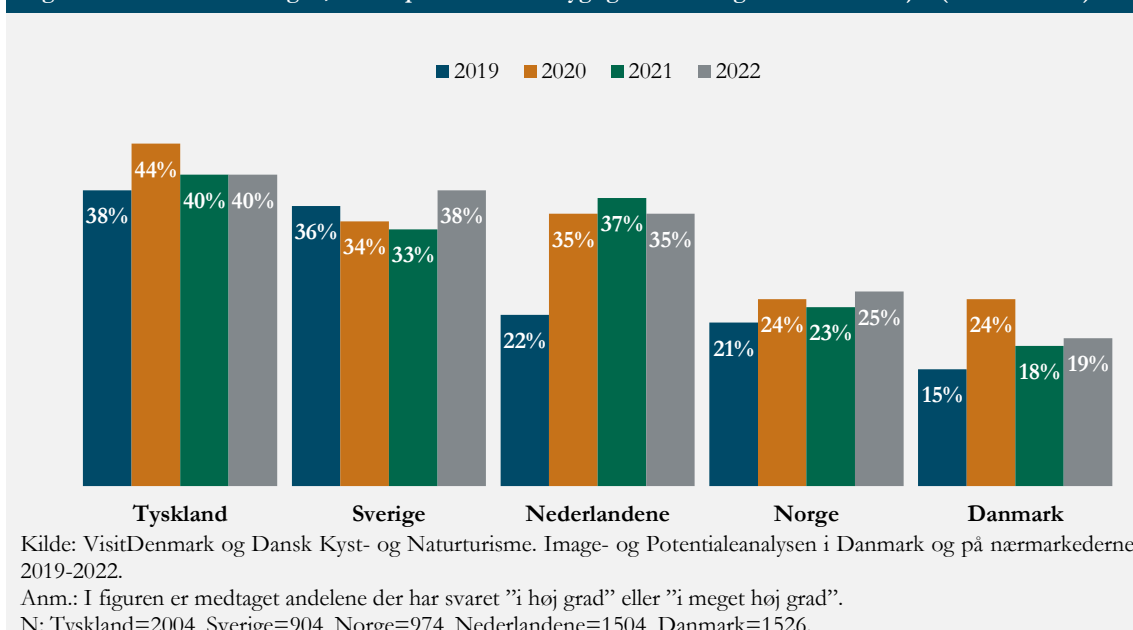
Figur 3 Andel af befolkningen, der prioriterede / vil prioritere bæredygtighed og miljøvenlige hensyn ved valg af ferierejse (metropoler), 2022

Blandt borgerne i Paris medtænkte flest bæredygtighed i forbindelse med valg af seneste rejse (46 pct.), og 56 pct. vil have det med i overvejelserne næste gang, de skal vælge udlandsferiedestination. I alle metropoler overstiger andelen, der vil medtænke bæredygtige og miljøvenlige hensyn fremadrettet, andelen der medtænkte det ved seneste valg af udlandsdestination.

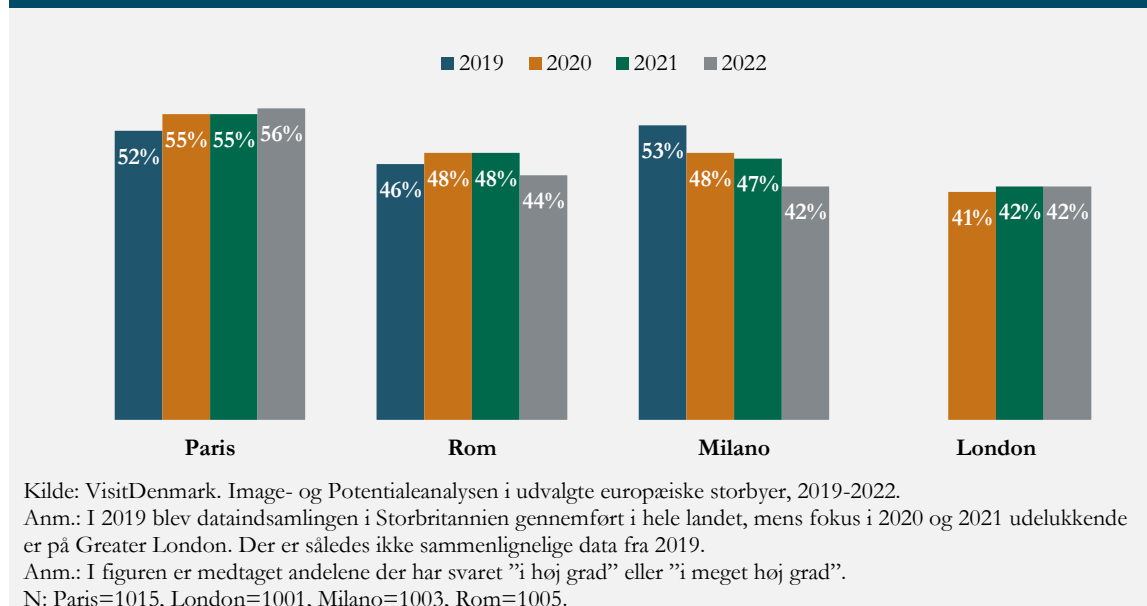
Figur 4 og Figur 5 viser udviklingen i andelen, der siger, at de vil prioritere bæredygtige og miljøvenlige hensyn i forbindelse med fremtidige valg af feriedestinationer i udlandet fra 2019 til 2022.

Figur 4 Andel af befolkningen, der vil prioritere bæredygtighed ved valg af næste ferierejse (nærmarkeder)

I Tyskland angav knap fire ud af 10 borgere, at de vil prioritere bæredygtighed i valget af næste udlandsrejse. Andelen er uændret i forhold til sidste år, og svarer til omkring 33 mio. tyskere. I Sverige var der fra 2021 til 2022 en signifikant stigning i andelen af turister, der angav at ville prioritere bæredygtighed ved en kommende ferie, mens andelen stort set var uændrede fra 2021 til 2022 i Tyskland, Nederlandene, Norge og Danmark.

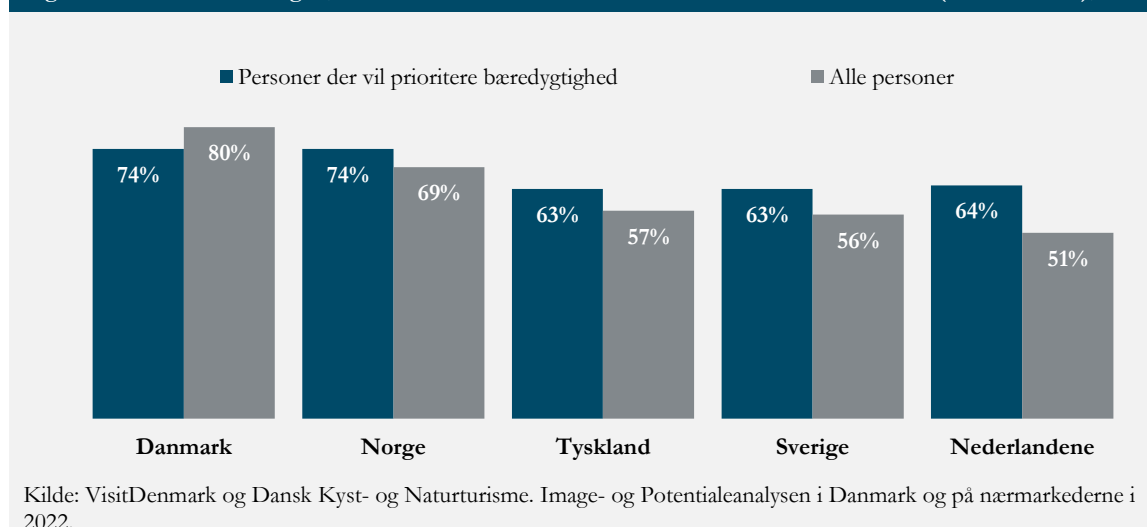
Figur 5 Andel af befolkningen, der vil prioritere bæredygtighed ved valg af næste ferierejse (metropoler)

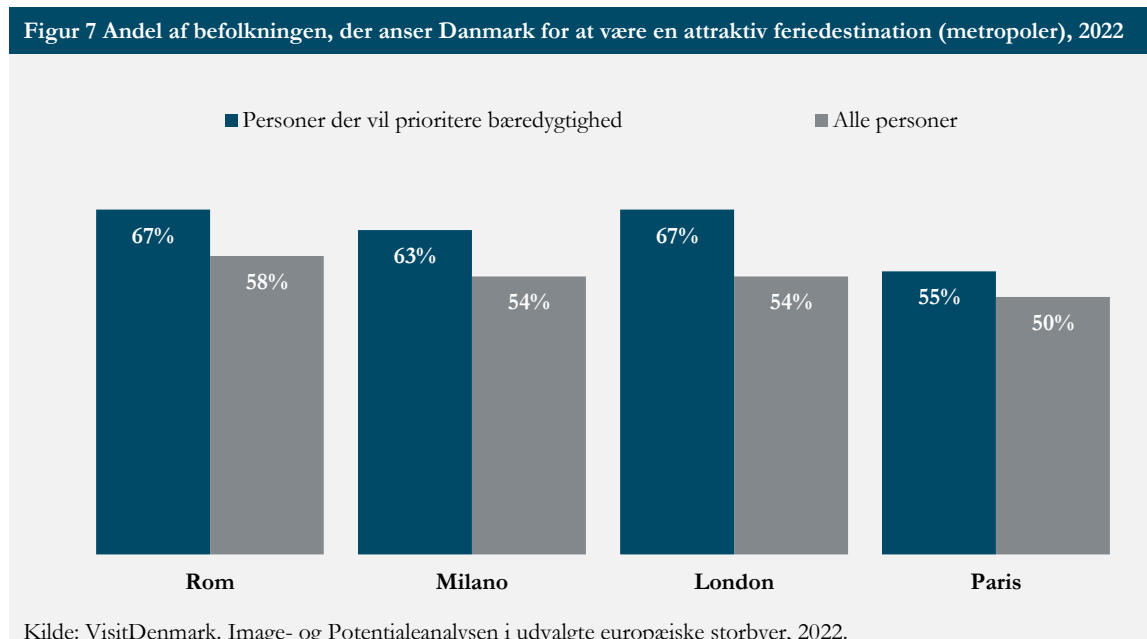
I Paris angav 56 pct. at prioritere bæredygtighed i forbindelse med valget af næste rejse. Det tilsvarende gjorde sig gældende for godt fire ud af 10 briter i London. I Rom og Milano var andelen, der angav at ville prioritere bæredygtighed ved valg af næste rejse, faldet signifikant fra 2021 til 2022, mens andelen var uændrede i Paris og London.

Danmark blev generelt vurderet at være en bæredygtig destination, især blandt turister, der kender meget til landet. Flere end to tredjedele af nordmændene anså Danmark for at være en attraktiv feriedestination, jf. 6. Knap tre fjerdedele (74 pct.) af de norske turister angav at ville prioritere bæredygtighed ved en kommende ferie.

Figur 6 Andel af befolkningen, der anser Danmark for at være en attraktiv feriedestination (nærmarkeder), 2022

Blandt befolkningerne i de fire europæiske storbyer anså hver anden eller flere Danmark for at være en attraktiv feriedestination. Ses der udelukkende på dem, der ville prioritere bæredygtighed i forbindelse med næste ferievalg, var andelen 55 pct. eller flere, jf. Figur 7.

Danmark blev især vurderet højt på parametre som *en imødekommende befolkning, gode muligheder for at cykle, høj livskvalitet og levevilkår, høje hygiejnestandarder og en følelse af sikkerhed/tryghed*. De nordiske lande blev alle vurderet højt på parametre vedrørende bæredygtighed.

Når danskerne besøgte en feriedestination, følte knap to tredjedele et ansvar for at beskytte miljøet i det land, som de besøgte. Samtidig mente seks ud af 10, at det var vigtigt, at de penge, de brugte på ferien, gavnede lokalsamfundet snarere end en international virksomhed. Godt hver femte dansker (22 pct.) overvejede at rejse mindre til udlandet af hensyn til miljøet.

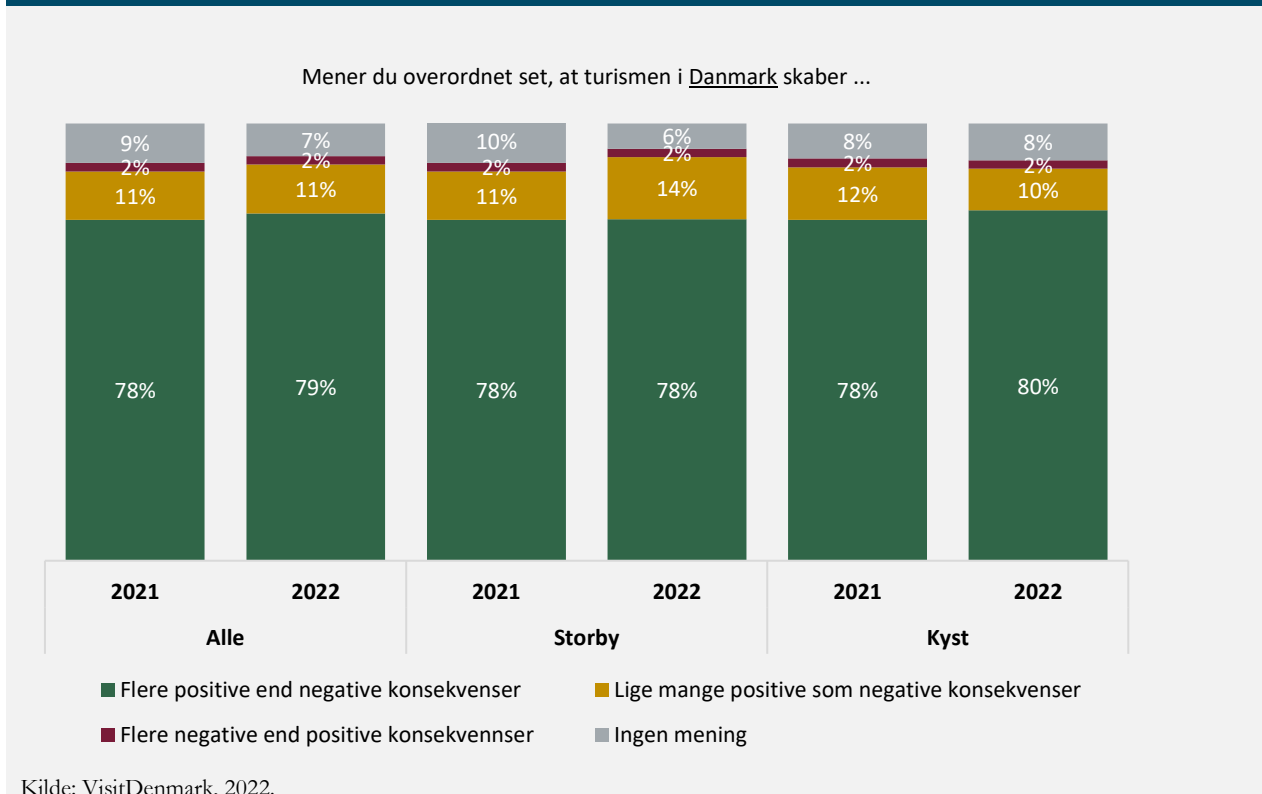
Læs mere i publikationen Dansk Image- og Potentialeanalyse 2022 på <https://www.visitdenmark.dk/corporate/videncenter/dansk-image-og-potentialeanalyse>.

2.4.3 Indikator for borgernes overordnede opfattelse af turismens betydning

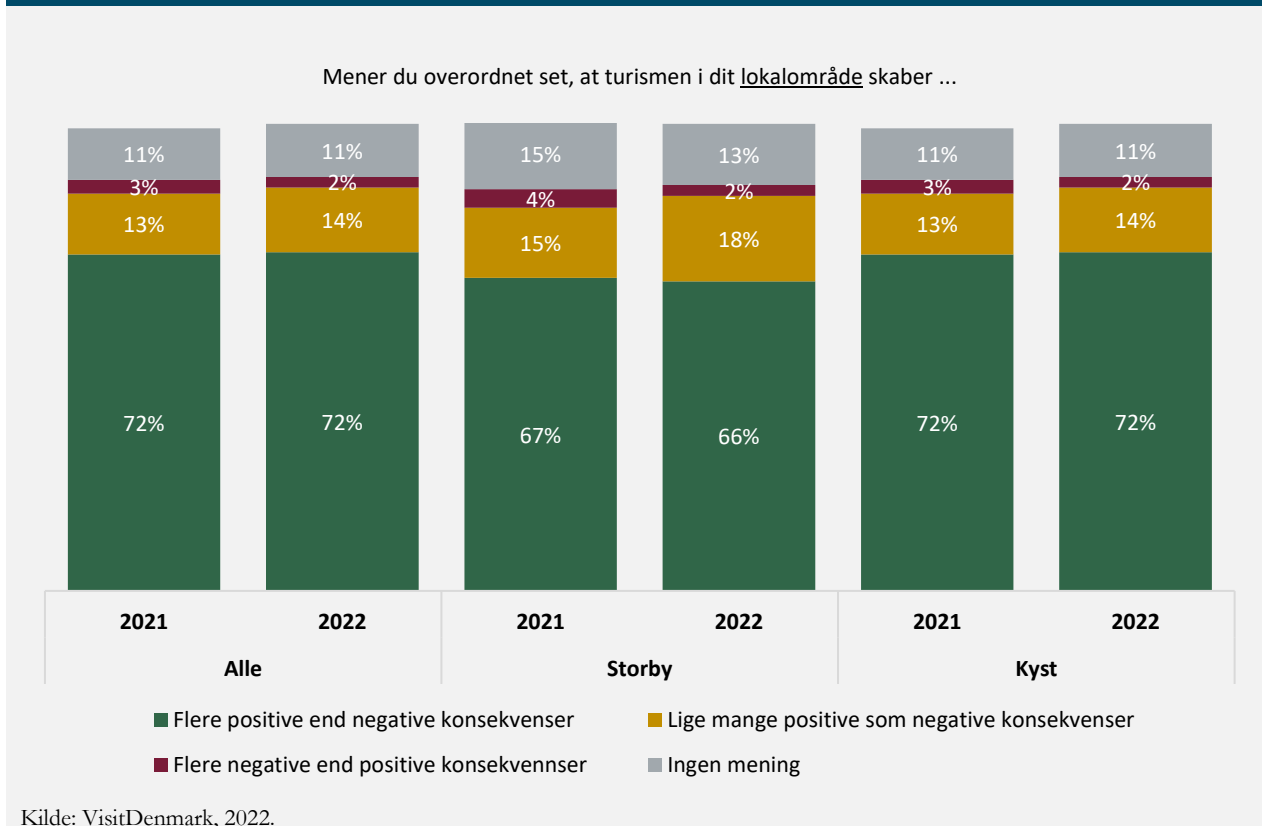
En af indikatorerne i den nationale strategi for bæredygtig vækst er, at borgernes overordnede opfattelse af turismens betydning som positiv for det danske samfund øges.

I den seneste analyse fra september 2022 sagde 79 pct. af danskerne, at de overordnet set mente, at turismen i Danmark medførte flere positive end negative konsekvenser. Da det tilsvarende spørgsmål blev stillet i 2021, lå andelen på 78 pct. Udviklingen er ikke signifikant.

Figur 8 Danskernes syn på turismens betydning for Danmark, 2021 og 2022

Figur 9 Danskernes syn på turismens betydning for lokalområdet, 2021 og 2022

Overordnet set vurderede danskerne i efteråret 2022, at turismen bidrog positivt til Danmark og lokalområdet. Langt størstedelen af danskerne mente, at turismen havde flere positive end negative konsekvenser for både Danmark (79 pct.) og lokalområdet (72 pct.). Niveauerne er uændrede i forhold til den tilsvarende måling i 2021.

Danskerne var især opmærksomme på de lokaløkonomiske gevinster ved turismen. Det var udtalt både i og uden for de store byer.

Selvom holdningen til turismen ofte præges af økonomiske rationaler, blev turismens bidrag til stemningen og livet i lokalområdet også anset som vigtige drivere til opbakningen. De oplevede ulemper ved turismen, var især knyttet til trængsel, udfordret naturbeskyttelse samt slid på natur og omgivelser. Opfattelsen var mest udtalt i storbyerne.

3. Dansk turismes markedspostion og konkurrenceevne

3. Dansk turismes markedsposition og konkurrenceevne

Opsummering

Dansk turismes markedsposition

- Fra 2019 til 2021 faldt antallet af udenlandske turistovernatninger både i Danmark og de lande, som Danmark umiddelbart konkurrerer med.
- Danmark havde fra 2019 til 2021 det mindste fald i antallet af europæiske overnatninger i konkurrentfeltet.
- Når det kom til antallet af ikke-europæiske overnatninger, havde Danmark det næstmindste fald. Kun Sverige oplevede et mindre fald.

Dansk turismes konkurrenceevne

- **Tilgængelighed:** Danmark har en god flytilgængelighed og antallet af udenlandske flypassagerer pr. indbygger ligger over det nordeuropæiske gennemsnit.
- **Pris:** Norge har det højeste prisniveau i det nordeuropæiske konkurrentfelt. Umiddelbart efter følger Danmark og Irland.
- **Konkurrencedygtigt turismeerhverv:** Momssatserne i Danmark er generelt høje i forhold til det nordeuropæiske gennemsnit. De danske elpriser for turismevirksomheder ligger midt i feltet sammenholdt med de nordeuropæiske konkurrenter. Danmark oplevede i perioden 2016 til 2020 et større fald i produktiviteten end Sverige, Norge, Finland og Tyskland. Lønniveauet i turismeerhvervet var højere i Danmark end i de øvrige lande i det nordeuropæiske konkurrentfelt.

Den internationale konkurrence om turisternes opmærksomhed er hård og skærpet som følge af COVID-19-pandemien. Hvis Danmark skal forblive en attraktiv turistdestination og stå stærkt i konkurrencen om de internationale turister, er det vigtigt at kende til dansk turismes styrker og svagheder sammenlignet med konkurrentlandene i Norden og Nordeuropa.

Danmark er som udgangspunkt i konkurrence med både europæiske naboer og oversøiske destinationer i forhold til at tiltrække turister. Forudsætningerne og vilkårene for dansk turisme er dog markant anderledes end for eksempel Sydafrika, Thailand, Australien, Grækenland og Brasilien i forhold til både klima, naturoplevelser, attraktioner og kultur, som kun kan påvirkes i meget begrænset omfang.

Det Nationale Turismeforum har derfor besluttet at fokusere på et nordeuropæisk konkurrentfelt bestående af følgende lande: Danmark, Norge, Sverige, Finland, Tyskland, Storbritannien, Irland og Nederlandene (NE8). Disse lande er koldtandsdestinationer og anses for at være dem, som Danmark er i direkte konkurrence med, da de trods forskelligheder har mange fællestræk og tilbyder en række af de samme produkter og oplevelser⁹. Det gør, at man meningsfyldt kan sammenligne markedsposition og konkurrenceevne med henblik på at afdække, hvor Danmark står stærkt, og hvor der er potentiale for forbedring.

Dette kapitel fokuserer på data om udenlandske turister, da det giver det mest reelle billede af dansk turismes markedsposition og konkurrenceevne i forhold til det internationale konkurrentfelt. Indenlandsk turisme spiller dog en central rolle for Danmark, og før COVID-19 blev knap halvdelen af alle turistovernatninger i Danmark foretaget af danske turister. I 2020 og 2021 forstærkede COVID-19 denne tendens, og omkring to tredjedele af

⁹ Disse destinationer vurderes at være destinationer, som er i direkte konkurrence med Danmark, i modsætning til de nordiske destinationer i Nordatlanten, herunder Island, Grønland og Færøerne, der tilbyder et væsentligt anderledes turismeprodukt.

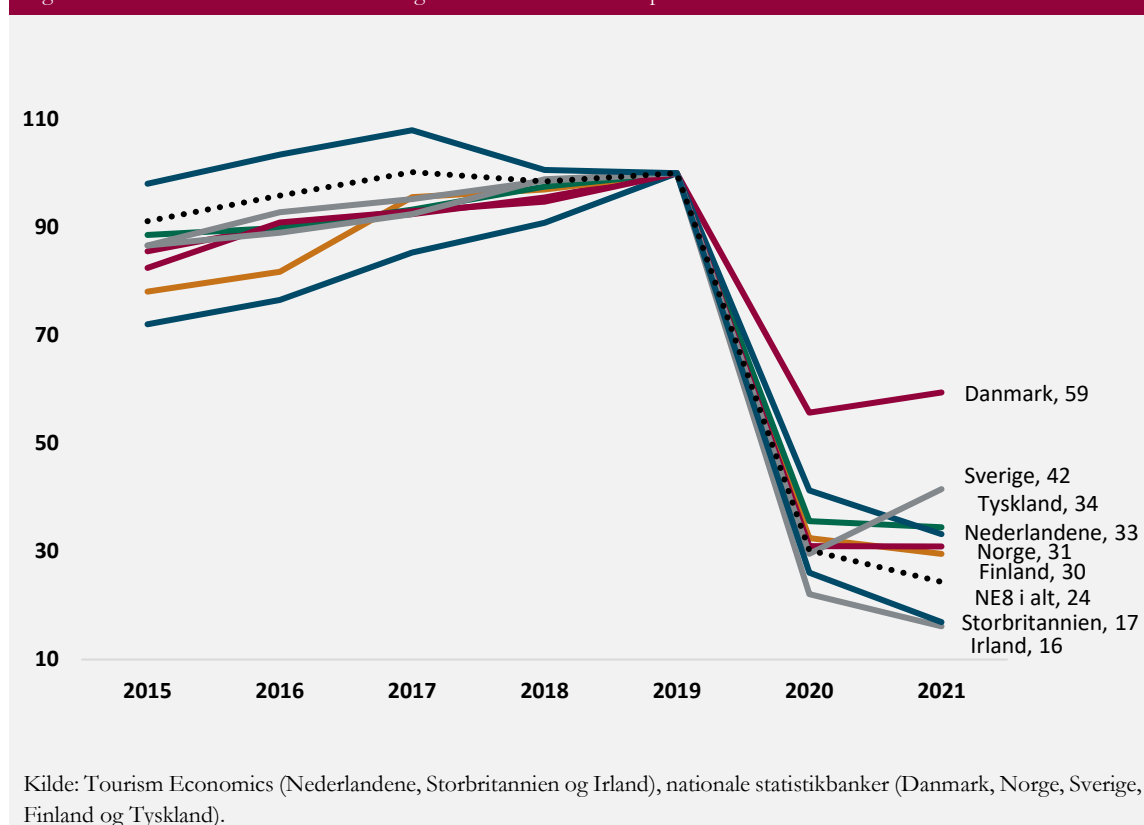
turistovernatningerne i Danmark var danske. Betydningen af den indenlandske turisme belyses i de efterfølgende kapitler.

3.1 Dansk turismes markedsposition

Figur 10 viser udviklingen i antallet af udenlandske overnatninger i Danmark fra 2015 til 2021 sammenlignet med det nordeuropæiske konkurrentfelt. Fra 2015 til 2019 oplevede samtlige nordeuropæiske lande fremgang i antallet af udenlandske overnatninger. Særligt Nederlandene (39 pct.) oplevede vækst efterfulgt af Finland (28 pct.), Norge (21 pct.) og Danmark (17 pct.).

COVID-19 bremsede den positive udvikling for alle lande i det nordeuropæiske konkurrentfelt. Med et fald på 41 pct. fra 2019 til 2021 var Danmark det land, der oplevede det mindste fald i antallet af udenlandske overnatninger i forhold til gennemsnittet på 76 pct. Derefter fulgte Sverige med et fald på 58 pct., Tyskland med et fald på 66 pct. og Nederlandene med et fald på 67 pct. Også Irland og Storbritannien oplevede store fald i antallet af udenlandske overnatninger på henholdsvis 84 pct. og 83 pct.

Figur 10 Udenlandske turisternes overnatninger i Danmarks nordeuropæiske konkurrentfelt 2015-2021. Indeks 2019 = 100

Dansk turismes markedsposition i det nordeuropæiske konkurrentfelt afhænger af, om der fokuseres på overnatninger foretaget af europæiske turister eller overnatninger fra internationale turister fra ikke-europæiske lande.

Tilbagegangen i antallet af udenlandske overnatninger i Danmark på 41 pct. fra 2019 til 2021 afspejler et fald på 37 pct. i de europæiske overnatninger og et fald på 74 pct. i overnatninger fra resten af verden. Til sammenligning afspejler tilbagegangen i udenlandske overnatninger på 76 pct. for det nordeuropæiske konkurrentfelt et fald på 70 pct. i de europæiske overnatninger og et fald på 85 pct. fra resten af verden, jf. Tabel 5.

Fra 2019 til 2021 oplevede Danmark det mindste fald i antallet af europæiske overnatninger relativt til konkurrentfeltet og vandt således markedsandele i forhold til tidligere år. Kun målt på antallet af ikke-europæiske overnatninger oplevede Sverige, Finland og Nederlandene et mindre fald end Danmark.

Tabel 5 Udvikling i udenlandske overnatninger fra 2019 til 2021 og fra 2020 til 2021

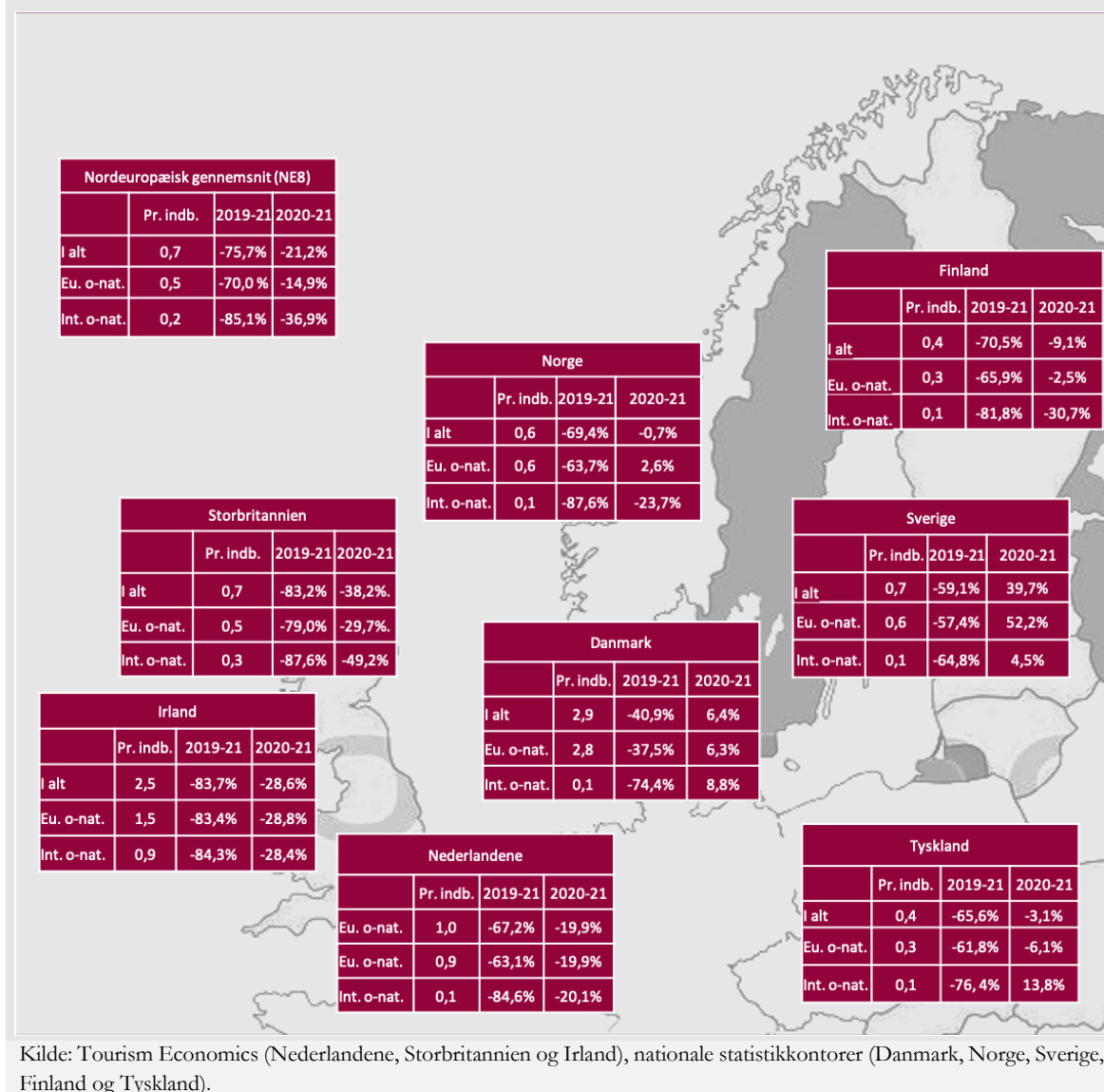
	Udvikling 2019-2021			Udvikling 2020-2021		
	Europæiske overnatninger	Ikke-europæiske overnatninger	Udenlandske overnatninger i alt	Europæiske overnatninger	Ikke-europæiske overnatninger	Udenlandske overnatninger i alt
Danmark	-37,2	-74,2	-40,6	6,6	9,2	6,7
Nederlandene	-62,7	-84,4	-66,8	-19,6	-19,8	-19,6
Tyskland	-61,7	-76,4	-65,5	-6,2	13,7	-3,2
Finland	-65,8	-81,8	-70,4	-2,4	-30,6	-9,0
Norge	-63,2	-87,5	-69,1	3,1	-23,3	-0,3
Sverige	-56,8	-64,3	-58,5	53,0	5,0	40,4
Storbritannien	-78,8	-87,5	-83,1	-29,7	-49,2	-38,2
Irland	-83,0	-84,0	-83,4	-28,2	-27,8	-28,0
Nordeuropæiske konkurrentfelt	-69,8	-85,0	-75,5	-14,8	-36,8	-21,1

Kilde: Tourism Economics (Nederlandene, Storbritannien Tyskland og Irland), nationale statistikbanker (Danmark, Norge, Sverige og Finland).

Figur 11 viser udviklingen i overnatningstal pr. indbygger i det nordeuropæiske konkurrentfelt fra 2019 til 2021. I 2021 var der i gennemsnit 0,5 europæiske overnatninger pr. indbygger i Nordeuropa, mens der i Danmark var 2,8 europæiske overnatninger pr. indbygger. Danmark havde dermed væsentligt flere europæiske overnatninger pr. indbygger end alle andre lande i konkurrentfeltet. Tyske turister udgjorde den største udenlandske turistgruppe med 77 pct. af samtlige udenlandske overnatninger i Danmark i 2021.

Med 0,1 pct. ikke-europæiske overnatninger pr. indbygger i 2021 lå Danmark derimod under gennemsnittet på 0,2 overnatninger pr. indbygger i det nordeuropæiske konkurrencefelt. Særligt Irland havde et højere antal ikke-europæiske overnatninger pr. indbygger.

Figur 11 Europæiske overnatningstal pr. indbygger i 2021 i det nordeuropæiske felt

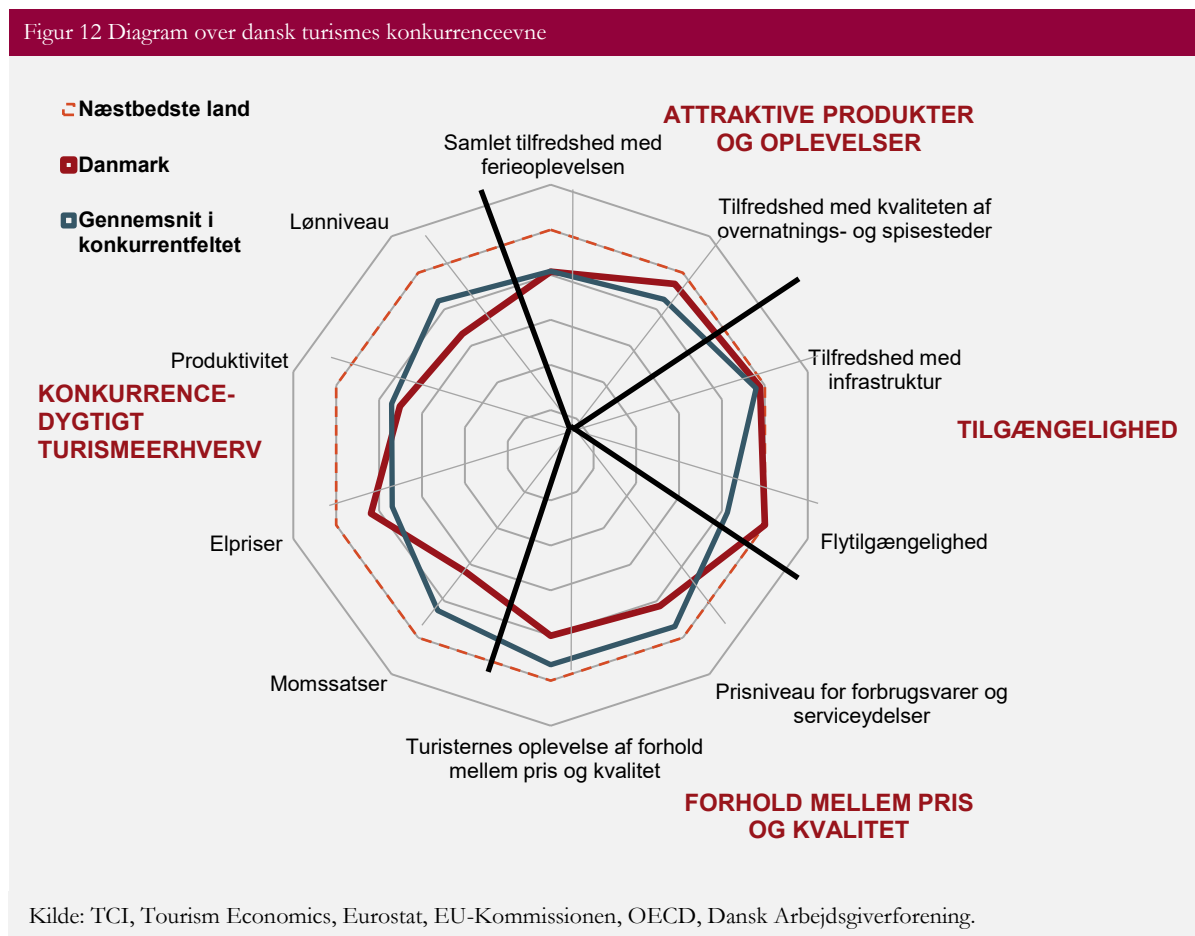
3.2 Dansk turismes konkurrenceevne

Danmarks konkurrenceevne afgør, i hvilken grad Danmark kan få del i væksten i den internationale turisme. Figur 12 viser ti indikatorer fordelt på tre områder, som sammen tegner et billede af dansk turismes konkurrenceevne: tilgængelighed, konkurrencedygtigt turismeerhverv og forhold mellem pris og kvalitet. De 10 indikatorer vil blive behandlet mere indgående i kapitel 10.

Hver indikator viser Danmarks præstation sammenlignet med det næstbedst scorende land og gennemsnittet for alle otte lande. Det næstbedst scorende land har indeksscoren 100, mens de øvrige landes indeksscorer udregnes i forhold til den bedste score. For eksempel opnår det næstbedste nordeuropæiske land en score på 169, når det gælder turisternes oplevelse af forhold mellem pris og kvalitet. Her opnår Danmark en score på 135 i forhold til gennemsnittet på 157 for alle otte lande. Når det næstbedste land sættes til indeks 100, får Danmark indeksscore 80, og gennemsnittet tildeles en indeksscore på 93. Det næstbedste land er anvendt som topscorer, da nogle lande

scorer markant højere på enkelte indikatorer på grund af særlige geografiske eller strukturelle forhold. Der er således ofte tale om outliers, hvor sammenligning med andre lande ikke altid er meningsfuld.

I forbindelse med udvælgelsen af indikatorerne er der lagt vægt på at give et nuanceret billede af konkurrencepositionen med udgangspunkt i de datakilder, som indgår i Statusanalysen 2021, og hvor det er muligt at finde sammenlignelige data for det nordeuropæiske konkurrencefelt.¹⁰ På flere af konkurrenceevneindikatorerne ligger Danmark under gennemsnittet. Det indikerer, at der er brug for en styrket indsats, hvis der skal skabes højere vækstrater, og Danmark skal fastholde sin markedsposition.

Tilgængelighed

Danmark har en relativ høj flytilgængelighed sammenlignet med det europæiske konkurrencefelt. I 2021 var der i gennemsnit 1,9 udenlandske flypassagerer pr. dansker, hvilket er over gennemsnittet på 1,5 udenlandske passagerer pr. indbygger i det nordeuropæiske konkurrencefelt.

¹⁰ Data stammer fra blandt andet TCI, Eurostat, OECD, Dansk Arbejdsgiverforening og EU-Kommissionen. På grund af begrænsninger i datamaterialet anvendes hotel- og restaurationsbranchen som substitut for turismebranchen i sammenligningerne af produktivitet og lønniveau. I 2021 var der kun data for seks indikatorer, men i 2022 er der igen data for alle 10 indikatorer.

Prisniveau

Prisniveauet for forbrugsvarer og serviceydelser i Norge, Danmark og Irland har siden 2018 ligget højere end i de øvrige nordeuropæiske lande. I 2021 var prisniveauet højest i Norge efterfulgt af Danmark og Irland.

Konkurrencedygtigt turismeerhverv

Momssatserne i Danmark er generelt høje sammenlignet med det nordeuropæiske gennemsnit. Indikatoren for momssatser tager dog ikke højde for, at privat feriehusudlejning som udgangspunkt er moms fritaget i Danmark, samt at der er 100 pct. momsfradrag på hotelophold i forbindelse med erhvervsrejser.¹¹ Under COVID-19 har en række lande i Danmarks konkurrentfelt, herunder Norge, Irland, Storbritannien og Tyskland indført midlertidige momsreduktioner, som instrument til at afbøde konsekvenserne pandemien.

I 2021 var elpriserne for danske turismevirksomheder lavere end i Tyskland, Irland, Storbritannien og Nederlandene, men højere end i Sverige, Finland og Norge. Det placerer Danmark midt i det nordeuropæiske konkurrentfelt. I Danmark betales der forskellige elafgifter for erhverv og private samt for el anvendt til forskellige formål.¹²

Produktiviteten i turismeerhvervet er stort set stagneret det seneste årti. Dertil er lønniveauet i det danske turismeerhverv højere end i det nordeuropæiske gennemsnit.¹³ Lønniveauet i Danmark er under niveauet i Norge, men over niveauet i særligt Irland og Storbritannien.

¹¹ Jf. afsnit 10.1.

¹² Jf. afsnit 10.2.

¹³ Jf. afsnit 10.5.

4. Status for turismeforbruget i Danmark

4 Status for turismeforbruget i Danmark

Opsummering

Turismeforbruget i Danmark

- Udenlandske og danske turister brugte samlet set 103,7 mia. kr. i Danmark i 2020.
- Turismeforbruget i 2021 estimeres foreløbigt til 115,8 mia. kr., hvilket er en stigning sammenlignet med 2020, men stadig 23 mia. kr. under niveauet i 2019.
- **Kyst- og naturturisme:** 63,7 mia. kr. svarende til 61 pct. af det totale turismeforbrug i Danmark kan henføres til kyst- og naturturismen. Heraf blev 66 pct. lagt vest for Storebælt.
- **Storbyturisme:** I 2020 blev der samlet set brugt 17,8 mia. kr. inden for storbyturismen, svarende til 17 pct. af det samlede turismeforbrug. 70 pct. blev lagt i Storkøbenhavn, mens 30 pct. blev lagt i de tre øvrige storbyer.
- **Erhvervs- og mødeturisme:** I alt 22,2 mia. kr., svarende til 21 pct. af den totale turismeomsætning, kunne henføres til erhvervs- og mødeturismen. Heraf blev 39 pct. brugt i Storkøbenhavn.

Destinationer:

- Wonderful Copenhagen var i 2020 den destination, hvor turisterne brugte flest penge inden for storbyturisme samt erhvervs- og mødeturisme. Inden for kyst- og naturturisme blev der brugt flest penge i Destination Nordvestkysten efterfulgt af Destination Vesterhavet. Destination Bornholm er den destination, der er mest afhængig af de udenlandske turisternes forbrug.
- De ti største turismekommuner i Danmark tegnede sig for 41 pct. af det samlede turismeforbrug i Danmark i 2020. Fanø Kommune var med en andel på 29,2 pct. den kommune, hvor turismen fyldte relativt mest af det samlede udbud af varer og tjenester.

Beskæftigelse og eksport

- I 2020 skabte turismeforbruget i Danmark ca. 128.500 arbejdspladser inden for mange forskellige brancher.
- Det samlede udenlandske turismeforbrug på 27,0 mia. kr. i 2020 svarer til 2,1 pct. af den samlede eksport i Danmark.

I dette kapitel afdækkes turismeforbruget i Danmark i 2020, som er det seneste år, hvor forbrugsdata er endeligt opgjort. Data omfatter både udenlandske og danske turisternes forbrug, herunder både turister, der overnatter på kommercielle overnatningssteder (for eksempel på hotel eller i lejet feriehus), og turister, der overnatter på ikke-kommercielle overnatningssteder (for eksempel i eget feriehus eller hos familie og venner) samt endagsbesøgende.¹⁴ Opgørelsen af turismens økonomiske betydning i Danmark følger den internationalt anerkendte definition af turisme: *"Turister er en delmængde af rejsende, for hvem rejsen foregår uden for personens sædvanlige miljø, i mindre end et år og med andet formål end at være ansat på den besøgte lokalitet."*¹⁵

¹⁴ Kapitlet bygger på resultater fra rapporten *Turismens økonomiske betydning 2020* udgivet i 2022. Rapporten udarbejdes i et samarbejde mellem VisitDenmark og Center for Regional- og Turismeforskning (CRT) og indeholder ikke danske turisternes forbrug på ferie i udlandet og udenlandske turisternes forbrug på vej til Danmark, herunder fx internationale flybilletter.

¹⁵ Kilde: https://unstats.un.org/unsd/publication/seriesf/seriesf_80rev1e.pdf

For at give et mere aktuelt billede af betydningen af COVID-19 for turismeforbruget perspektiveres der til et foreløbigt estimat for turismeforbruget i 2021. Den endelige opgørelse af turismeforbruget i 2021 ventes offentliggjort i august 2023.

I Danmark opdeles turismen i tre forskellige forretningsområder:¹⁶

- Storbyturisme: ferieturisme i København, Aarhus, Odense og Aalborg¹⁷
- Kyst- og naturturisme: ferieturisme uden for de fire storbyer
- Erhvervs- og mødeturisme: turisme i forbindelse med erhvervsrelaterede ophold, herunder møder og kongresser i hele landet

4.1 Turismeforbruget i Danmark i 2020

Turismens økonomiske betydning opgøres i et turismesatellitregnskab, der kobler turisternes forbrug til nationalregnskabet. Metoden følger de internationale retningslinjer for turismesatellitregnskaber,¹⁸ hvor omsætningen opgøres med udgangspunkt i turisternes efterspørgsel. Turismens økonomiske betydning er en strukturrapport, hvor datakilderne løbende opdateres (for eksempel opdateres tal for døgnforbrug typisk hvert tredje år), og hvor metoden løbende udvikles (for eksempel blev det fra 2021 muligt at medregne overnatninger booket via online platforme). Data om turismeforbrug egner sig dermed ikke som konjunkturværktøj til sammenligning årene imellem.

I 2020 brugte turisterne i Danmark i alt 103,7 mia. kr. Heraf kan 74 pct. (76,7 mia. kr.) henføres til danske turisternes forbrug, mens 26 pct. (27,0 mia. kr.) kan henføres til udenlandske turisternes forbrug, jf. Figur 13. 75 pct. af de danske turisternes forbrug skete i forbindelse med ferieophold, mens 25 pct. kan tilskrives erhvervs- og mødeturismen. For udenlandske turister kan 88 pct. af forbruges tilskrives ferieophold.¹⁹

Både udenlandske og danske turisternes forbrug har stor samfundsøkonomisk betydning for Danmark, såvel nationalt som lokalt. Udenlandske turister skaber som udgangspunkt et merforbrug i Danmark, da de alternativt ville have brugt pengene hjemme eller på en anden feriedestination. Det samme gælder de danskere, der holder ferie i Danmark frem for i udlandet. For denne gruppe er der dog tale om et forbrug eller en økonomisk aktivitet, som flyttes fra et sted i landet til et andet.

Figur 13 viser danske og udenlandske turisternes forbrug i 2020 i Danmark fordelt på forretningsområder. Kyst- og naturturismen var det største forretningsområde med en omsætning på 63,7 mia. kr., hvoraf 72 pct. kom fra danske turisternes forbrug. Tilsvarende kan 68 pct. af omsætningen inden for storbyturismen og 86 pct. af omsætningen inden for erhvervs- og mødeturismen henføres til danske turister.

¹⁶ Læs mere om forretningsområderne her:

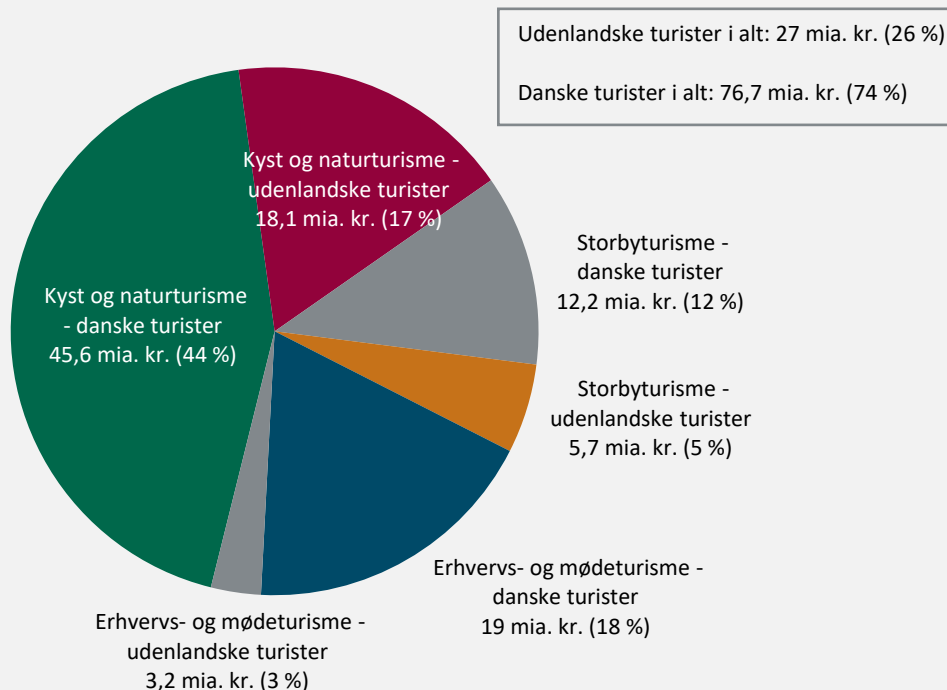
<https://www.visitdenmark.dk/corporate/videncenter/forretningsomraader/forretningsomraader>

¹⁷ Storbyturisme dækker ferieophold i København (4 bykommuner og 13 omegnskommuner, som tilsammen udgør landsdelene København by og omegn), Aarhus Kommune, Aalborg Kommune og Odense Kommune.

¹⁸ <https://www.oecd.org/cfe/tourism/tourismsatelliteaccountrecommendedmethodologicalframework.htm>

¹⁹ Overnatningsdata for udenlandske endagsforretningsrejsende er ikke tilgængelige, hvorfor omsætningen genereret af denne gruppe muligvis undervurderes.

Figur 13 Turismeomsætning i Danmark fordelt på forretningsområder, 2020

Kilde: VisitDenmark og Center for Regional- og Turisemeforskning.

NB: Danmarks Statistik registrerer ikke erhvervs- og mødeturisters nationalitet. Nationalitet for erhvervs- og mødeturister er derfor beregnet under antagelse om, at fordelingen mellem ferie- og forretningsturisme er den samme for både danske og udenlandske overnatninger på hotel.

4.1.1 Indikator for turismeomsætningen i 2030

I den nationale strategi for bæredygtig vækst i dansk turisme er en af indikatorerne, at turismeomsætningen i 2030 skal nå 190 mia. kr. i forhold til 139,2 mia. kr. i turismeomsætning i 2019. Det svarer til en gennemsnitligt årlig vækst i turismeomsætningen på 2,9 pct. eller ca. 4,6 mia. kr. om året frem mod 2030.

COVID-19 har påvirket turismeomsætningen betydeligt og fra 2019 til 2020 faldt turismeforbruget med ca. 35 mia. kr. til 103,7 mia. kr. Turismeforbruget i 2021 er foreløbigt opgjort til 115,8 mia. kr., hvilket er en stigning sammenlignet med 2020, men stadig 23 mia. kr. under 2019-niveaue.

4.1.2 Turismeforbruget i destinationer og på forretningsområder

Af de i alt 19 danske destinationsselskaber tegnede Wonderful Copenhagen sig i 2020 for det højeste turismeforbrug, hvilket svare til over en femtedel af den samlede turismeomsætning i Danmark. Herefter fulgte Aarhusregionen og Destination NordVestkysten med henholdsvis 10,0 pct. og 8,3 pct. af det samlede turismeforbrug.

I forhold til turismens relative betydning lokalt, var Destination Bornholm den destination, hvor turismen udgjorde den største andel af destinationens samlede økonomi i 2020 (10,0 pct.) efterfulgt af Destination Vesterhavet (5,3 pct.). Turismen udgjorde den laveste andel af destinationens samlede økonomi i VisitHerning (1,0 pct.) og Wonderful Copenhagen (1,1 pct.).

Ses der udelukkende på turismeforbruget inden for kyst- og naturturismen, var Destination NordVestkysten og Destination Vesterhavet de største destinationer med turismeforbrug på henholdsvis 8,2 mia. kr. og 7,4 mia. kr. i 2020. Størstedelen (66 pct.) af forbruget inden for kyst- og naturturismen blev lagt vest for Storebælt.

I 2020 stod danske turister for hovedparten (72 pct.) af forbruget inden for kyst- og naturturismen. I 18 af de 19 destinationsselskaber dominerede danskernes forbrug. I Destination Sjælland tegnede danskerne sig for den højeste andel (87 pct.), hvilket blandt andet skyldes et højt antal endagsbesøg og overnatninger i eget eller lejet feriehus. Destination Vesterhavet var omvendt den destination, hvor den største andel af turismeforbruget (52 pct.) kom fra udenlandske turister – særligt tyske feriehusturister.

Tabel 6 Turismeomsætningen fordelt på destinationsselskaber og forretningsområder, 2020

	Turismeomsætning, mia. kr.					Turismeandel Pct. af samlet økonomi
	Kystferie	Storbyferie	Erhverv	I alt	Pct.	
Wonderful Copenhagen	1,9	12,6	8,6	23,1	22,3	1,1
Aarhusregionen	5,0	2,3	3,1	10,4	10,0	1,4
Destination NordVestkysten	8,2	-	0,4	8,6	8,3	4,1
Destination Vesterhavet	7,4	-	0,3	7,7	7,4	5,3
Destination Fyn	4,0	0,8	1,8	6,7	6,5	1,8
Destination Nord	2,8	2,1	1,3	6,1	5,9	2,1
Destination Sønderjylland	5,0	-	0,5	5,5	5,3	2,7
Destination Trekantområdet	2,9	-	1,5	4,4	4,2	1,6
VisitNordsjælland	3,4	-	0,3	3,7	3,6	2,8
Destination Bornholm	2,9	-	0,2	3,1	3,0	10,0
VisitLolland-Falster	2,6	-	0,3	2,9	2,7	4,3
Destination Fjordlandet	2,5	-	0,3	2,8	2,7	2,5
Destination Sjælland	2,1	-	0,6	2,7	2,6	1,5
Destination SydkystDanmark	2,1	-	0,3	2,5	2,4	2,5
Destination Vadehavskysten	1,6	-	0,5	2,1	2,1	2,0
Destination Kystlandet	1,5	-	0,5	2,0	1,9	1,4
Destination Himmerland	1,6	-	0,1	1,7	1,6	2,3
VisitHerning	0,9	-	0,6	1,5	1,4	1,0
Destination Limfjorden	1,3	-	0,1	1,4	1,3	2,0
Uden for destination	4,0	-	1,0	5,0	4,8	1,6
Hele landet	63,7	17,8	22,2	103,7	100	1,8

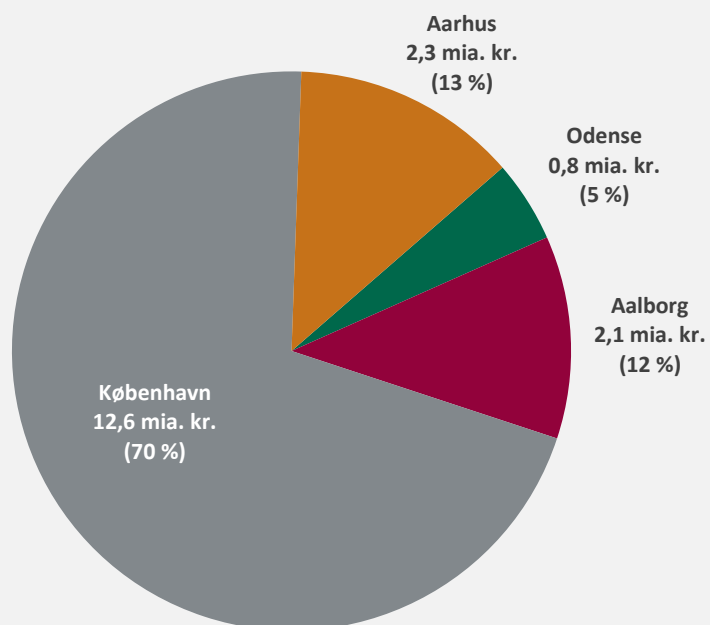
Kilde: VisitDenmark og Center for Regional- og Turismeforskning.

I alt 39 pct. af turismeforbruget på 22,2 mia. kr. inden for erhvervs- og mødeturismen blev brugt i Wonderful Copenhagen efterfulgt af Aarhusregionen (14 pct.) og Destination Fyn (8 pct.). Over halvdelen af den samlede omsætning (58 pct.) fra erhvervs- og mødeturismen stammede fra erhvervsturister, der overnattede på hotel, mens den resterende del kan henføres til erhvervsrejser uden overnatning. 86 pct. af forbruget kan henføres til danske turister, mens de resterende 14 pct. stammede fra udenlandske turister. 54 pct. af det udenlandske forbrug blev lagt i Wonderful Copenhagen.²⁰

Inden for storbyturisme kan 70 pct. af det totale turismeforbrug på 17,8 mia. kr. i 2020 henføres til hovedstaden. Samlet set stod de danske ferieturister for 68 pct. af forbruget i storbyturismen og deres forbrug fyldte mest i alle fire storbyer.

²⁰ VisitDenmark har ikke oplysninger om udenlandske endagsforretningsrejsende (pr. uden overnatning) og undervurderer derfor muligvis den udenlandske omsætning.

Figur 14 Storbyturismens omsætning fordelt på de fire danske storbyer, 2020

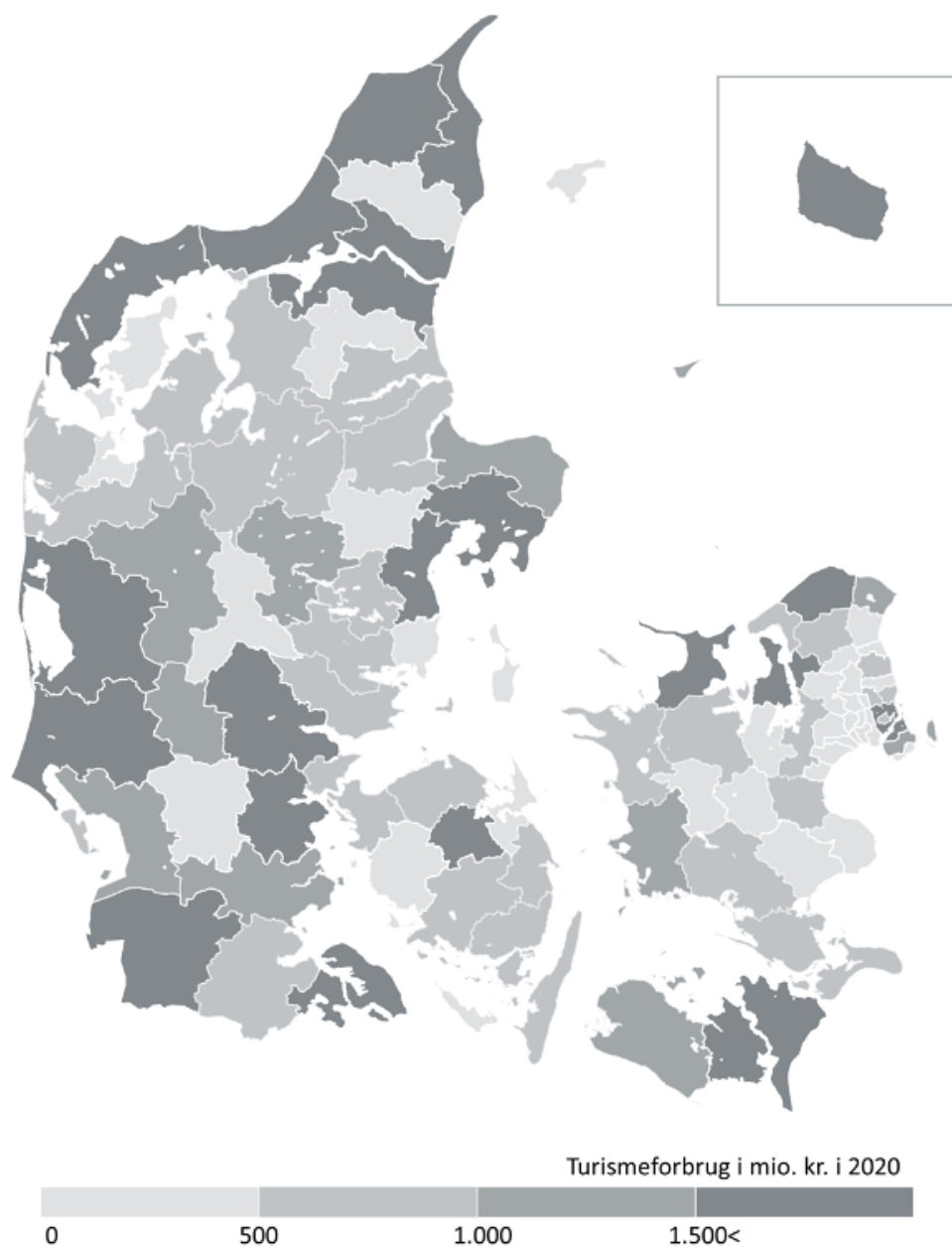

Kilde: VisitDenmark og Center for Regional- og Turismeforskning.

4.1.3 Turismeforbruget i kommunerne

Figur 15 viser det samlede turismeforbrug i Danmark i 2020 fordelt på kommuner.

Figur 15 Turismeforbrug fordelt på kommuner, 2020

Kilde: VisitDenmark og Cente for Regional- og Turismeforskning.

Tabel 7 viser de ti største turismekommuner i Danmark opgjort på (1) turismeforbrugets størrelse og (2) turismeforbrugets andel af det samlede udbud af varer og tjenester i den pågældende kommune.

De ti største turismekommuner i Danmark tegnede sig for 41 pct. af det samlede turismeforbrug i Danmark i 2020. Heraf blev der brugt mest i København og Aarhus - blandt andet på grund af højtforbrugende hotelgæster på ferie-

og forretningsrejser samt endagsbesøgende²¹ - efterfulgt af Varde, Ringkøbing-Skjern, Bornholm, Jammerbugt, Frederikshavn og Hjørring, som er blandt landets største kyst- og naturkommuner

Fanø Kommune var med en andel på 29,2 pct. den kommune, hvor turismen fyldte relativt mest af det samlede udbud af varer og tjenester i 2020. Særligt i ø-kommuner udgør turismen en stor andel af den samlede omsætning og i samtlige ti kommuner lå turismeandelen også væsentligt over landsgennemsnittet på 1,8 pct. Målt på både den absolutte og relative størrelse af turismen er Varde, Bornholm, Jammerbugt og Gribskov i top-10.

Table 7 Samlet turismeforbrug og turismeandele på kommuner, top 10, 2020 samt placering i forhold til 2019

Top 10 kommuner			Turismeforbrug	Top 10 kommuner			Turismeandel af samlet økonomi
			Mio. kr.				Pct.
1	-	København	14.381	1	-	Fanø	29,2
2	-	Aarhus	4.162	2	-	Læsø	16,1
3	-	Varde	4.028	3	-	Jammerbugt	11,1
4	+1	Ringkøbing-Skjern	3.633	4	-	Bornholm	10,0
5	+1	Bornholm	3.066	5	+2	Gribskov	9,8
6	-2	Aalborg	3.000	6	-1	Samsø	9,6
7	+1	Jammerbugt	2.813	7	-1	Varde	9,0
8	-1	Frederikshavn	2.625	8	+1	Odsherred	8,6
9	-	Hjørring	2.417	9	-1	Ærø	7,6
10	+6	Gribskov	1.977	10	+1	Syddjurs	7,1

Kilde: VisitDenmark og Center for Regional- og Turismeforskning.

4.2 Turismeskabt eksport, værditilvækst og beskæftigelse

I 2020 svarede de udenlandske turisternes forbrug i Danmark til 2,1 pct. af den samlede danske eksport. Turisternes forbrug bidrager til en række samfundsøkonomiske effekter i form af både værditilvækst, beskæftigelse og skatteindtægter.

Værditilvæksten beskriver den samlede økonomiske værdi af produktionen i en branche fratrukket forbruget i produktionen. Den samlede årlige værditilvækst i den danske økonomi er bruttonationalproduktet (BNP) ekskl. produktskatter og -subsidier.

Det danske turismeerhverv skabte i 2020 en samlet værditilvækst på 54,4 mia. kr. inklusiv afledte effekter, hvilket svarer til 2,7 pct. af den samlede værditilvækst i Danmark.

Turismen skaber stor værdi i mange dele af samfundet og inden for mange forskellige brancher og i 2020 blev næsten 70 pct. af den samlede turismeskabte værditilvækst skabt uden for de typiske turismeerhverv.²² Turismens andel af den samlede værditilvækst var størst inden for rejseservice, hvor 93 pct. af den samlede værditilvækst kom fra turismen, men også overnatningssteder (92 pct.) og restauranter (35 pct.) bidrog også betragteligt til turismens værditilvækst.

²¹ Det kommunale turismeforbrug er generel forbundet med usikkerhed, navnlig fordi de bagvedliggende turistmængder (overnatninger og endagsbesøg) i nogen grad er estimerede og på grund af antagelsen om, at turistens forbrug bliver lagt i overnatningskommunen. Herudover er data fra nationalregnskabet på produktniveau sjældent geografisk opdelt. Derfor fordeler Center for Regional- og Turismeforskning og Danmarks Statistik bl.a. omsætningen på kommuner vha. estimeringsmetoder. En af metoderne er at anvende lønsummen på arbejdsstederne til at fordele en branches omsætning.

²² Turismeerhvervene defineres som overnatningssteder, restauranter, transportvirksomheder, kultur og forlystelser m.m.

Tabel 8 viser den turismeskabte værditilvækst fordelt på erhverv og forretningsområde i 2020. Samlet set skaber kyst- og naturturismen 62 pct. af den samlede turismeafledte værditilvækst, erhvervs- og mødeturismen skaber 21 pct., og storbyturismen skaber 17 pct.

Sammenligner man forretningsområdernes værdiskabelse, jf. Tabel 8, skaber erhvervs- og mødeturismen især værditilvækst inden for rejseservice, transportvirksomheder og overnatningssteder. Storbyturismen skaber i højere grad værditilvækst inden for kultur, forlystelser og sport samt restauranter, mens kyst- og naturturismen skaber mere værditilvækst i detailbranchen.

Tabel 8 Turismeskabt værditilvækst fordelt på erhverv og forretningsområde, 2020

	Kystferie	Storbyferie	Erhverv	Hele landet	
	Turismeskabt værditilvækst, mio. kr.				Pct.
Turismeerhverv	7.171	3.136	6.803	17.109	31%
Overnatningssteder	1.454	863	2.382	4.698	9%
Restauranter og værtshuse	3.469	1.283	1.529	6.281	12%
Transportvirksomheder	382	178	1.969	2.528	5%
Rejseservice	35	49	801	885	2%
Kultur, forlystelser og sport	1.832	763	121	2.717	5%
Detailhandel*	8.442	1.754	641	10.837	20%
Andre brancher**	18.313	4.402	3.703	26.417	49%
Ejendomsmæglere, bolig og husleje	6.248	1.174	836	8.258	15%
Erhvervsservice	2.673	794	930	4.398	8%
Øvrige	9.392	2.434	1.936	13.762	25%
I alt	33.926	9.291	11.147	54.364	100%

Kilde: VisitDenmark og Center for Regional- og Turismeforskning.

Inklusiv direkte, indirekte og inducerede effekter.

*Detailhandel omfatter turismeskabt værditilvækst i detailhandel, engroshandel, fødevarer, drikkevarer og tobak, fremstillingsindustri, råolie, naturgas og olieindustri.

**Andre brancher er brancher, hvor turismen ikke tegner sig for størstedelen af omsætningen. "Ejendomsmægler, bolig og husleje" omfatter blandt andet udlejning af feriehuse, mens "Erhvervsservice" blandt andet "producerer" biludlejning. "Øvrige" dækker blandt andet "Offentlig service", "Andre personlige serviceydelser", "Finans og forsikring" og "Udgivelse, tv/radio og it".

Tabel 9 viser den turismeskabte beskæftigelse fordelt på erhverv og forretningsområde i 2020. I 2020 skabte turismeforbruget ca. 128.500 arbejdspladser i Danmark, hvilket svarer til 4,3 pct. af den samlede beskæftigelse. Turismen betyder således relativt mere for beskæftigelse og jobskabelse end for værditilvækst, hvilket bl.a. skyldes, at turisme er et erhverv med lav produktivitet (se afsnit 10.4). Samlet set tegnede kyst- og naturturismen sig for størstedelen (58 pct.) af den samlede turismeafledte beskæftigelse, mens erhvervs- og mødeturismen skabte 24 pct., og storbyturismen skabte 17 pct.

Tabel 9 Turismeskabt beskæftigelse fordelt på erhverv og forretningsområde, 2020

	Kystferie	Storbyferie	Erhverv	Hele landet	
	Turismeskabt beskæftigelse, årsværk				Pct.
Turismeerhverv	34.849	13.755	26.268	74.872	58%
Overnatningssteder	4.585	3.468	8.926	16.979	13%
Restauranter og værtshuse	23.183	7.417	9.667	40.267	31%
Transportvirksomheder	1.078	403	2.928	4.409	3%
Rejse-service	192	260	4.373	4.825	4%
Kultur, forlystelser og sport	5.810	2.207	375	8.392	7%
Detailhandel*	19.397	3.772	1.302	24.472	19%
Andre brancher**	20.664	4.950	3.572	29.187	23%
Ejendomsmæglere, bolig og husleje	785	200	125	1.111	1%
Erhvervsservice	4.836	1.251	1.358	7.445	6%
Øvrige	15.043	3.498	2.089	20.631	16%
I alt	74.910	22.477	31.143	128.530	100%

Kilde: VisitDenmark og Center for Regional- og Turismeforskning.

Inklusiv direkte, indirekte og inducerede effekter.

* Detailhandel omfatter turismeskabte job i brancherne detailhandel, engroshandel, fødevarer, drikkevarer og tobak, fremstillingsindustri, råolie, naturgas og olieindustri.

** Andre brancher omfatter brancher, hvor turismen ikke tegner sig for størstedelen af omsætningen. "Ejendomsmægler, bolig og husleje" omfatter blandt andet udlejning af feriehuse, mens "Erhvervsservice" blandt andet "producerer" biludlejning. "Øvrige" dækker blandt andet "Offentlig service", "Andre personlige serviceydelser", "Finans og forsikring" og "Udgivelse, tv/radio og it".

Sammenligner man den turismeskabte beskæftigelse i destinationerne, tegnede Wonderful Copenhagen sig i 2020 for den højeste andel af den samlede turismeskabte beskæftigelseseffekt i Danmark (22,8 pct.) efterfulgt af Aarhusregionen, Destination NordVestkysten og Destination Fyn med henholdsvis 10,1 pct., 7,8 pct. og 6,7 pct., jf. Tabel 10.

I forhold til destinationsselskabernes samlede beskæftigelse fyldte den turismeskabte beskæftigelse relativt mest i Destination Bornholm (20,1 pct.) og Destination Vesterhavet (15,9 pct.), mens den fyldte relativt mindst i VisitHerning (2,9 pct.), Wonderful Copenhagen (3,0 pct.) og Aarhusregionen (3,0 pct.).

Tabel 10 Turismeskabt beskæftigelse fordelt på destinationsselskaber, 2020

Destinationsselskab	Turismeskabt beskæftigelse	Fordeling	Andel af samlet i Total beskæftigelse destinationen	
			Fuldtidsjob	Pct.
Wonderful Copenhagen	29.260	22,8	3,0	985.500
Aarhusregionen	12.921	10,1	3,0	425.681
Destination NordVestkysten	9.985	7,8	9,1	109.167
Destination Fyn	8.575	6,7	3,8	226.197
Destination Vesterhavet	8.421	6,6	15,9	53.025
Destination Nord	7.650	6,0	4,9	157.684
Destination Sønderjylland	6.489	5,0	6,0	107.428
Destination Trekantområdet	5.219	4,1	3,9	132.953
VisitNordsjælland	4.289	3,3	6,4	66.827
Destination Sjælland	3.825	3,0	4,1	94.183
VisitLolland-Falster	3.816	3,0	9,5	40.084
Destination Fjordlandet	3.557	2,8	5,3	67.560
Destination Bornholm	3.462	2,7	20,1	17.250
Destination SydkystDanmark	3.324	2,6	5,1	64.914
Destination Vadehavskysten	2.636	2,1	4,4	59.394
Destination Kystlandet	2.478	1,9	3,3	75.380
VisitHerning	2.045	1,6	2,9	70.799
Destination Himmerland	2.033	1,6	5,3	38.096
Destination Limfjorden	1.792	1,4	4,7	38.188
Uden for destination	6.755	5,3	4,5	151.633
Hele landet	128.530	100	4,3	2.981.944

Kilde: VisitDenmark, Center for Regional- og Turismeforskning, Danmarks Statistik. Beskæftigelse inklusiv direkte, indirekte og inducerede effekter.

Tabel 11 viser turismens effekt på beskæftigelsen i 2020 fordelt på uddannelsesniveau og branche. Samlet set tegnede ufaglærte og faglærte sig for henholdsvis 29 pct. og 28 pct. af den turismeskabte beskæftigelse, mens personer med studentereksamen som højest afsluttede uddannelse tegnede sig for 17 pct. Dermed skabte turismen især arbejde til personer uden en videregående uddannelse. Andelen af ufaglærte var især høj inden for restaurationsbranchen og detailhandelen.

Tabel 11 Turismeskabt beskæftigelse fordelt efter branche og højeste afsluttede uddannelse, 2020 (pct.)

	Ufag- lært	Stud.- eksamen	Fag- lært	Kort videre- gående	Mlm. videre- gående	Lang videre- gående	AMU arbejdsmarked udd. og uoplyst	– I alt
	Pct. af branche							
Turismeerhverv	32	21	23	5	11	6	2	100
Overnatningssteder	27	19	29	7	11	4	2	100
Restauranter og værtshuse	39	25	19	4	8	3	3	100
Transport	22	9	39	6	15	6	2	100
Rejse-service	8	18	25	10	19	18	2	100
Kultur, forlystelser og sport	28	18	20	4	16	13	1	100
Detailhandel	40	15	34	4	5	2	1	100
Andre brancher	19	9	34	8	15	14	1	100
I alt	29	17	28	6	11	7	2	100

Kilde: VisitDenmark og Center for Regional- og Turismeforskning.

Beskæftigelse er inklusiv direkte, indirekte og inducerede effekter.

Beskæftigelsen er opgjort som antal beskæftigede personer i november 2020. Kun personer bosat i Danmark indgår.

Inklusiv afledte effekter skabte turismeforbruget 40,3 mia. kr. i skatteprovenu i 2020, hvilket svarer til 4,4 pct. af det samlede provenu fra skatter og afgifter i Danmark. Momsindtægterne på 17,4 mia. kr. udgjorde den største del af skatteprovenuet fra turismen, svarende til 43 pct. af de samlede indtægter. De resterende 22,9 mia. kr. kan tilskrives personskatter (35 pct.), vareafgifter (18 pct.) og selskabsskatter (4 pct.).

© Michael Maagaard

5. Udvikling og vækst i dansk turisme

5 Udvikling og vækst i dansk turisme

Opsummering

Antal overnatninger i Danmark

- I 2021 var der i alt 51,5 mio. overnatninger i Danmark, hvilket er 15,5 pct. flere end i 2020, men 8,2 pct. færre end i 2019. I 2022 var der 62,7 mio. overnatninger i Danmark, hvilket er 11,9 pct. flere end i 2019.
- I den nationale strategi fra 2022 er indikatoren for antallet af overnatninger fastsat til 72 mio. i 2030. Hvis indikatoren skal indfries, skal antallet af overnatninger vokse med 28 pct. fra 2019 til 2030. Det svarer til 15,9 mio. flere overnatninger i 2030 end i 2019 og en årlig vækst på 2,3 pct. Grundet COVID-19 lå antallet af overnatninger i 2021 under fremskrivningen for indikatoren.
- I den nationale strategi fra 2022 er indikatoren for andelen af overnatninger uden for højsæsonen fastsat til 2/3 dele. Hvis indikatoren skal indfries, forudsætter det, at andelen af overnatninger uden for højsæsonen stiger med 3,2 procentpoint fra 2019 til 2030. I 2021 lå andelen af overnatninger uden for højsæsonen under niveauet for indikatoren.

Antal overnatninger fordelt på forretningsområder

- Antallet af overnatninger på alle tre forretningsområder lå i 2021 under fremskrivningen for indikatoren. Kyst- og naturturismen lå tættest på indikatoren. I 2022 lå møde- og erhvervsturismen en smule under indikatoren, mens de to andre forretningsområder lå over fremskrivningen for indikatoren.
- Kyst- og naturturismen var med 80 pct. af alle overnatninger i 2021 fortsat det største forretningsområde i dansk turisme. Antallet af overnatninger inden for kyst- og naturturisme steg med 1,2 mio. fra 2019 til 2021, svarende til en stigning på 3,1 pct.
- Antallet af overnatninger inden for storbyturismen steg gennemsnitligt med 6,6 pct. årligt fra 2015 til 2019, men faldt med 33,6 pct. (2,9 mio.) fra 2019 til 2021.
- Antallet af overnatninger inden for erhvervs- og mødeturisme steg gennemsnitligt med 1,7 pct. årligt fra 2015 til 2019, men faldt med 38,0 pct. (2,9 mio.) fra 2019 til 2021.

Udenlandske turisternes overnatninger

- Fra 2019 til 2021 skete der et fald i antallet af overnatninger fra fem af Danmarks prioriterede markeder: Tyskland, Norge, Sverige, Nederlandene og Storbritannien.
- Med en nedgang på 21 pct. faldt antallet af overnatninger fra det tyske marked relativt set mindst fra 2019 til 2021. Antallet af overnatninger fra Nederlandene, Sverige, Storbritannien og Norge faldt med henholdsvis 50 pct., 65 pct., 77 pct. og 82 pct. Antallet af overnatninger fra de fem hovedmarkeder er alle steget fra 2021 til 2022. Overnatninger fra Tyskland og Nederlandene ligger over niveauet for 2019.
- Antallet af franske, italienske, amerikanske og kinesiske overnatninger faldt med henholdsvis 54 pct., 58 pct., 76 pct. og 95 pct. fra 2019 til 2021. Også her ses en stigning fra 2021 til 2022, men stigningen er mindre end for de fem hovedmarkeder.
- Andelen af udenlandske overnatninger fra Danmarks nærmarkeder er steget fra at udgøre 80 pct. af alle overnatninger i 2019 til at udgøre 88 pct. i 2021 og 84 pct. i 2022. Nærmarkederne er dermed blevet endnu vigtigere sammenlignet med fjernmarkederne under og efter COVID-19.
- Med 17,1 mio. registrerede udenlandske overnatninger i 2021 havde Danmark flere udenlandske overnatninger end Norge, Finland og Sverige, som tilsammen havde 12,7 mio. udenlandske overnatninger.

Overnatninger booket via online bookingplatforme

- I 2021 bookede danske og udenlandske turister i alt 3,2 mio. overnatninger via online bookingplatforme. Det var 1,5 mio. færre overnatninger end i 2019.
- 49 pct. af de turister, der bookede overnatninger via online bookingplatforme i 2021, var danskere. Tyske turister stod for 22 pct. af det samlede antal overnatninger booket via online bookingplatforme i Danmark og Tyskland var dermed det største udenlandske marked.

Besøg på de danske attraktioner

- Antallet af udenlandske og danske besøg på de 50 mest besøgte danske attraktioner faldt fra 2020 til 2021 med 3,9 pct. til 14,6 mio. besøg. Antallet af besøgende i 2021 var 46,7 pct. under 2019-niveauet.

I dette kapitel beskrives turismens udvikling i Danmark til og med 2021 målt på antallet af overnatninger og besøg på danske attraktioner. På grund af de særlige omstændigheder som følge af COVID-19 i 2020 og 2021, er overnatningstilladelse for 2022 medtaget enkelte steder for at give et mere aktuelt billede af situationen i dansk turisme. Antallet af overnatninger analyseres på følgende måder:

- det samlede antal registrerede overnatninger i Danmark,
- overnatninger fordelt på de tre forretningsområder i dansk turisme: storbyturisme, kyst- og naturturisme samt erhvervs- og mødeturisme,
- overnatninger fordelt på kommuner og destinationsselskaber,
- udviklingen på tværs af overnatningsformer,
- overnatninger fordelt på turisternes nationalitet.

Kapitlet redegør desuden for Danmarks markedsandel af den internationale turisme i 2021 i henholdsvis Norden, Nordeuropa og Europa.

5.1 Indikatorer for overnatninger i den nationale strategi for dansk turisme

5.1.1 Indikator for overnatninger i alt

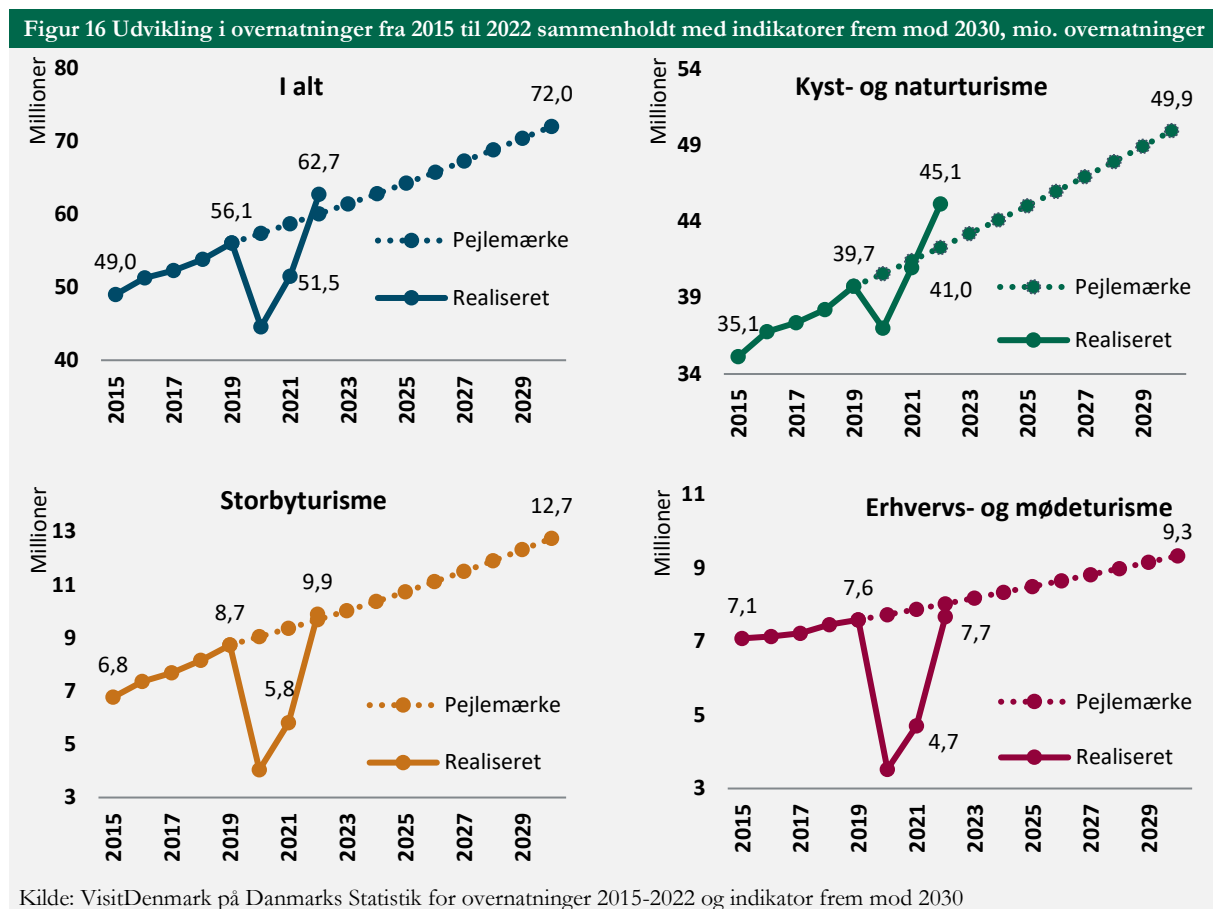
I den nationale strategi for bæredygtig vækst i dansk turisme fra 2022 indgår en indikator om, at dansk turisme skal runde 72 mio. overnatninger i 2030. Det svarer til en vækst på 15,9 mio. eller 28 pct. i forhold til 2019-niveauet. For at nå indikatoren skal antallet af overnatninger gennemsnitligt stige med 3,8 pct. fra 2021 til 2030.

VisitDenmark har sammen med turismeudviklingselskaberne (Dansk Kyst- og Naturturisme, Wonderful Copenhagen og MeetDenmark) nedbrudt indikatoren på de tre forretningsområder i dansk turisme. Nedbrydningen er sket med afsæt i den en prognose for dansk turisme, som blev udarbejdet i begyndelsen af 2022 forud for lanceringen den nationale strategi for bæredygtig vækst for dansk turisme.

- Kyst- og naturturisme: Der sigtes mod 10,2 mio. flere overnatninger i 2030 end i 2019. Det svarer til en gennemsnitlig årlig vækstrate på 2,1 pct.
- Storbyturisme: Der sigtes mod 4,0 mio. flere overnatninger i 2030 end i 2019. Det svarer til en gennemsnitlig årlig vækstrate på 3,5 pct.
- Erhvervs- og mødeturisme: Der sigtes mod 1,7 mio. flere overnatninger i 2030 end i 2019. Det svarer til en gennemsnitlig årlig vækstrate på 1,9 pct.

Som følge af COVID-19 lå antallet af overnatninger i 2021 7,2 mio. under fremskrivningen for indikatoren i den nationale strategi fra 2022. Kyst- og naturturismen var det forretningsområde, der lå tættest på fremskrivningen

for indikatoren med 0,6 mio. under niveauet. Antallet af overnatninger inden for erhvervs- og mødeturismen og storbyturismen lå henholdsvis 3,2 mio. og 3,4 mio. under fremskrivningen, jf. Figur 16.

Fra 2019 til 2020 faldt det samlede antal overnatninger i Danmark med 20,5 pct. og lå dermed 27,4 mio. under 2030-indikatoren. Der var nedgang inden for alle tre forretningsområder.

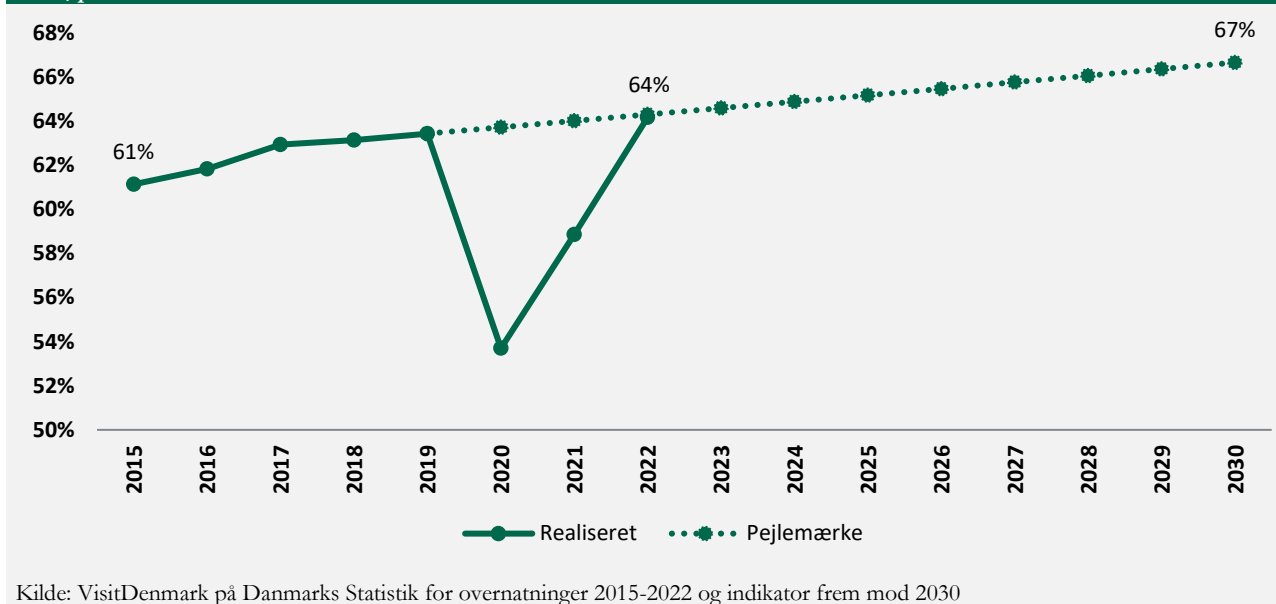
Fra 2020 til 2021 steg antallet af overnatninger i Danmark med 15,5 pct. og lå dermed samlet set 20,5 mio. under 2030-indikatoren. Her var der fremgang inden for alle tre forretningsområder og inden for kyst-og naturturismen var antallet af overnatninger over 2019-niveauet.

I 2022 oversteg antallet af overnatninger 2019-niveauet inden for alle tre forretningsområder. Overnatningerne inden for møde- og erhvervssturismen lå en smule under fremskrivningen for indikatorerne i 2022, mens de to øvrige forretningsområder ramte fremskrivningen.

5.1.2 Indikator for andel af overnatninger uden for højsæsonen

I den nationale strategi for bæredygtig vækst i dansk turisme fra 2022 indgår en indikator om, at antallet af overnatninger uden for højsæsonen (juli og august) skal udgøre 2/3 dele af overnatningerne i 2030, hvilket svarer til en årlig vækst på 3,2 procentpoint i forhold til andelen i 2019, jf. Figur 17. For at nå indikatoren om 72 mio. overnatninger i alt i 2030 skal antallet af overnatninger uden for højsæsonen vokse med 48 mio., hvilket er hurtigere end antallet af overnatninger i højsæsonen skal vokse.

Figur 17 Udvikling i andelen af overnatninger uden for højsæsonen fra 2015 til 2022 sammenholdt med indikatoren frem mod 2030, pct.

Kilde: VisitDenmark på Danmarks Statistik for overnatninger 2015-2022 og indikator frem mod 2030

COVID-19 påvirkede primært overnatninger uden for højsæsonen, da restriktionerne i både Danmark og udlandet var mest strikse i disse perioder. Fra 2019 til 2020 faldt andelen af overnatninger uden for højsæsonen fra 63,4 pct. til 53,7 pct., mens den fra 2020 til 2021 steg til 58,9 pct. I 2021 var andelen af overnatninger uden for højsæsonen 7,8 procentpoint under fremskrivningen for 2030-indikatoren, mens den i 2022 var 0,3 procentpoint under fremskrivningen.

5.2 Udviklingen i dansk turisme fra 2015 til 2021

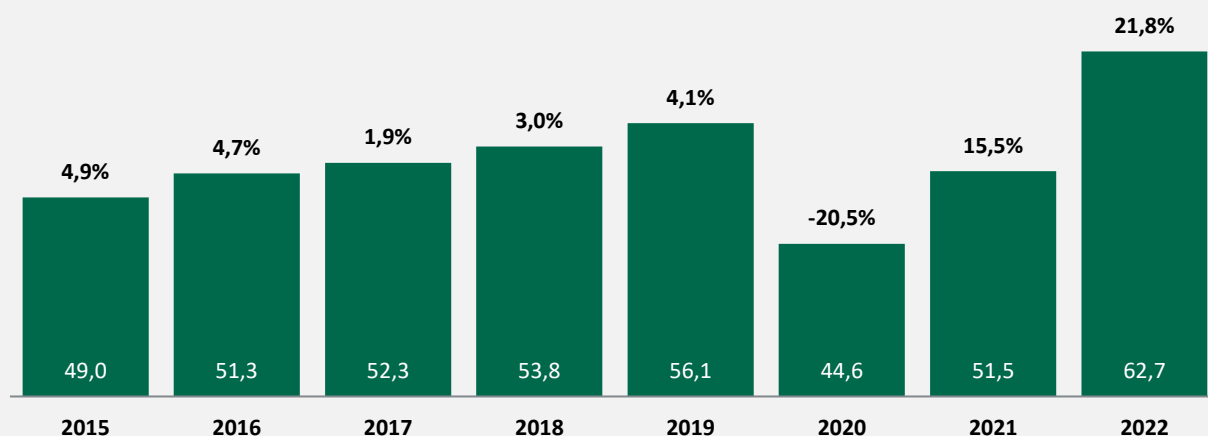
Danmarks Statistik registrerer alle kommercielle overnatninger på eksempelvis hotel, i feriecenter og i lejet feriehus, men ikke overnatninger i eget feriehus, hos familie og venner eller overnatninger booket via online bookingplatforme.²³

Turisme- og oplevelseserhvervet er blandt de mest påvirkede af COVID-19-pandemien, og i 2020 og 2021 faldt antallet af turister markant, både i Danmark og globalt. Selv om COVID-19 i dag fylder mindre, har eksempelvis Kina stadig en restriktiv rejsepolitik, der begrænser kinesernes rejsemuligheder, og forskellige landes håndtering af COVID-19 har således stadig betydning for turisternes ind- og udrejsemuligheder. Samtidig kan krigen i Ukraine samt stigende energi- og forbrugerpriser få betydning for turisternes rejsevalg i de kommende år. Det er fortsat usikkert hvordan og hvor længe COVID-19 og krigen i Ukraine vil påvirke turismen, men den internationale turisme i Danmark var tilbage på 2019-niveau i 2022.

Figur 18 viser antallet af registrerede overnatninger i Danmark fra 2015 til 2022. I 2021 blev der i alt registreret 51,5 mio. overnatninger i Danmark, hvilket er en stigning på 15,5 pct. (6,9 mio.) i forhold til 2020, men 8,2 pct. (4,6 mio.) under 2019, hvor antallet af overnatninger satte rekord for sjette år i træk. I 2022 nåede antallet af overnatninger 62,7 mio., og satte dermed ny rekord.

²³ Med henblik på at belyse denne del af markedet henter VisitDenmark data fra Eurostat. Overnatninger booket via online bookingplatforme er beskrevet i afsnit 5.2.6.

Figur 18 Udvikling i alle registrerede overnatninger i Danmark, 2015-2022 (ændring i pct. og mio.)

Kilde: Danmarks Statistik (tabel: TURIST).

5.2.1 Overnatninger inden for de tre forretningsområder

Dansk turisme er organiseret i tre forretningsområder:

1. Storbyturisme (ferieturisme i København, Aarhus, Odense og Aalborg)²⁴,
2. Kyst- og naturturisme (ferieturisme uden for de fire store byer),
3. Erhvervs- og mødeturisme (turisme i forbindelse med erhvervsrelaterede ophold, herunder møder og kongresser i hele landet).

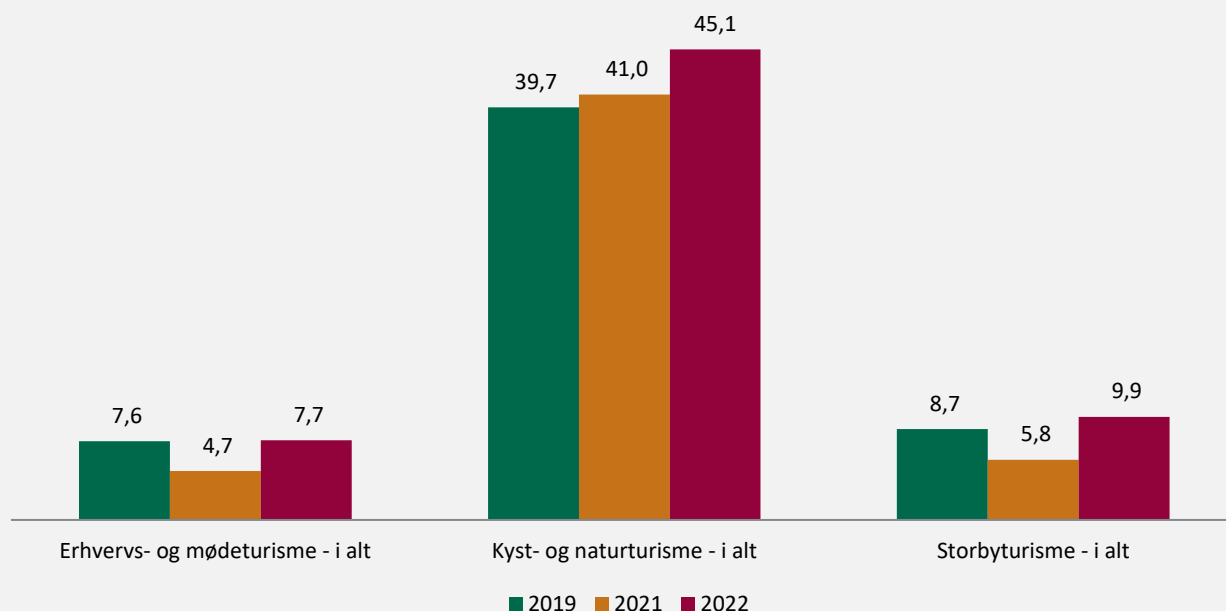
Kyst- og naturturismen er det største forretningsområde i dansk turisme målt på antal overnatninger, og COVID-19 har forstærket denne tendens, jf. Figur 19. I 2019 stod kyst- og naturturismen for 71 pct. af alle overnatninger i Danmark, mens andelen i 2021 var steget til 80 pct. Storbyturismen var det næststørste forretningsområde med 5,8 mio. overnatninger, mens erhvervs- og mødeturismen var det mindste forretningsområde med 4,7 mio. overnatninger, svarende til henholdsvis 11 og 9 pct. af alle registrerede overnatninger i 2021.

På grund af indrejserestriktioner mv. under COVID-19 udgjorde de udenlandske overnatninger i 2021 en mindre andel af det samlede antal overnatninger end tidligere. I 2021 stod de udenlandske turister således for 33 pct. af det samlede antal overnatninger i Danmark sammenlignet med 51 pct. i 2019.

I storby- og erhvervs- og mødeturismens var faldet i turismeomsætningen større end faldet i overnatninger, hvilket især skyldes et fald i antallet af højtforbrugende segmenter som hotelturister i byerne sammenlignet med eksempelvis turister på camping- og feriehusferie.

²⁴ Storbyturisme dækker ferieophold i Storkøbenhavn (fire bykommuner og 13 omegnskommuner, som tilsammen udgør landsdelene København by og omegn), Aarhus Kommune, Aalborg Kommune og Odense Kommune.

Figur 19 Overnatninger i alt per forretningsområde, 2019, 2021 og 2022 (mio.)

Kilde: Danmarks Statistik og VisitDenmarks beregninger.

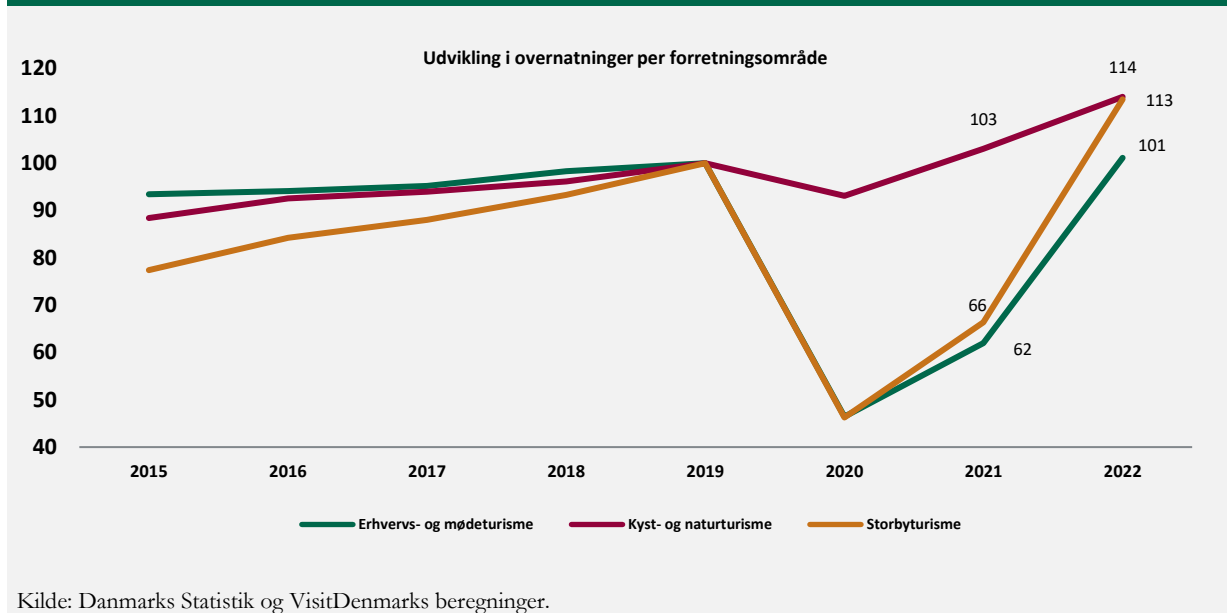
Note: Storbyturisme: ferieophold i København (fire bykommuner og 13 omegnskommuner, som tilsammen udgør landsdelene København by og omegn), Aarhus Kommune, Aalborg Kommune og Odense Kommune.

Note: Kyst- og naturturisme: Ferieturisme uden for de fire storbyer.

Note: Erhvervs- og mødeturisme: Turisme i forbindelse med erhvervsrelaterede ophold, herunder møder og kongresser i hele landet.

Fra 2020 til 2021 steg antallet af overnatninger inden for alle tre forretningsområder, jf. Figur 20. Kyst- og naturturismen stod for den største stigning på 4 mio. overnatninger, mens storbyturismen og erhvervs- og mødeturismen voksede med henholdsvis 1,8 og 1,2 mio. overnatninger. Fra 2019 til 2021 var der dog kun en stigning i antallet af overnatninger inden for kyst- og naturturismen (3 pct.), mens antallet af overnatninger inden for storbyturismen og erhvervs- og mødeturismen faldt (henholdsvis 34 pct. og 38 pct.). Fra 2021 til 2022 steg antallet af overnatninger inden for alle tre forretningsområder, og lå dermed over 2019-niveauet inden for alle tre forretningsområder.

Figur 20 Udvikling i overnatninger pr. forretningsområde og nationalitet, 2015-2022. Indeks 2019 = 100

COVID-19 ramte storbyturismen hårdt, ikke mindst i København²⁵, hvor antallet af overnatninger faldt med 63 pct. (6,7 mio.) fra 2019 til 2020. Herefter fulgte Odense med et fald på 43 pct. (216.000), Aarhus med 33 pct. (398.000) og Aalborg med et fald på 22 pct. (223.000).

Fra 2020 til 2021 steg antallet af overnatninger i alle fire storbyer, men lå stadig under 2019-niveauet. I København var antallet af overnatninger i 2021 således 45 pct. (4,7 mio.) under niveauet i 2019, mens det i Odense, i Aalborg og Aarhus var henholdsvis 18 pct. (92.000), 10 pct. (99.000) og 8 pct. (101.000) under 2019-niveauet.

Faldet i antallet af overnatninger i storbyerne kan særlig tilskrives et fald i antallet af udenlandske overnatninger. Fra 2019 til 2021 faldt antallet af udenlandske overnatninger i de fire storbyer med 64 pct. Antallet af danske overnatninger i storbyerne faldt med 38 pct.

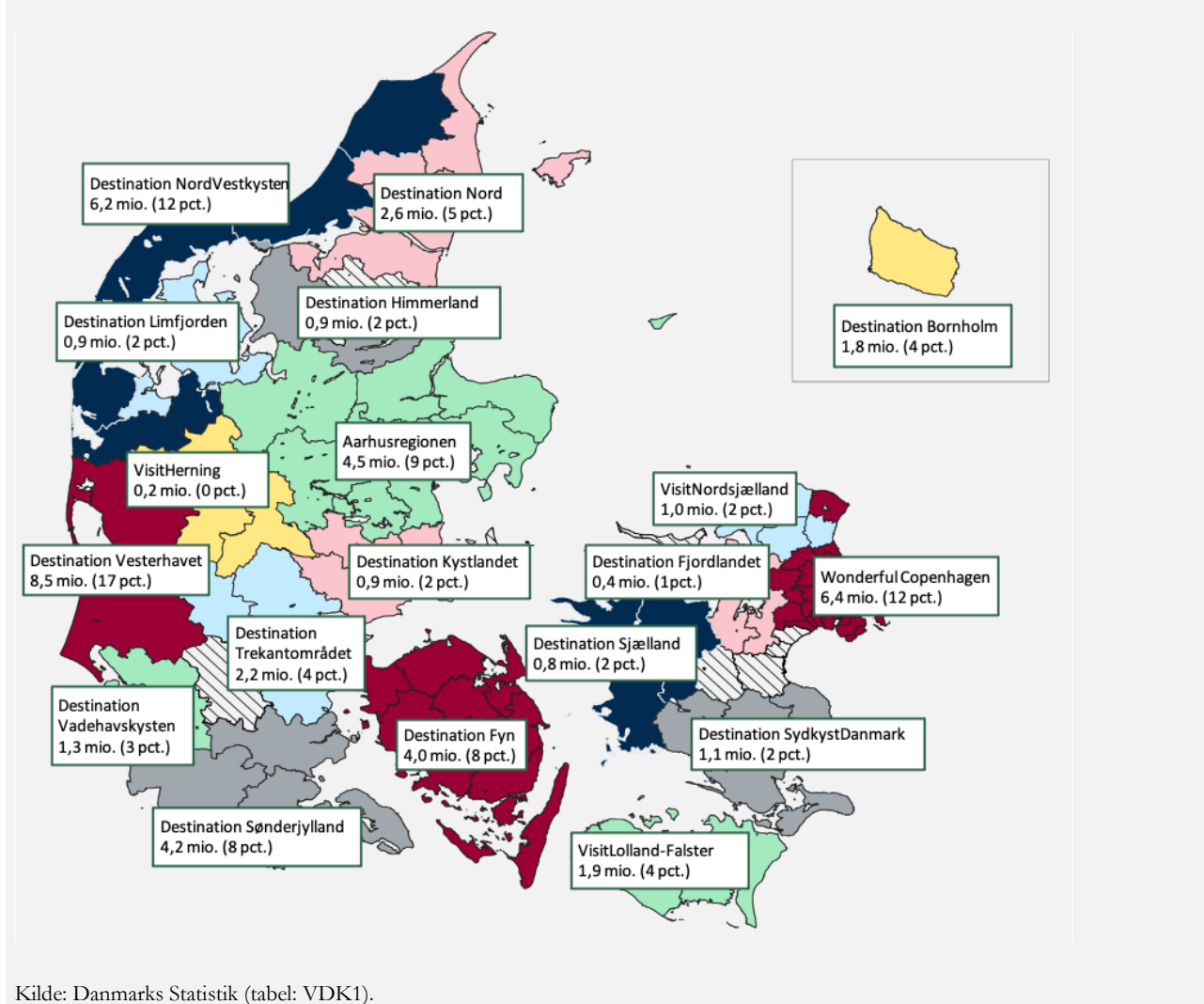
5.2.2 Overnatninger i de danske destinationer

Figur 21 viser fordelingen af alle registrerede overnatninger i Danmark i 2021 på de 19 danske destinationsselskaber. De fem største destinationsselskaber tegnede sig samlet set for 58 pct. af overnatningerne i Danmark i 2021. Destination Vesterhavet stod for flest overnatninger (17 pct.) efterfulgt af Wonderful Copenhagen (12 pct.), Destination Nordvestkysten (12 pct.), Aarhusregionen (9 pct.) og Destination Sønderjylland (8 pct.).

Trods COVID-19 oplevede 12 ud af de 19 destinationsselskaber en vækst i det samlede antal overnatninger fra 2019 til 2021. Destination Limfjorden oplevede den største vækst med 13 pct. flere overnatninger efterfulgt af Destination Bornholm med 9 pct. og Destination Kystlandet med 8 pct. I syv destinationsselskaber faldt antallet af overnatninger fra 2019 til 2021. Wonderful Copenhagen var hårdest ramt af COVID-19 med 4,9 mio. (43 pct.) færre overnatninger i 2021 end i 2019.

²⁵ Storbyturismen i København er afgrænset som Storkøbenhavn (fire bykommuner og 13 omegnskommuner, som tilsammen udgør landsdelene København by og omegn).

Figur 21 Alle registrerede overnatninger fordelt på destinationsselskaber, 2021 (mio. og pct.)

5.2.3 Overnatninger i de danske kommuner

Med 4,6 mio. overnatninger var Københavns Kommune den danske kommune, der havde flest overnatninger i 2021 (jf. Tabel 12), efterfulgt af Vestkystkommunerne Varde og Ringkøbing-Skjern med henholdsvis 4,6 mio. og 3,9 mio. overnatninger. I de to sidstnævnte kan antallet af turister især tilskrives turistbyer som Blåvand og Hvide Sande.

Alle top-10 kommuner havde flere overnatninger i 2021 end i 2020, og i seks ud af de ti kommuner skete der en stigning i antallet af overnatninger i 2021 sammenlignet med 2019. Syddjurs Kommune oplevede den største relative stigning på 20 pct., svarende til 0,2 mio. flere overnatninger i 2021 end i 2019.

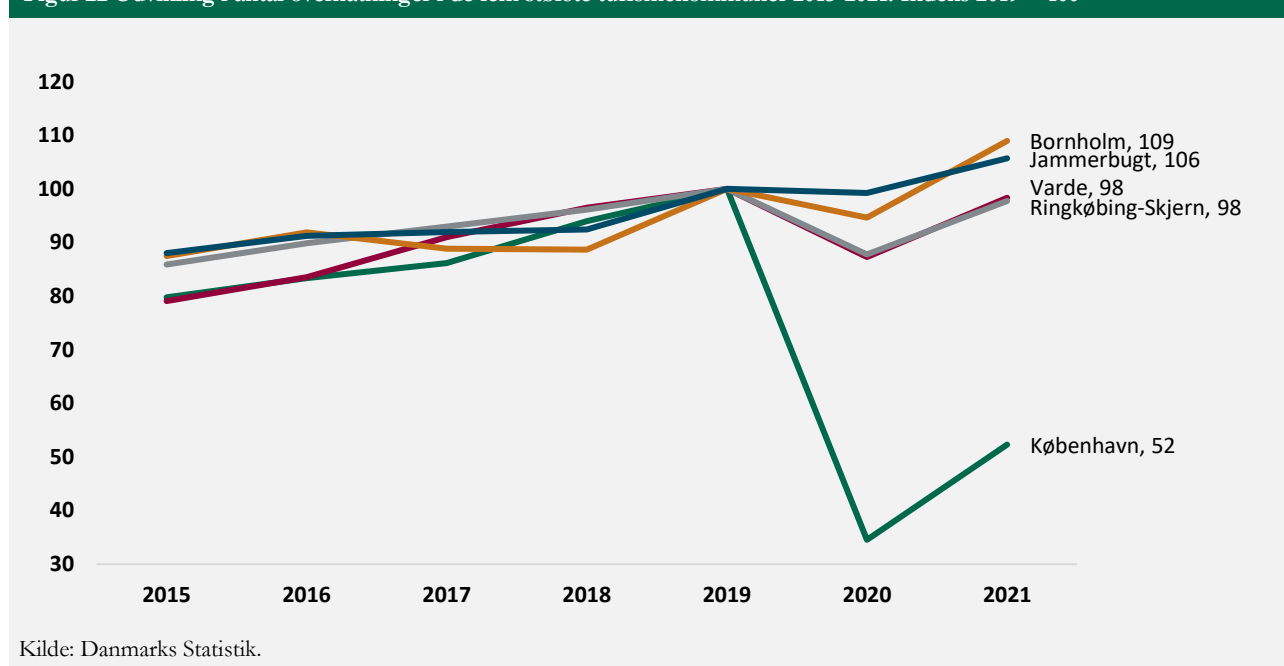
Den positive udvikling i overnatningerne fra 2020 til 2021 var primært drevet af danske turister, selvom størstedelen af top-10 kommunerne også oplevede en stigning i antallet af udenlandske overnatninger, som dog stadig lå under 2019-niveauet. Det største fald fandt sted i Københavns Kommune med 67 pct. færre udenlandske overnatninger i 2021 sammenlignet med 2019.

Tabel 12 Top-10 over kommuner med flest overnatninger i 2021 og udvikling i forhold til 2019

Nr.	Kommune	I alt		Danske turister		Udenlandske turister	
		Overnatninger	Udvikling 2019-2021	Overnatninger	Udvikling 2019-2021	Overnatninger	Udvikling 2019-2021
1	- København	4.636.531	-48%	2.743.849	-11%	1.892.682	-67%
2	- Varde	4.596.242	-2%	1.919.802	79%	2.676.440	-26%
3	- Ringkøbing-Skjern	3.923.529	-2%	1.346.482	120%	2.577.047	-24%
4	+2 Bornholm	1.837.717	9%	1.402.043	42%	435.674	-38%
5	- Jammerbugt	1.826.794	6%	1.260.041	39%	566.753	-31%
6	-2 Tønder	1.744.004	-4%	832.176	42%	911.827	-26%
7	- Hjørring	1.676.744	1%	1.019.153	45%	657.592	-31%
8	- Frederikshavn	1.470.348	1%	1.093.097	39%	377.251	-44%
9	+1 Sønderborg	1.279.615	3%	744.775	48%	534.840	-28%
10	+2 Syddjurs	1.255.628	20%	997.853	64%	257.775	-42%

Kilde: Danmarks Statistik.

Figur 22 Udvikling i antal overnatninger i de fem største turismekommuner 2015-2021. Indeks 2019 = 100

Kilde: Danmarks Statistik.

Målt på den relative vækst i antallet af overnatninger fra 2015 til 2019 lå følgende kommuner i top-5: Greve (vækst på 58 pct.), Brøndby (56 pct.), Læsø (51 pct.), Vejen (35 pct.) og Guldborgsund (35 pct.).

Den største relative vækst i antallet af overnatninger fra 2020 til 2021 fandt sted i Lyngby-Taarbæk (118 pct.), Tårnby (77 pct.), Ishøj (55 pct.), København (52 pct.) og Høje-Taastrup (49 pct.). Disse fem kommuner ligger alle i Københavns By og Københavns Omegn, der var særligt hårdt ramt af COVID-19 i 2019 og 2020.

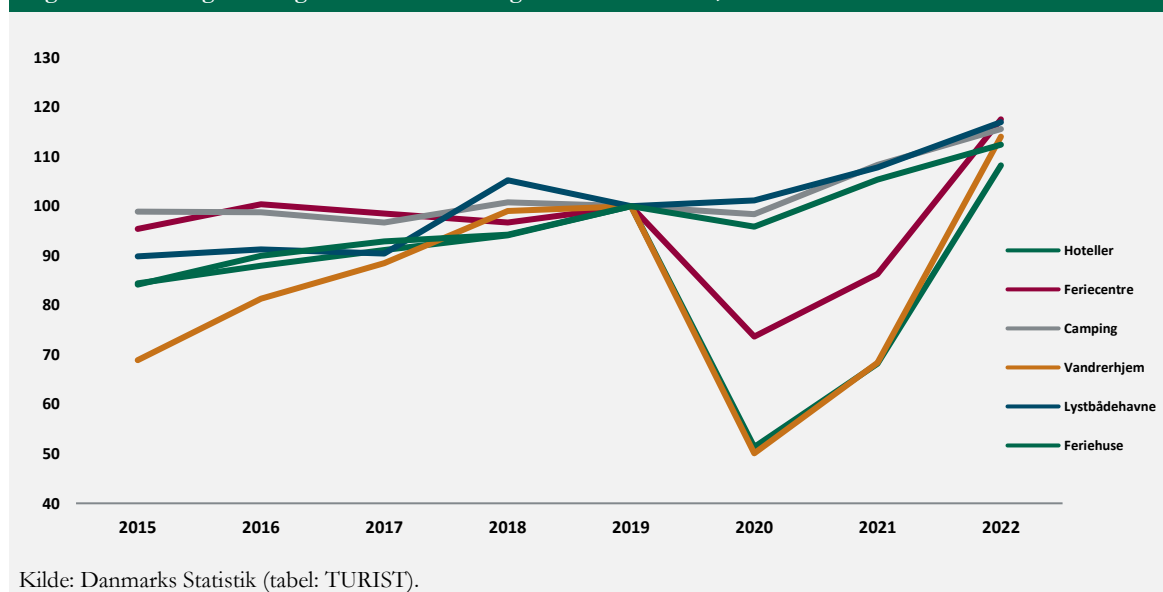
Den største relative vækst i antallet af overnatninger fra 2019 til 2021 fandt sted i Samsø (29 pct.), Odder (27 pct.), Ærø (26 pct.), Faaborg-Midtfyn (25 pct.) og Læsø (22 pct.). Flere ø-kommuner var dermed blandt de kommuner, der klarede sig bedst gennem COVID-19.

5.2.4 Overnatninger fordelt på overnatningsformer

Turistovernatninger registreres på seks forskellige kommercielle overnatningsformer: feriehus, hoteller, campingpladser, vandrerhjem, feriecentre og lystbådehavne. Fra 2020 til 2021 steg antallet af registrerede overnatninger inden for hver af de seks overnatningsformer (jf. Figur 23). Den største stigning fandt sted på hoteller, der havde 2,9 mio. flere overnatninger i 2021 end i 2020, svarende til en stigning på 33 pct.

På trods af stigningen i det samlede antal overnatninger fra 2020 til 2021 var det ikke alle overnatningsformer, der oplevede vækst i 2021 sammenlignet med 2019. Mens antallet af overnatninger inden for camping, lystbådehavne og feriehus steg med henholdsvis 8 pct., 8 pct. og 5 pct. i forhold til 2019, faldt antallet af overnatninger på feriecentre, vandrerhjem og hoteller med henholdsvis 14 pct., 32 og 32 pct. i forhold til 2019.

Figur 23 Udvikling i alle registrerede overnatningsformer i Danmark, 2015-2022. Indeks 2019 = 100

Turister i lejet feriehus²⁶ tegnede sig for 42 pct. af alle registrerede overnatninger i Danmark i 2021, efterfulgt af turister på camping²⁷ og hotel, der hver stod for 23 pct. af overnatningerne. Overnatninger på feriecenter, i lystbådehavne og på vandrerhjem udgjorde de resterende 12 pct.

Blandt danske turister var lejede feriehus (32 pct.), camping (28 pct.) og hoteller (26 pct.) de tre foretrukne overnatningsformer i 2021. I 2019 før COVID-19 var der flest overnatninger på hotel (35 pct.) efterfulgt af camping (29 pct.) og lejede feriehus (20 pct.).

Blandt de udenlandske turister var lejede feriehus (64 pct.), hoteller (15 pct.) og camping (13 pct.) de foretrukne overnatningsformer i 2021. I 2019 var der flest udenlandske overnatninger i feriehus (53 pct.) efterfulgt af hotel (26 pct.) og camping (11 pct.).

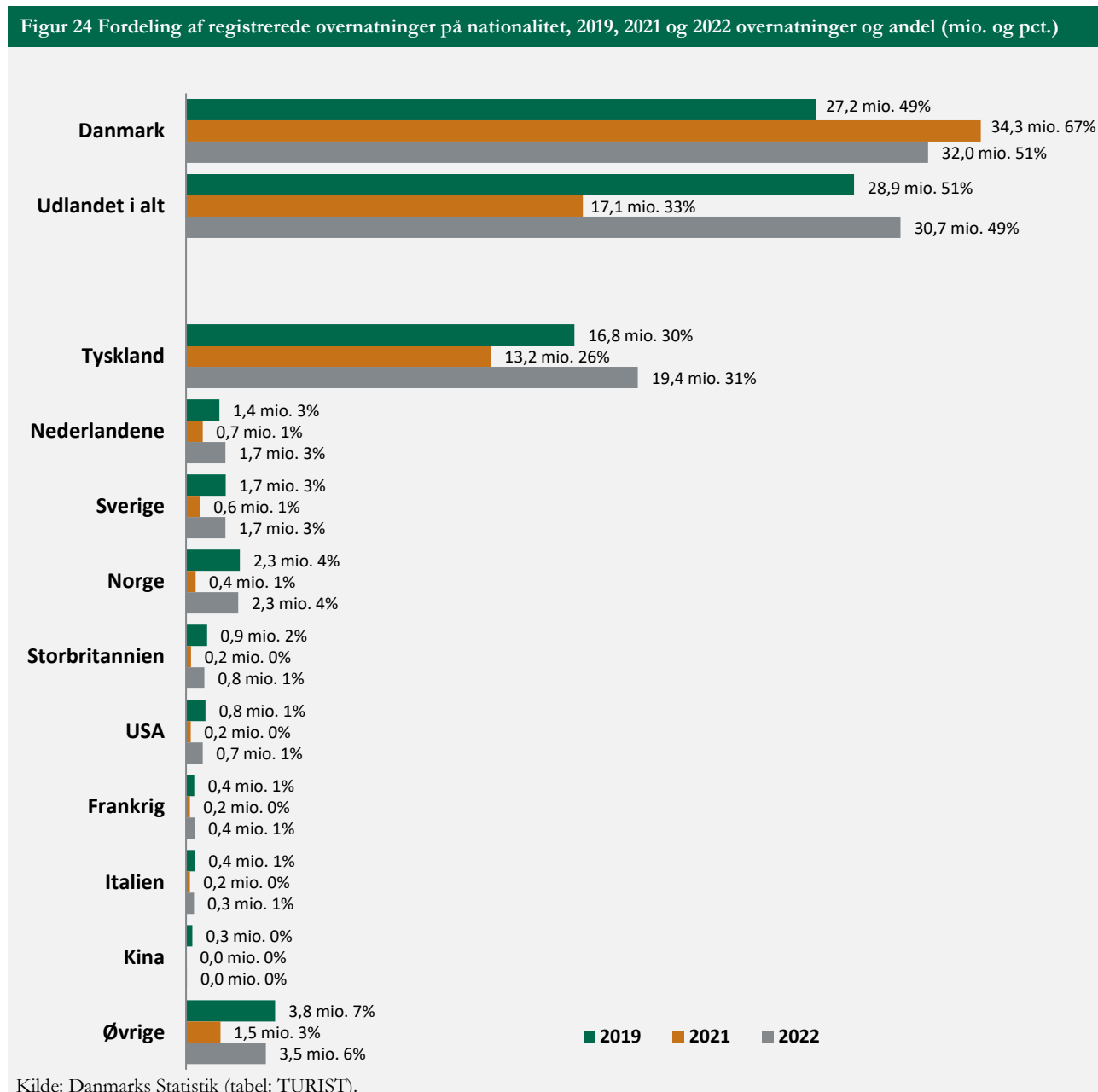
5.2.5 Overnatninger fordelt på nationalitet

Både danske og udenlandske turisternes overnatninger er vigtige for dansk turisme. I 2021 udgjorde udenlandske overnatninger 33 pct. (17,1 mio.) af samtlige registrerede overnatninger i Danmark, mens danske overnatninger

²⁶ Feriehuse er det samme som sommerhuse.

²⁷ Fastliggende campisters overnatninger indgår i overnatningsstatistikken. Det gør overnatninger i eget feriehus ikke. Derfor undervurderer opgørelsen feriehusenes andel af det samlede antal overnatninger i forhold til camping.

udgjorde 77 pct. (34,3 mio.). Danmarks vigtigste markeder, herunder Tyskland, Nederlandene, Sverige, Norge og Storbritannien, tegnede sig for 29 pct. af overnatningerne i Danmark i 2021. Med 13,2 mio. overnatninger stod Tyskland for 26 pct. af det samlede antal overnatninger, hvilket svarer til 77 pct. af alle udenlandske overnatninger i Danmark i 2021, jf. Figur 24.

Forholdet mellem antallet af danske og udenlandske overnatninger har ændret sig siden starten af 1990'erne, hvor der var omkring 10 mio. flere udenlandske end danske overnatninger i 1992. Fra 1993 til 2007 steg de danske overnatninger med en årlig vækstrate på 3,0 pct., mens de udenlandske overnatninger faldt med 1,3 pct. årligt i samme periode. Derefter steg antallet af danske overnatninger og oversteg antallet af udenlandske overnatninger fra 2007 frem til 2015, hvor udenlandske overnatninger igen var i overtal til og med 2019. I 2020 var der omkring 12 mio. flere danske end udenlandske overnatninger og i 2021 var forskellen omkring 17 mio.

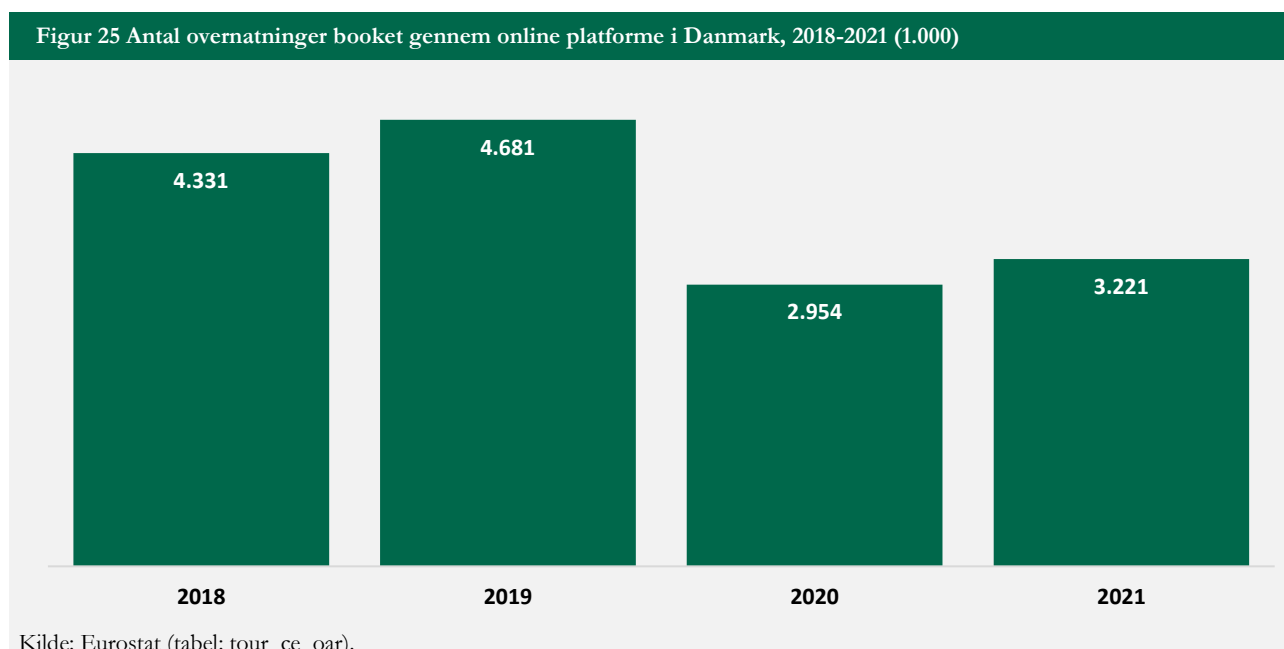
Fra 2019 til 2020 faldt antallet af udenlandske overnatninger i Danmark med 12,8 mio., mens det fra 2020 til 2021

steg med 1,1 mio. Derimod steg antallet af danske overnatninger med 1,3 mio. fra 2019 til 2020 og yderligere med 5,9 mio. fra 2020 til 2021, hvor det var rekordhøjt. I 2022 faldt antallet af danske overnatninger med 2,3 mio., idet flere danskere igen er rejste til udlandet, men lå dog fortsat over 2019-niveauet. Det samme gjaldt antallet af udenlandske overnatninger, som også oversteg 2019-niveauet.

5.2.6 Overnatninger booket via online platforme

Udlejning via online platforme har i de seneste år været i kraftig vækst.²⁸ Udviklingen i de kommercielle turistovernatninger registreres løbende af Danmarks Statistik, men overnatninger booket via online platforme indgår endnu ikke fuldt ud i statistikken. Eurostats data om bookinger via fire online platforme (Airbnb, Booking, Expedia og Tripadvisor) vil fremadrettet blive offentliggjort årligt, og bidrager således til at forbedre kvaliteten af de eksisterende data om turisternes overnatninger.²⁹

Udviklingen i antallet af overnatninger booket via online platforme i Danmark har fuldt udviklingen i kommercielle overnatninger fra 2018 til 2021. Fra 2018 til 2019 steg Antallet af overnatninger booket via online platforme steg, men faldt i 2020 som følge af COVID-19. I 2021 bookede turister 3,2 mio. overnatninger i Danmark via online platforme, hvilket er 9 pct. flere end i 2020 (3 mio.), men 31 pct. færre end i 2019 (1,5 mio.), jf. Figur 25.

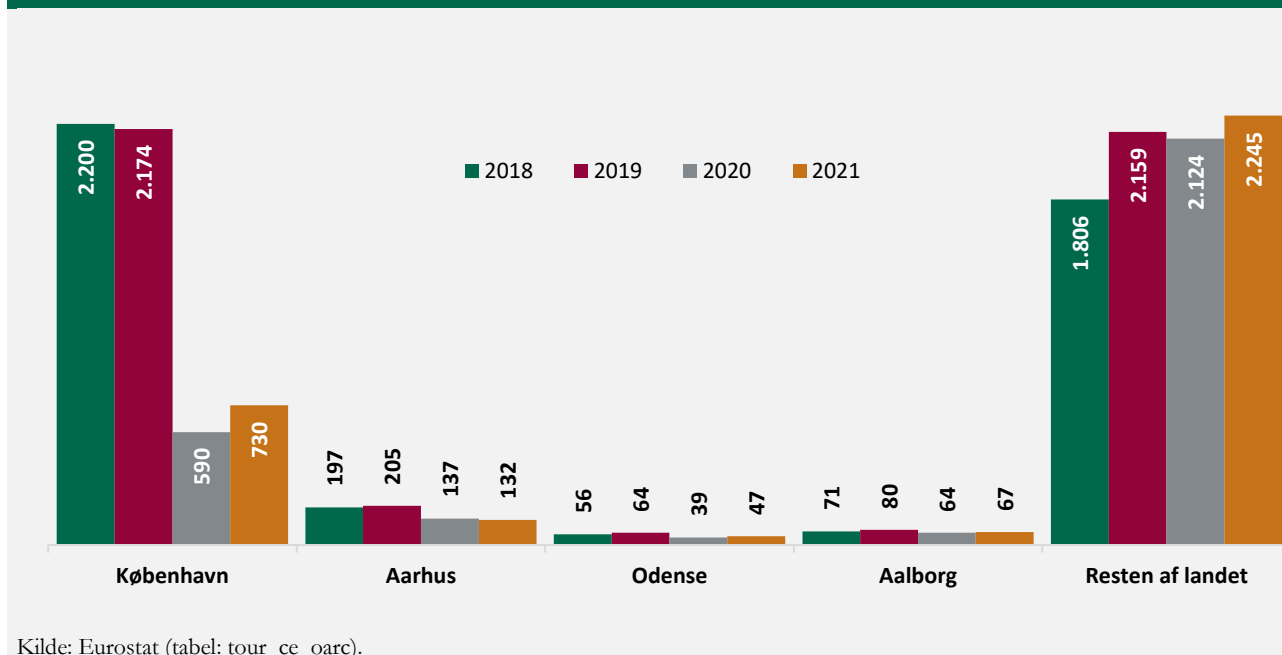

Tallene viser et skift i turisternes rejseadfærd i kølvandet på COVID-19. I 2018 og 2019 overnattede henholdsvis 58 pct. og 54 pct. i en af de fire storbyer, men faldt til henholdsvis 28 pct. og 30 pct. i 2020 og 2021. Ud af de fire storbyer tiltrak København flest overnatninger inden for storbyturismen (75 pct.), efterfulgt af Aarhus (13 pct.), Aalborg (7 pct.) og Odense (5 pct.).

²⁸ Antallet af Airbnb gæster i København steg fx fra 22.500 i 2012 til 450.000 i 2016 (<https://www.berlingske.dk/samfund/airbnb-brugere-paa-noerrebro-og-bispebjerg-har-tjent-trecifret>). I 2019 bookede over 1,1 mio. gæster Airbnb i Danmark, hvoraf over 500.000 af bookingerne var i København (https://www.visitdenmark.dk/sites/visitdenmark.com/files/2020-04/Airbnb-g%C3%A6ster%20i%20Danmark__2019.pdf).

²⁹ Dette er eksperimentelle data indhentet af Eurostat. Data omfatter udlejning af ferieboliger og private hjem via de fire platforme. På grund af mulig dobbelttælling kan indholdet i dette afsnit derfor ikke direkte sammenlignes med eksisterende statistikker med eksempelvis antal overnatninger i feriehus eller hoteller. Mere information om data kan findes på: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/experimental-statistics/collaborative-economy-platforms>.

Figur 26 Antal overnatninger booket gennem online platforme fordelt på område, 2018-2021 (1.000)

Kilde: Eurostat (tabel: tour_ce_oarc).

Blandt de 3,2 mio. overnatninger booket via online platforme i 2021 blev 51 pct. foretaget af udenlandske turister og 49 pct. af danske turister. Tyskerne udgjorde den største udenlandske gruppe med 22 pct. af overnatningerne i 2021 efterfulgt af Nederlandene (4 pct.), USA (3 pct.), Frankrig (3 pct.) og Storbritannien (2 pct.). Fra 2020 til 2021 steg antallet af overnatninger fra størstedelen af markederne på nær Tyskland, Storbritannien og Norge, hvor antallet af overnatninger faldt med henholdsvis 14 pct., 20 pct. og 52 pct.

Tablet 13 Antal overnatninger booket gennem online platforme fordelt på nationalitet 2020 og 2021 samt udvikling fra 2020 til 2021

	2020	Fordeling af overnatninger 2020/2021		Fordeling af overnatninger 2021/overnatninger	Udvikling i antal
I alt	2.953.530	100%	3.220.839	100%	9%
Danmark	1.384.459	47%	1.580.913	49%	14%
Udlandet i alt	1.569.071	53%	1.639.926	51%	5%
Tyskland	819.430	28%	703.357	22%	-14%
Nederlandene	74.955	3%	117.445	4%	57%
USA	66.379	2%	110.894	3%	67%
Frankrig	51.620	2%	88.397	3%	71%
Storbritannien	84.473	3%	67.408	2%	-20%
Norge	109.186	4%	52.744	2%	-52%
Sverige	27.718	1%	51.189	2%	85%
Belgien	20.596	1%	41.999	1%	104%
Schweiz og Lichtenstein	26.301	1%	40.124	1%	53%
Polen	30.578	1%	38.055	1%	24%
Øvrige lande	257.835	9%	328.314	10%	27%

Kilde: Eurostat (tabel: tour_ce_oar).

5.3 Vækst på hovedmarkeder og vækstmarkeder

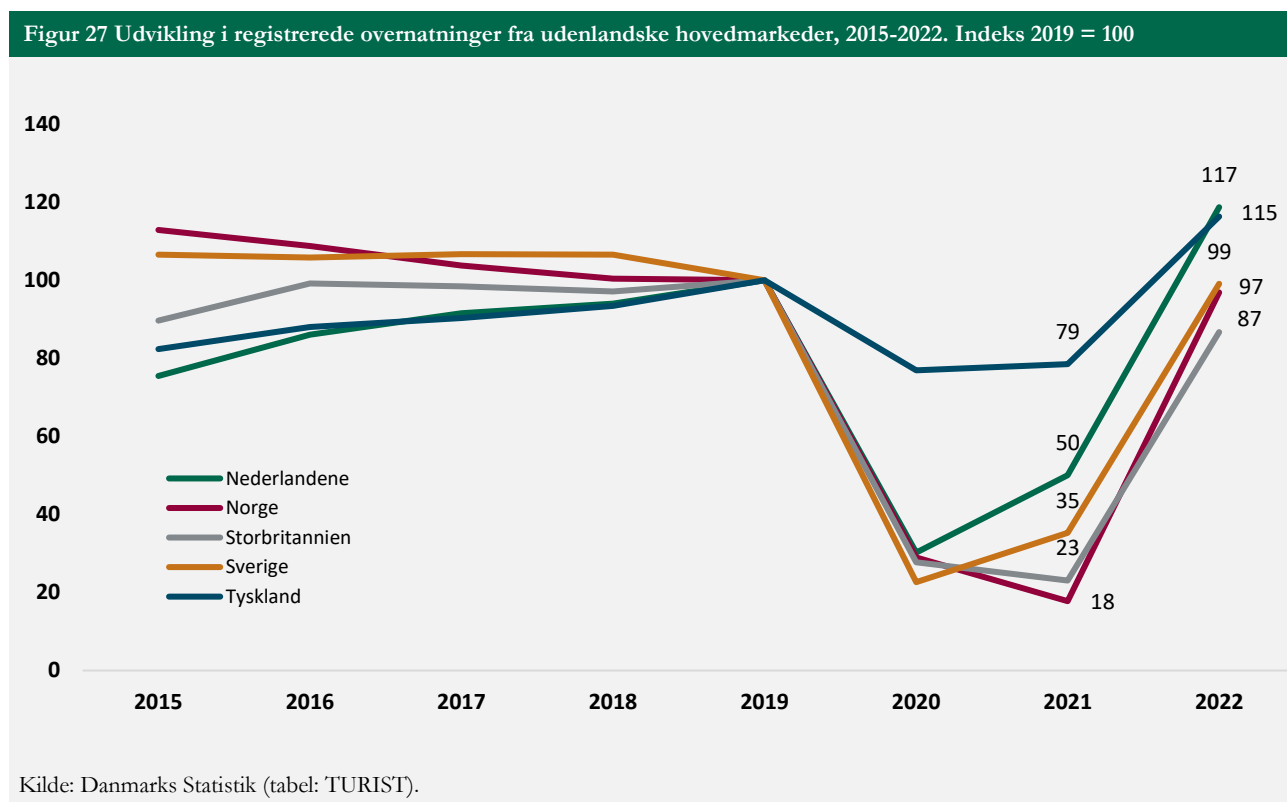
Markederne for dansk turisme kan inddeles i hoved- og vækstmarkeder. Hovedmarkederne omfatter Danmarks nabolande, Tyskland, Sverige, Norge, Nederlandene og Storbritannien, hvorfra der er kommet mange turister

igennem en længere årrække. Vækstmarkederne er de nyere markeder i dansk turisme, herunder Frankrig, Italien, USA og Kina, der trods en mindre volumen, har haft høje vækstrater de seneste år med undtagelse af 2020 og 2021.

Fra 2015 til 2019 steg antallet af overnatninger fra tre af de fem hovedmarkeder. Særligt fra Nederlandene var der fremgang med 32 pct. (352.000) flere overnatninger i 2019 sammenlignet med 2015, efterfulgt af Tyskland og Storbritannien med vækstrater på henholdsvis 21 pct. (3,0 mio.) og 12 pct. (94.000). Antallet af overnatninger fra det svenske og norske marked faldt med henholdsvis 6 pct. (113.000) og 11 pct. (299.000) fra 2015 til 2019.

Grundet COVID-19 faldt antallet af overnatninger fra alle hovedmarkeder i 2020 til under 2019-niveauet. Selvom antallet af overnatninger for tre ud af fem hovedmarkeder (Tyskland, Nederlandene og Sverige) steg fra 2020 til 2021, lå det stadig under 2019-niveau for alle hovedmarkeder. Særligt antallet af overnatninger fra det norske og britiske marked har været hårdt ramt under COVID-19 og lå i 2021 henholdsvis 82 pct. (1,9 mio.) og 77 pct. (697.000) under 2019-niveauet. Danmarks genåbning for lande med lav smitte betød et mindre fald i antal overnatninger fra det tyske marked fra 2019 til 2021 på 21 pct. (jf. Figur 27).

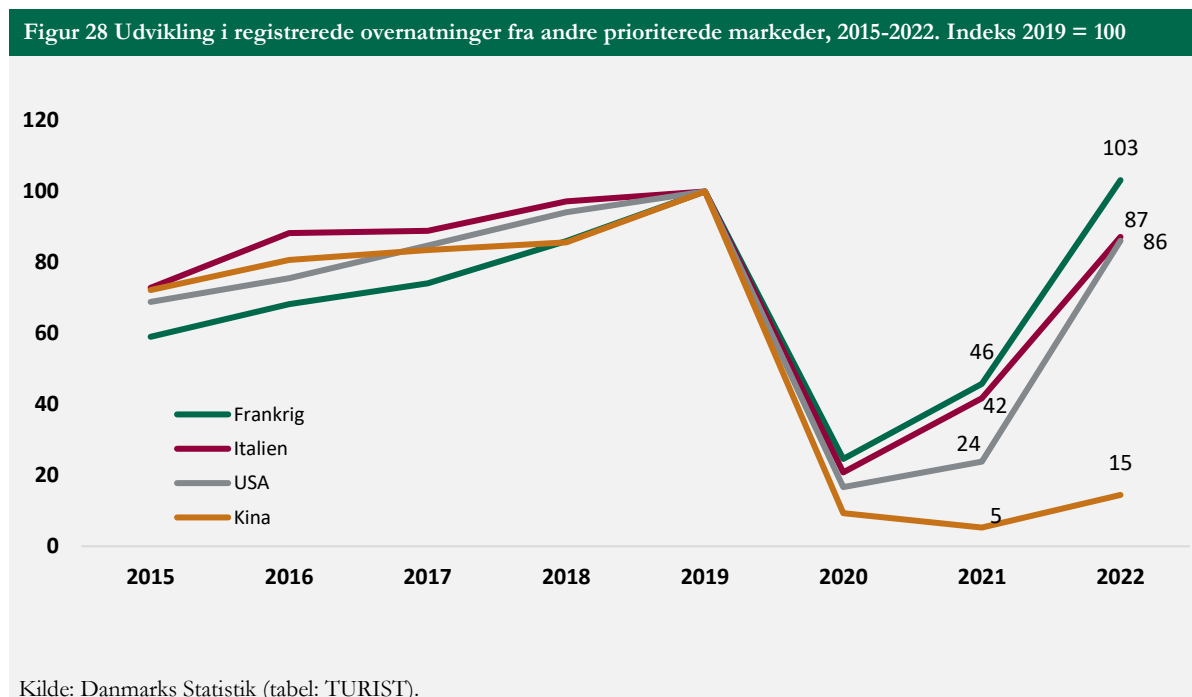
Fra 2021 til 2022 steg overnatningerne fra hovedmarkederne. For både Tyskland og Nederlandene lå antallet af overnatninger henholdsvis 15 og 17 pct. højere end i 2019, mens det for Storbritannien, Norge og Sverige lå henholdsvis 13 pct., 3 pct. og 1 pct. under niveauet i 2019.

Danmark har i lighed med andre lande oplevet høje vækstrater i antallet af overnatninger fra vækstmarkeder frem til 2019, jf. Figur 28. Eksempelvis steg antallet af overnatninger fra det franske marked med 69 pct. fra 2015 til 2019, mens antallet af overnatninger fra de øvrige vækstmarkeder (Italien, USA og Kina) steg mere end 37 pct.

COVID-19 satte også sat en stopper for væksten i antallet af overnatninger fra disse markeder. Fra 2019 til 2020 faldt antallet af overnatninger fra alle fire vækstmarkeder. Fra 2020 til 2021 steg antallet af overnatninger en smule for Frankrig, Italien og USA, men lå stadig 50 pct. under 2019-niveauet. Grundet Kinas nulpolitik for COVID-19 stod det kinesiske marked for det største relative fald i antallet af overnatninger. I 2021 lå antallet af overnatninger fra det kinesiske marked 95 pct. (260.000) under 2019-niveauet.

I 2022 lå antallet af overnatninger fra vækstmarkederne under 2019- niveauet, med undtagelse af overnatninger fra Frankrig, som lå 3 pct. over. Overnatninger fra de resterende vækstmarkeder lå mellem 85 pct. og 13 pct. under niveauet i 2019.

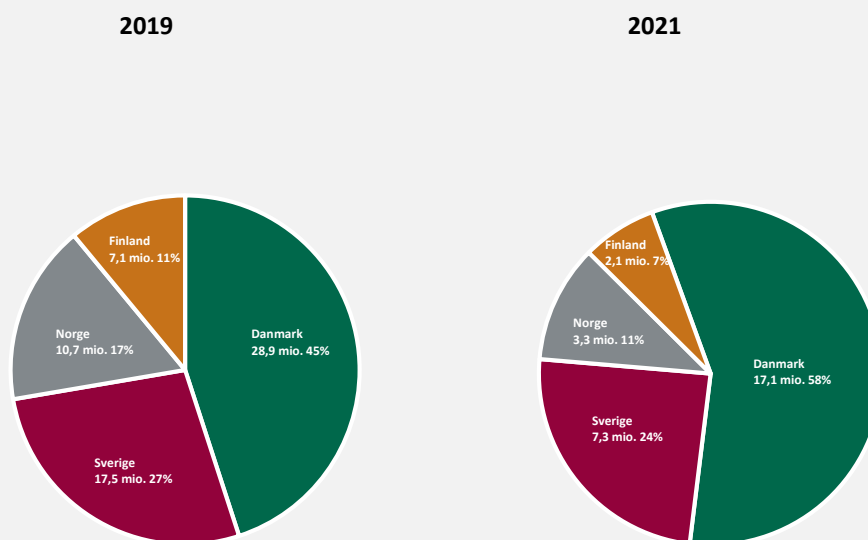
Andelen af udenlandske overnatninger fra Danmarks nærmarkeder er steget fra at udgøre 80 pct. af alle overnatninger i 2019 til at udgøre 88 pct. i 2021 og 84 pct. i 2022. Nærmarkederne er dermed blevet endnu vigtigere sammenlignet med fjernmarkederne under og efter COVID-19.

5.4 Danmarks markedsandele

Med 17,1 mio. udenlandske overnatninger i 2021 havde Danmark flere udenlandske overnatninger end Sverige, Norge og Finland tilsammen. Danmark havde allerede før COVID-19 en stærk position i Norden med en markedsandel på 45 pct. af det totale antal udenlandske overnatninger i Danmark, Sverige, Norge og Finland i 2019. Fra 2019 til 2021 steg Danmarks markedsandel i Norden yderligere til 58 pct., jf. Figur 29.³⁰

³⁰ Sverige, Norge og Finland vurderes at være destinationer, som er i direkte konkurrence med Danmark, i modsætning til de nordiske destinationer i Nordatlanten: Island, Grønland og Færøerne, der tilbyder et væsentligt anderledes turismeprodukt.

Figur 29 Danmarks markedsandel af udenlandske overnatninger i forhold til de nordiske konkurrenter, 2019 og 2021 (mio. og pct.)

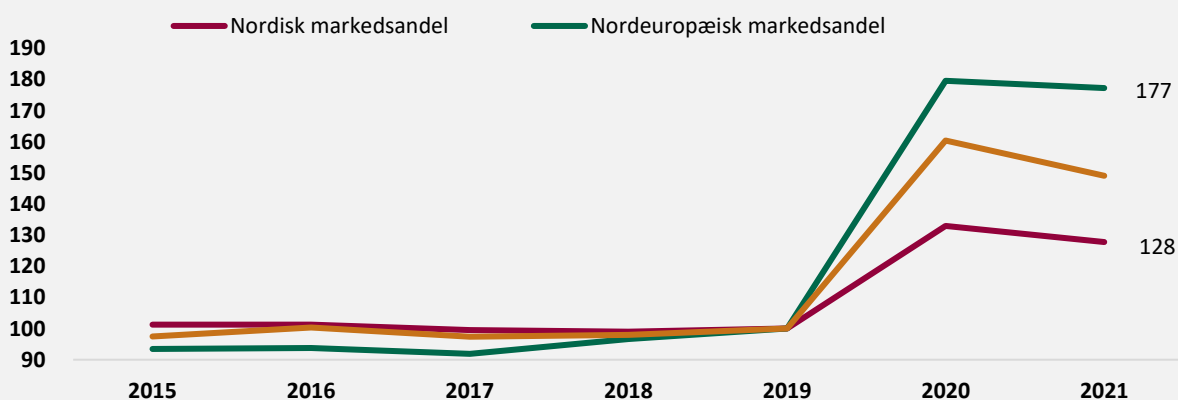

Kilde: Nationale statistikbanker.

Note: De nordiske konkurrenter består af Danmark, Sverige, Norge og Finland.

Fra 2015 til 2019 var der små udsving i Danmarks markedsandele på både nordisk, nordeuropæisk og europæisk plan, jf. Figur 30. I 2019 lå Danmarks markedsandel i Norden på 45,0 pct. af de udenlandske overnatninger, i Nordeuropa lå den på 5,1 pct., og i Europa lå den på 1,1 pct. Fra 2019 til 2020 øgede Danmark sin markedsandel inden for alle tre områder, mens den faldt fra 2020 til 2021 til 57,5 pct. i Norden, 9,0 pct. i Nordeuropa og 1,7 pct. i Europa. Dette lå dog stadig under 2019-niveauet.

Figur 30 Danmarks europæiske, nordeuropæiske og nordiske markedsandel af udenlandske overnatninger, 2015-2021. Indeks 2019 = 100

Kilde: Tourism Economics (det samlede europæiske marked, Storbritannien og Irland), nationale statistikbanker (Danmark, Norge, Sverige, Finland, Tyskland og Nederlandene).

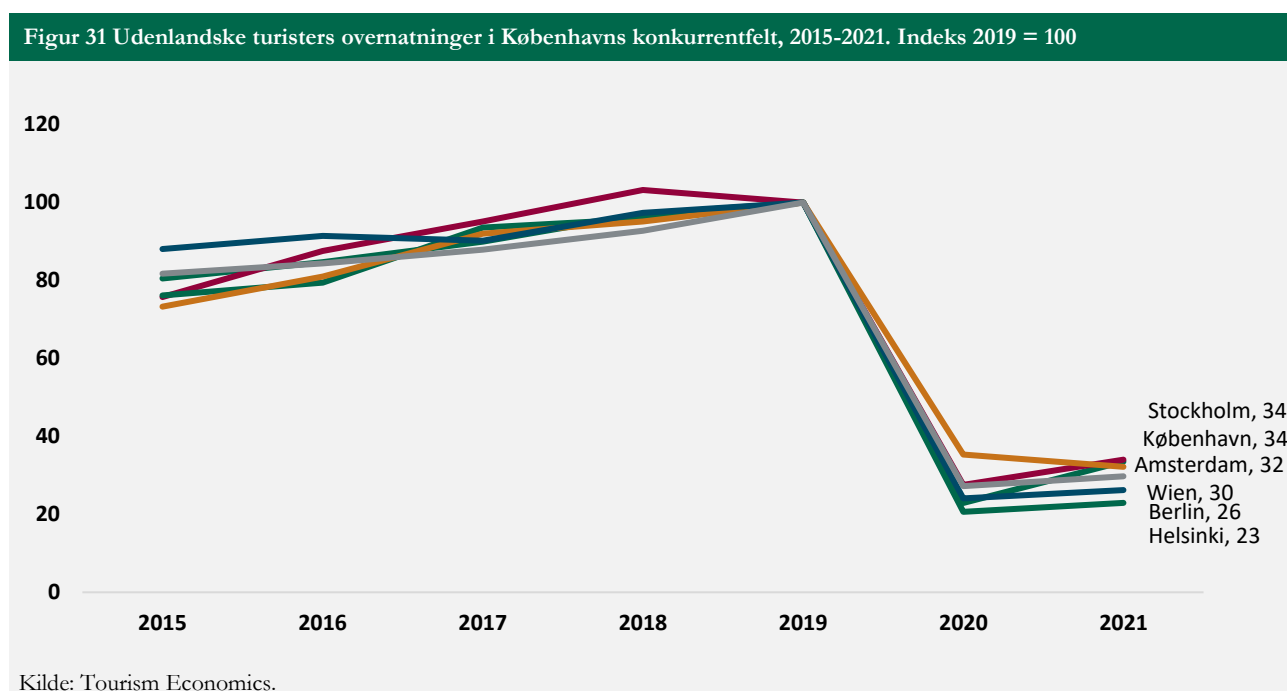
Note: Norden består af Danmark, Sverige, Norge og Finland.

Note: Nordeuropa består af Danmark, Sverige, Norge, Finland, Tyskland, Nederlandene, Storbritannien og Irland.

5.4.1 Storby- og kystturismens markedsandele

Danmarks primære konkurrencefelt kan inddeles i storbyturisme og kyst- og naturturisme og afhænger af geografisk placering.³¹

Figur 31 viser udviklingen i antallet af udenlandske turisters overnatninger i de seks storbyer, som udgør Københavns konkurrencefelt i forhold til storbyturisme. Fra 2015 til 2019 steg antallet af udenlandske overnatninger i alle seks hovedstæder, men faldt tilsvarende i 2020 og 2021.³² Fra 2019 til 2021 oplevede Helsinki det største fald i antallet af udenlandske overnatninger (77 pct.) efterfulgt af Berlin (74 pct.), Wien (70 pct.), Amsterdam (68 pct.), København (66 pct.) og Stockholm (66 pct.).

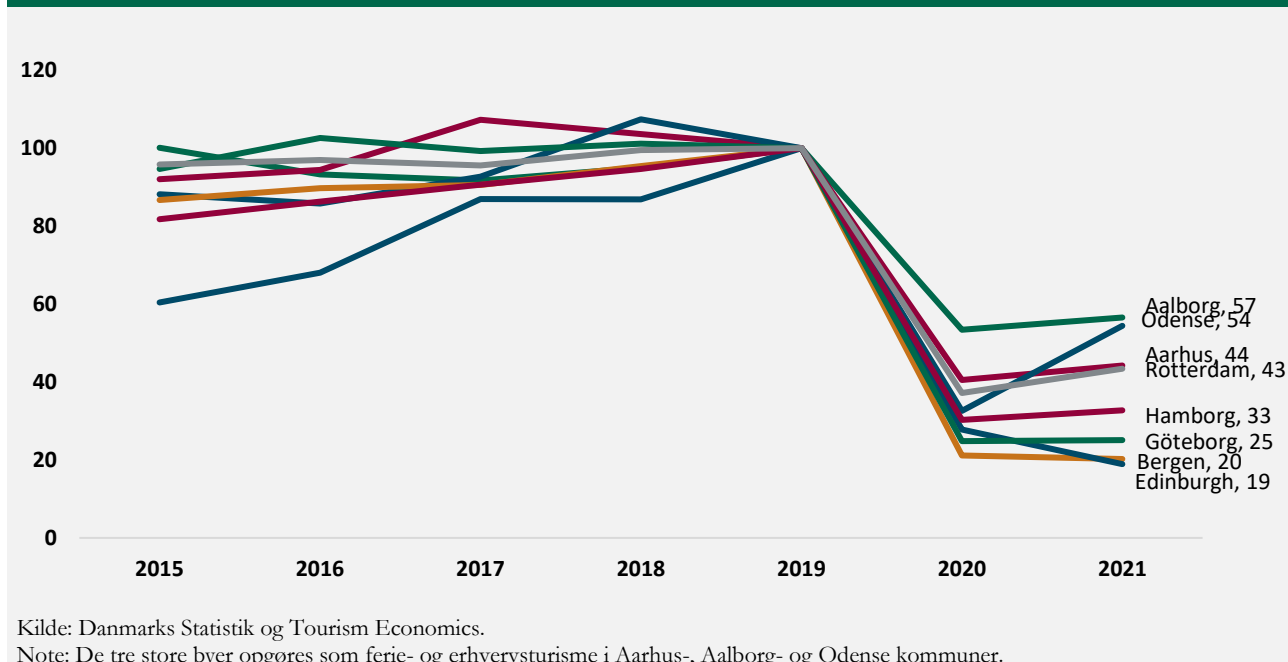
Københavns markedsandel var stort set uændret med 10 pct. i 2019 og 11 pct. i 2021, selvom antallet af udenlandske overnatninger i København faldt fra 6,1 mio. i 2019 til 2,0 mio. i 2021. Sammenlignet med København havde Amsterdam, Berlin og Wien større andele af det samlede antal udenlandske storbyovernatninger i 2021, mens Helsinki og Stockholm havde mindre andele.

Inden for "second-city" konkurrencefeltet oplevede de danske byer (Aalborg, Odense og Aarhus) et relativt lille fald i antallet af udenlandske overnatninger fra 2019 til 2021 på mellem 43 og 56 pct. Med et fald på 81 pct. oplevede Edinburgh det største fald i antallet af udenlandske overnatninger fra 2019 til 2021 efterfulgt af Bergen med et fald på 80 pct. og Göteborg med et fald på 75 pct., jf. Figur 32.

³¹ Opdelingen i dette kapitel er udelukkende geografisk, da internationale statistikker ikke inddeler overnatninger efter formål (ferie/forretning).

³² Second-city refererer til storbyer, som ikke er hovedstæder. Edinburgh er med som second-city, da London forstås som hovedstad for Storbritannien.

Figur 32 Udenlandske turisters overnatninger i Aarhus, Aalborg og Odenses konkurrentfelt, 2015-2021. Indeks 2019 = 100

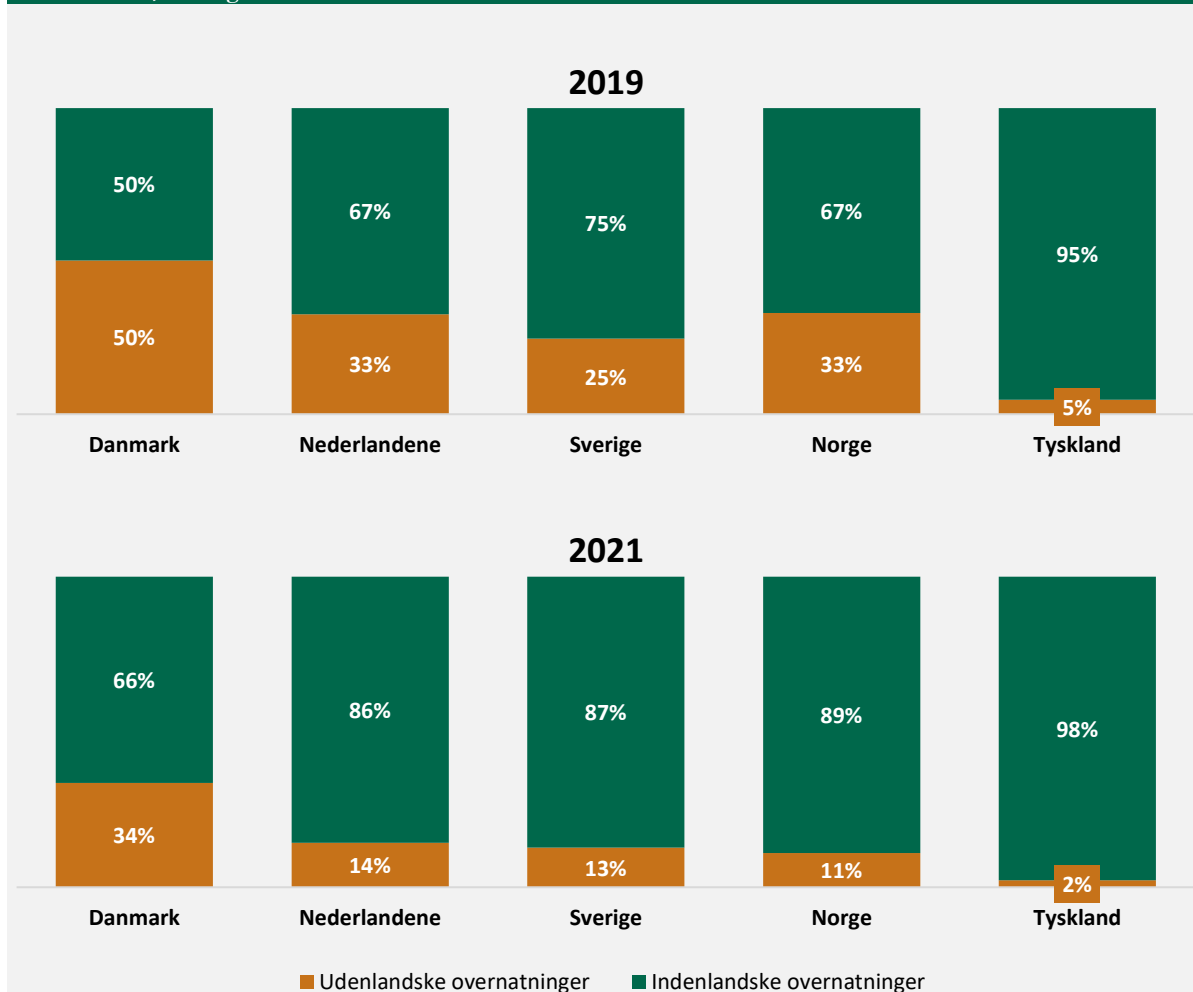
Odense, Aarhus og Aalborg havde tilsammen en markedsandel på 10 pct. af de udenlandske overnatninger i "second-city" konkurrencefeltet i 2021. Det var en fordobling i forhold til 2019, hvor de tre byer samlet set tegnede sig for 5 pct. af de udenlandske overnatninger i second-city konkurrencefeltet. Af de tre danske storbyer havde Aalborg den største markedsandel (5 pct.) efterfulgt af Aarhus (3 pct.) og Odense (2 pct.) i 2021. I 2019 lå de tilsvarende andele på 2 pct. for Aalborg, 2 pct. for Aarhus og 1 pct. for Odense.

For kyst- og naturturismen består konkurrencefeltet af både udenlandske og hjemlige destinationer, da der på nogle markeder er en række lighedspunkter mellem turistoplevelsen i Danmark og hjemlandet. Når for eksempel tyske, norske, svenske og nederlandske turister planlægger en kyst- og naturferie, står valget af feriedestination ofte mellem Danmark og henholdsvis VisitDenmark og Dansk Kyst- og Naturturisme har lavet følgende afgrænsning af Danmarks konkurrencefelt inden for kyst- og naturturismen:

1. Tyskland: Schleswig-Holstein og Mecklenburg-Vorpommern,
2. Sverige: Götaland ekskl. Göteborg og Malmö,
3. Norge: Sør-Østlandet og Vestlandet,
4. Nederlandene: hele landet ekskl. Amsterdam, Rotterdam og Haag.

Selvom andelen af udenlandske overnatninger i kyst- og naturturismen faldt fra 2019 til 2021 havde Danmark stadig den største andel af udenlandske kyst- og naturturister sammenlignet med konkurrencefeltet, jf. Figur 33.

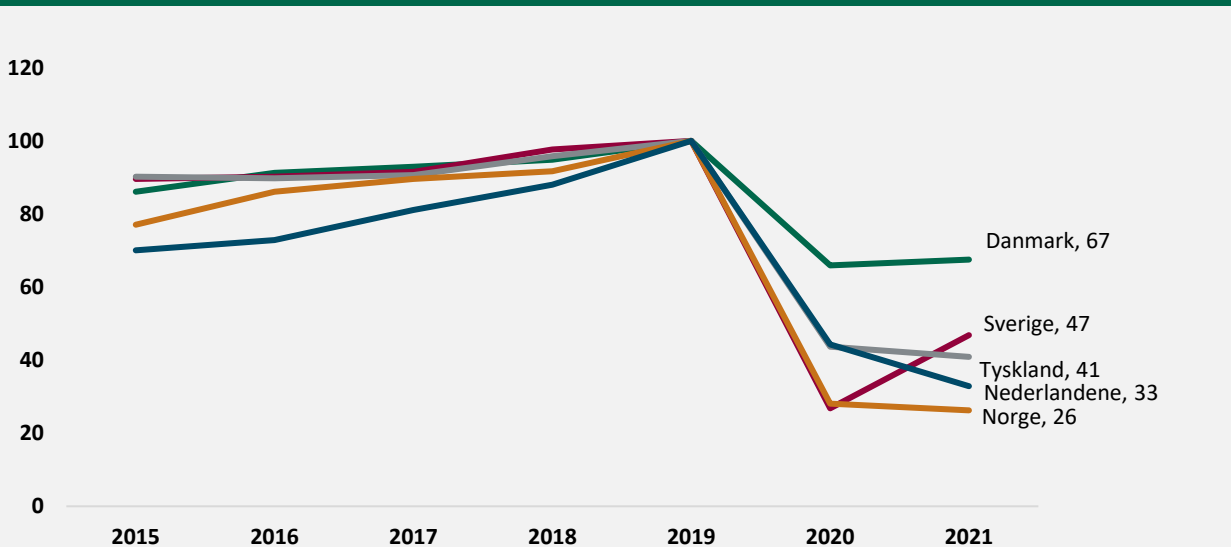
Figur 33 Fordeling af inden- og udenlandske turisters overnatninger i Danmarks konkurrentfelt for kyst- og naturturisme, 2019 og 2021

Kilde: Nationale statistikbanker (Danmark, Sverige, Norge og Tyskland) og Tourism Economics (Nederlandene).
 Note: Kyst- og naturturisme i Danmark opgøres som ferie- og forretningsturisme i Danmark, ekskl. Aarhus, Aalborg, Odense og København. Konkurrentfeltet opgøres som: Tyskland: Schleswig-Holstein og Mecklenburg-Vorpommern. Sverige: Götaland (ekskl. Göteborg og Malmö). Norge: Sør-Østlandet og Vestlandet. Nederlandene: Hele landet med undtagelse af Amsterdam, Rotterdam og Haag.

Dansk kyst- og naturturisme blev knap så hårdt ramt af COVID-19 som storbyturismen og klarede sig bedre igennem 2020 og 2021 i de øvrige nordeuropæiske lande. Fra 2019 til 2021 faldt antallet af udenlandske overnatninger eksempelvis med 33 pct. i Danmark sammenlignet med 53 pct. i Sverige, 59 pct. i Tyskland, 67 pct. i Nederlandene og 74 pct. i Norge, jf. Figur 34.

Figur 34 Udenlandske turisters overnatninger i Danmarks konkurrencefelt for kyst- og naturturisme, 2015-2021. Indeks 2019 = 100

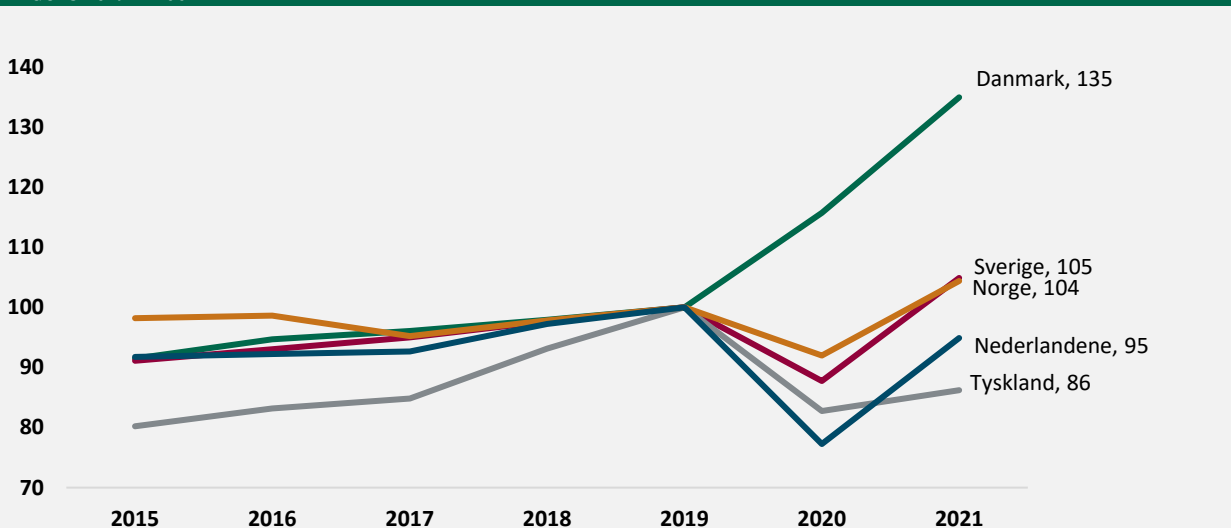

Kilde: Nationale statistikbanker (Danmark, Sverige, Norge og Tyskland) og Tourism Economics (Nederlandene).

Note: Kyst- og naturturisme i Danmark opgøres som ferie- og forretningsturisme i Danmark, ekskl. Aarhus, Aalborg, Odense og København. Konkurrencefeltet opgøres som: Tyskland: Schleswig-Holstein og Mecklenburg-Vorpommern. Sverige: Götaland (ekskl. Göteborg og Malmö). Norge: Sør-Østlandet og Vestlandet. Nederlandene: Hele landet med undtagelse af Amsterdam, Rotterdam og Haag.

I modsætning til de øvrige lande i konkurrencefeltet for kyst- og naturturisme oplevede Danmark en stigning i antallet af indenlandske overnatninger fra 2019 til 2020 og fra 2019 til 2021 oplevede Danmark en stigning på 35 pct., mens Sverige og Norge begge oplevede mindre stigninger på henholdsvis 5 pct. og 4 pct. I Nederlandene og Tyskland faldt antallet af indenlandske overnatninger med henholdsvis 5 pct. og 14 pct. fra 2019 til 2021, jf. Figur 35.

Figur 35 Indenlandske turisters overnatninger i Danmarks konkurrencefelt for kyst- og naturturisme, 2015-2021. Indeks 2019 = 100

Kilde: Nationale statistikbanker (Danmark, Sverige, Norge og Tyskland) og Tourism Economics (Nederlandene).

Note: Kyst- og naturturisme i Danmark opgøres som ferie- og forretningsturisme i Danmark, ekskl. Aarhus, Aalborg, Odense og København. Konkurrencefeltet opgøres som: Tyskland: Schleswig-Holstein og Mecklenburg-Vorpommern. Sverige: Götaland (ekskl. Göteborg og Malmö). Norge: Sør-Østlandet og Vestlandet. Nederlandene: Hele landet med undtagelse af Amsterdam, Rotterdam og Haag.

5.5 Besøg på danske attraktioner

Attraktioner (forlystelsesparker, museer, zoologiske haver mv.) er vigtige turismeprodukter, som med deres aktiviteter og tilbud bidrager væsentligt til turisternes samlede ferieoplevelse i Danmark. Besøgstillene på de danske attraktioner kan sammen med overnatningstillene give et billede af tilstanden og udviklingen i turismeerhvervet. Dette afsnit afdækker derfor besøgstillene for danske og udenlandske turister på de mest besøgte attraktioner i Danmark.

Attraktionerne i Danmark var ligesom de øvrige turismeprodukter også mærket af et faldende antal turister i 2020 og 2021 som følge af COVID-19. I 2021 tiltrak de 50 mest besøgte attraktioner i Danmark 14,6 mio. besøgende. Det var et fald på 3,9 pct. i forhold til antallet af besøgende i 2020 og 46,7 pct. under niveauet i 2019.

Tivoli var fortsat den mest besøgte danske attraktion med knap 2,4 mio. besøgende i 2021. Fra 2020 til 2021 oplevede Tivoli en stigning på 47,3 pct. i besøgstallet, hvilket dog fortsat lå 47,7 pct. under 2019-niveauet.

Tabel 14 De 10 mest besøgte attraktioner i Danmark, 2021 (afrundede tal)

Top 10 attraktioner	Besøg 2021	Udvikling 2019-2021	Udvikling 2020-2021
1 Tivoli	2.398.000	-47,7%	47,3%
2 Zoologisk Have i København	996.200	-36,6%	-13,9%
3 Djurs Sommerland	820.200	5,1%	82,0%
4 Faarup Sommerland	608.200	5,4%	53,4%
5 Aquadome - Lalandia Billund	450.000	-34,0%	18,4%
6 Tivoli Friheden	417.100	-34,4%	22,2%
7 Givskud Zoo Zootopia	374.600	-7,5%	2,7%
8 Odense Zoo	362.100	-12,1%	-2,2%
9 Botanisk Have i København	346.900	-54,1%	-9,8%
10 Aalborg Zoo	337.100	-26,6%	-18,3%

Kilde: VisitDenmarks Attraktionsliste 2021. Baseret på besøgstal fra Danmarks Statistik, Foreningen af Forlystelsesparker i Danmark og individuelle indberetninger.

Note: Både Legoland og Dyrehavsbakken var med i top-10 i 2020, men har ikke oplyst deres besøgstal for 2021.

Tabel 15 viser de tre mest besøgte attraktioner i hver af de 19 destinationsselskaber. Tabellen omfatter mange forskellige typer af attraktioner, herunder forlystelsesparker, zoologiske haver og dyreparker, museer og oplevelsescentre.

Tabel 15 De tre mest besøgte attraktioner i de 19 destinationsselskaber, 2021

Destinationsselskab	Mest besøgte attraktion	Næstmest besøgte attraktion	Tredje mest besøgte attraktion
Aarhusregionen	Djurs Sommerland ¹	Tivoli Friheden ¹	ARoS, Aarhus Kunstmuseum
Destination Bornholm	Brændesgårdshaven	NaturBornholm	Bornholms Middelaldercenter
Destination Fjordlandet	Vikingskibsmuseet	Sagnlandet Lejre	Danmarks Rockmuseum
Destination Fyn	Odense Zoo ¹	Egeskov Slot	H. C. Andersens hus og Barndomshjem
Destination Himmerland	Danmarks Saltcenter, Mariager	Verdenskortet i Hobro	Limfjordsmuseet
Destination Kystlandet	FÆNGSLET	Horsens Kystmuseum	Glud museum
Destination Limfjorden	Jesperhus Feriepark	Spøttrup Middelalderborg	Fur Museum
Destination Nord	Aalborg Zoo ¹	Skagens Museum	Lille Vildmosecentret
Destination NordVestkysten	Faarup Sommerland ¹	Nordsøen Oceanarium	Skulpturparken Blokhus
Destination Sjælland	Sommerland Sjælland	Vikingeborgen Trelleborg, Nationalmuseet	Oplevelsescenter Nyvang
Destination SydkystDanmark	Geocenter Møns Klint	Camp Adventure	Danmarks Borgcenter
Destination Sønderjylland	Universe	Historiecenter Dybbøl Banke	Sønderborg Slot
Destination Trekantområdet	Aquadome - Lalandia Billund ¹	Givskud Zoo Zootopia ¹	Lego House
Destination Vadehavskysten	Fiskeri- og Søfartsmuseet	Vadehavsentret	Ribe Domkirkemuseum
Destination Vesterhavet	Tirpitz	Blåvand Zoo	Lyngvig Fyr
VisitHerning	Jyllands Park Zoo	HEART Herning Kunstmuseum	Søby Brunkulsmuseum
Visit Lolland-Falster	Aquadome – Lalandia Rødby	Knuthenborg Safaripark	Guldborgsund Zoo og Botanisk Have
VisitNordsjælland	Louisiana	Kronborg Slot	Rudolph Tegnernes Museum og Statuepark
Wonderful Copenhagen	Tivoli ¹	Zoologisk Have ¹	Botanisk Have ¹

Kilde: VisitDenmarks Attraktionsliste 2021. Baseret på besøgstal fra Danmarks Statistik, Foreningen af Forlystelsesparker i Danmark og individuelle indberetninger.

Note: sorteret alfabetisk efter navnet på destinationsselskaberne.

Note: 1. Omfattet af top-10 over de mest besøgte attraktioner i 2021.

© Mette Johnsen

6. Vækstforventninger og kapacitet

6. Vækstforventninger og kapacitet

Opsummering

Vækstforventninger frem mod 2030

- Dansk turisme har oplevet en forholdsvis hurtig genopretning efter COVID-19, og har allerede i 2022 nået 62,7 mio. overnatninger, hvilket er 22 pct. over 2021-niveauet og 12 pct. over 2019-niveauet. Den positive udvikling er især drevet af danske overnatninger.
- I 2022 lå antallet af danske overnatninger på 32,0 mio., hvilket er 18 pct. højere end i 2019.
- Udviklingen i antallet af tyske og nederlandske overnatninger har overrasket positiv, mens antallet af overnatninger fra andre vigtige udenlandske markeder stadig er et stykke under 2019-niveauet.
- Antallet af udenlandske overnatninger endte i 2022 på 30,7 mio., hvilket er 79 pct. over 2021-niveauet og 6 pct. over niveauet i 2019.
- I 2030 forventes der i alt 75,0 mio. overnatninger, hvoraf 38,8 mio. anslås at være udenlandske. Krigens i Ukraine, stigende energipriser og inflation er eksempler på usikkerhedsfaktorer, som kan have betydning for udviklingen i antallet af overnatninger fremadrettet og dermed betydning for, om prognosen bliver nået.
- Hvis vækstforventningerne for 2030 skal realiseres, svarer det til en gennemsnitlig årlig vækst i antallet af overnatninger på 1,8 pct. fra 2022 til 2030. Antallet af danske overnatninger forventes at vokse med 1,6 pct. om året i gennemsnit fra 2022 til 2030, mens antallet af udenlandske overnatninger forventes at vokse med 3,0 pct. om året.

Kapacitetsudvikling

- Målt på antallet af sengepladser steg kapaciteten på de danske hoteller, campingpladser, feriecentre og i feriehuse med 6,3 pct. fra 2015 til 2021. Det svarer til en gennemsnitlig årlig vækst på 1,0 pct.
- Fra 2020 til 2021 faldt feriehuskapaciteten med 445 huse til udlejning, hvilket er udtryk for øget privat brug. Samtidig blev de danske feriehuse udlejet i 713.980 uger i 2021, hvilket var rekord. Det svarer til, at hvert feriehus blev udlejet 18,2 uger i 2021 mod 17,5 uger i 2019.
- Feriehusene blev især udlejet i sommermånederne, og Vestkysten oplevede det største kapacitetspres. Lige som i 2020 var sæsonfordelingen i 2021 påvirket af nedlukninger, rejserestriktioner mm.
- På trods af pandemien er hotelkapaciteten steget de seneste år, da mange planlagte hoteludvidelser og nye hoteller er blevet realiseret.
- Udnyttelsen af hotelværelser i 2021 lå i gennemsnit på 39 pct., hvilket er en forbedring i forhold til 2020, men kun knap to tredjedele i forhold til 2019.
- Wonderful Copenhagen havde den største hotelkapacitet og en af de laveste udnyttelser i 2021 efter VisitHerning og VisitNordsjælland. Destination Vadehavskysten havde den højeste hoteludnyttelse med 56 pct. i gennemsnit i 2021. Af de største hotelkommuner (målt på antal overnatninger) havde Bornholm og Sønderborg den bedste højsæson i 2021 med gennemsnitlige værelsesbelægninger på henholdsvis 82 pct. og 81 pct.
- På landets feriecentre var værelsesudnyttelsen i 2021 på niveau med 2019 (37 pct.). Højsæsonen 2021 var god, men kompenserede kun delvist for den lave udnyttelse i vinter- og forårmånederne, hvor der stadig var restriktioner.

6.1 Vækstforventninger og kapacitet

I dette kapitel præsenteres en fremskrivning af udviklingen i antallet af overnatninger i Danmark frem mod 2030, jf. Tabel 16. Vækstprognosen baseret for forventningerne til efterspørgslen efter overnatninger i Danmark de kommende år, men er mere usikker end normalt som følge af usikkerhed om konsekvenserne af krigen i Ukraine, stigende energi- og forbrugerpriser, historisk høj inflation samt udfasning af corona-restriktioner i andre lande. Disse forhold påvirker den internationale økonomi og rejseaktiviteten, hvilket kan forsinke genopretningen af turismen på globalt plan.

Den kortsigtede prognose for 2023 er baseret på data om hotel-, feriehus- og flybookinger samt markedsundersøgelser af turisternes rejseintentioner.³³ På længere sigt tager prognosen ikke højde for faktorer som for eksempel tilstrækkelig overnatningskapacitet, tilgængelige flyruter, kvaliteten af turistproduktet, ændret rejseadfærd eller øget efterspørgsel efter bæredygtige løsninger.

Mens dansk turisme stod i skyggen af corona-pandemien i 2020 og 2021, blev 2022 et historisk godt år. Både antallet af danske og udenlandske overnatninger lå således henholdsvis 18 pct. og 6 pct. over 2019-niveauet med 32,0 mio. og 30,7 mio. overnatninger. Ud over flere danske overnatninger er væksten især drevet af en fremgang i tyske og nederlandske overnatninger sammenlignet med 2019.

Selvom turismen allerede i 2022 er genoprettet målt på antal overnatninger, er antallet af turister fra de fleste udenlandske markeder stadig betydeligt under 2019-niveauet. Dette gælder for eksempel turister fra Norge, Storbritannien, Amerika og Asien, der typisk har et højere døgnforbrug end gennemsnittet. Derudover er der stor geografisk forskel på, hvor hurtigt efterspørgslen fra forskellige markeder normaliseres, og særligt genopretningen i destinationer med større byer, der typisk tiltrækker mange udenlandske hotelturister på ferie- og forretningsrejser, lader vente på sig.

Den nationale strategi for bæredygtig vækst i dansk turisme fra 2022 indeholder en indikator om 72,2 mio. overnatninger i 2030, hvilket svarer til en gennemsnitlig årlig vækst på 1,8 pct. fra 2022 til 2030. Fra 2022 til 2026 forventes de danske overnatninger at ligge en smule under niveauet i 2021 i takt med at rejsemønstrene gradvist normaliseres og danskerne igen holder ferie i udlandet. I 2030 forventes der 36,3 mio. danske overnatninger og 38,8 mio. udenlandske overnatninger, hvilket svarer til en gennemsnitlig vækst på henholdsvis 1,6 og 3,0 pct. fra 2022 til 2030.

Tabel 16 Prognose for udviklingen i antal overnatninger, 2019-2030

	Prognose												Gns. vækst 2022-2030	årlig Samlet vækst 2022-2030
	2019	2020	2021	2022	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*		
	Mio. overnatninger												Pct.	
Danske	27,2	28,5	34,3	32,0	31,5	31,9	32,8	33,6	34,4	35,1	35,7	36,3	1,6%	13,2%
Udenlandske	28,9	16,1	17,1	30,7	30,2	31,7	33,3	34,4	35,4	36,4	37,5	38,8	3,0%	26,4%
I alt	56,1	44,6	51,5	62,7	61,7	63,6	66,0	68,0	69,7	71,5	73,2	75,0	2,3%	19,7%

Kilde: Danmarks Statistik og Tourism Economics.

* Forventede antal overnatninger (Tourism Economics' prognose).

³³ Prognosen er baseret på en økonometrisk model udarbejdet af Tourism Economics. Modellen tager udgangspunkt i den forventede økonomiske udvikling på en række markeder. De økonomiske faktorer, der vurderes at have størst betydning for efterspørgslen, er udviklingen i BNP, privatforbrug og valutakurs. Historisk er der dokumenteret en positiv sammenhæng mellem den økonomiske udvikling i et land og outbound-turismen fra landet. I prognosen er der ikke taget højde for recession, selvom det er en reel risiko.

6.1.1 Vækst kræver kapacitet

Hvis vækstprognosen skal indfries, kræver det tilstrækkelig kapacitet af høj kvalitet, så turisternes efterspørgsel matches. Dette kapitel afdækker kapaciteten på de største overnatningsformer i Danmark, feriehuse, hoteller, feriecentre og camping, der i 2021 tegnede sig for 95 pct. af samtlige registrerede overnatninger. Resten af overnatningerne fandt sted på vandrerhjem og i lystbådehavne.

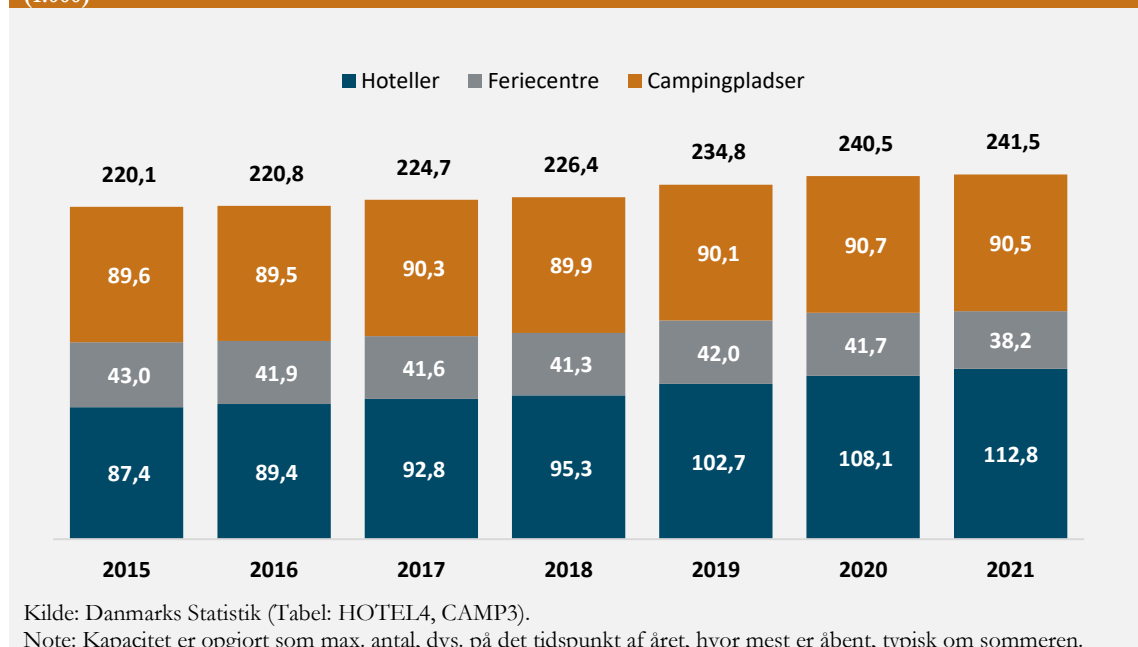
Figur 36 viser udviklingen i den maksimale kapacitet på hoteller, feriecentre og campingpladser målt i antal senge og campingenheder fra 2015 til 2021.³⁴ Fra 2015 til 2021 steg kapaciteten i alt 9,7 pct. fra 220.100 til 241.500 sovepladser, svarende til en årlig vækst på 1,6 pct.

Kapacitetsforøgelsen var i vid udstrækning drevet af hotellerne, der fra 2015 til 2021 udvidede med 25.400 senge, heraf 4.700 nye senge fra 2020 til 2021. På campingpladser steg kapaciteten med ca. 850 senge, mens kapaciteten på feriecentre faldt med 4.800 senge. I de kommende år forventes hotelkapaciteten i særligt hovedstaden at stige yderligere som følge af store investeringer.

Fra 2015 til 2021 steg antallet af feriehuse til udlejning med 1.280, svarende til omkring 9.000 flere disponible sengepladser³⁵ eller en gennemsnitlig årlig vækst på 0,6 pct. sengepladser. Derimod faldt antallet af feriehuse til udlejning med 445 fra 2020 til 2021, hvilket blandt andet skyldes, at danskerne i højere grad selv anvendte feriehusene.³⁶

Lægges den officielle kapacitet sammen med den estimerede feriehuskapacitet, steg antallet af sovepladser med 6,3 pct. fra 2015 til 2021, svarende til en gennemsnitlig vækst på 1,0 pct. årligt. Sammenholdes kapacitetsvæksten med den langsigtede markedsudvikling, fremgår det, at der vil være behov for at sikre, at den fremtidige kapacitetsvækst (type og kvalitet) matcher markedets efterspørgsel efter for eksempel overnatningsform, bæredygtighed, tryghed, ferietype mv.

Figur 36 Kapacitetsudviklingen på hoteller, feriecentre og campingpladser, antal senge og campingenheder (1.000)

³⁴ En campingenhed har tre sovepladser.

³⁵ Danmarks Statistiks tabel FERIAH5 (nedslag i maj). Statistikken går tilbage til 2012.

Der er antaget 7 sengepladser pr. feriehus jf. oplysninger fra Feriehusudlejernes Brancheforening.

³⁶ Epinions Sommerhusanalyse fra 2021.

6.2 Kapacitetsudnyttelse

6.2.1 Feriehuse

Knap en femtedel (18 pct.) af de danske feriehuse udlejes gennem et bureau, jf. Tabel 17.³⁷ I 2021 var der i alt 39.280 feriehuse til rådighed for udlejning, hvilket var 445 udlejningshuse færre end i 2020 og 1.021 færre end i 2017, hvor antallet af feriehuse til rådighed for udlejning toppede.

I 2021 blev de danske feriehuse samlet set udlejet i 713.980 uger, hvilket var rekord. Det svarer til, at hvert feriehus blev udlejet 18,2 uger i 2021 mod 17,5 uger i 2019. Feriehusudlejningen var således ikke nær så hårdt ramt af corona-krisen som andre overnatningsformer, hvilket i høj grad skyldes, at den indenlandske turisme til en vis grad kompenserede for manglen på udenlandske turister.

Tabel 17 Udlejning og kapacitet i feriehusene

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Udlejningskapacitet, huse	38.000	40.028	40.301	39.800	39.550	39.725	39.280
Estimat på antal senge	266.000	280.196	282.107	278.600	276.850	278.075	274.960
Udlejede husuger	589.832	625.092	649.265	651.130	691.120	652.547	713.980

Kilde: Danmarks Statistik, Feriehusudlejernes Brancheforening og VisitDenmarks egne beregninger.

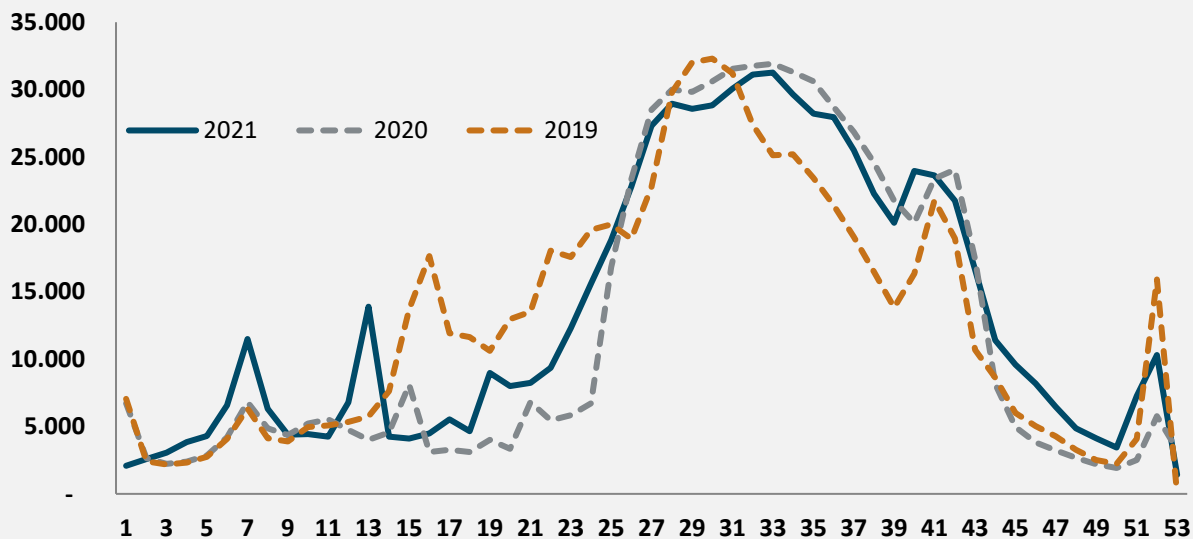
Der er store geografiske forskelle på, hvor stor en andel sommerhusene, der stilles til rådighed for udlejning. Der stilles flest sommerhuse til rådighed i Vest- og Sydjylland samt på Bornholm, mens under 10 pct. af husene på Sjælland og Fyn er tilgængelige for udlejning.³⁸ Både husenes stand, kystnærhed og størrelse samt ejernes brug og villighed til at udleje spiller en rolle for udlejningspotentialer.

Højsæsonen for feriehusudlejning er juli og august. Sæsonmønstret kan ændre sig fra år til år og afhænger blandt andet af tyskernes feriekalender. I 2020 og 2021 var sæsonmønstret desuden påvirket af COVID-19 og varierende rejserestriktioner, hvorfor der var flest udlejede feriehuse i uge 31 til 34 med mellem 30.000 og 31.000 udlejede feriehusuger. Til sammenligning var uge 29 og 30 de mest populære uger i 2019 før COVID-19, jf. Figur 37.

³⁷ Jf. Danmarks Statistik og oplysninger fra BBR. Langt størstedelen af feriehusovernatningerne foregår i eget eller lånt feriehus, og disse overnatninger er ikke omfattet af statistikkerne.

³⁸ Kilde: Danmarks Statistiks feriehusstatistik, Sommerhuse i Danmark 2018 samt Sommerhusundersøgelsen 2014.

Figur 37 Antal udlejede husuger i feriehuse, 2019-2021

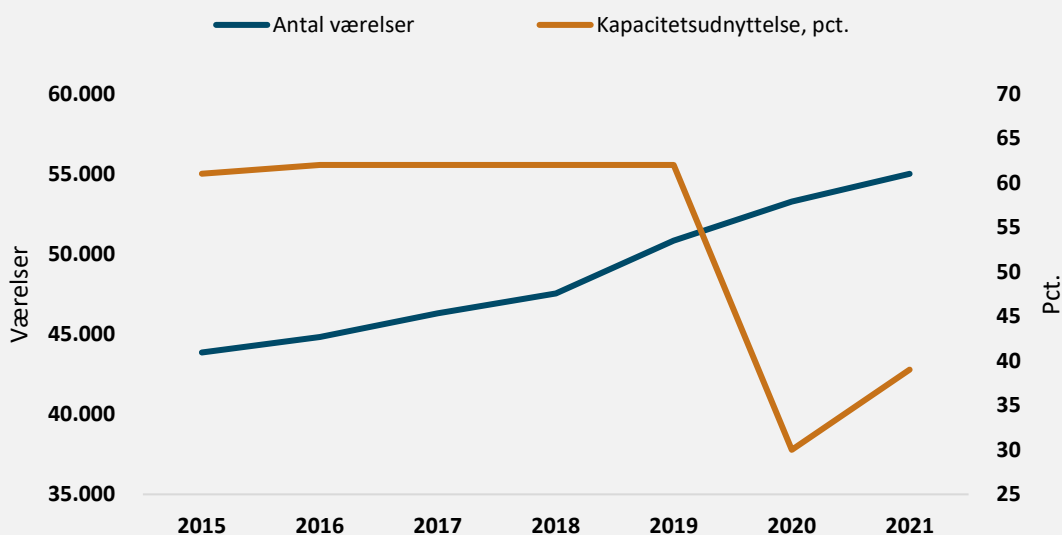

Kilde: Danmarks Statistik (FERIEH4).

6.2.2 Hoteller

Fra 2016 til 2019 lå den gennemsnitlige værelseskapacitetsudnyttelse for hoteller på landsplan stabilt på 62 pct., selvom udbuddet steg hvert år.³⁹ Fra 2015 til 2021 er den maksimale kapacitet på hotellerne øget med 11.148 værelser, svarende til knap 25.350 senge. Som følge af COVID-19 faldt den gennemsnitlige udnyttelse dog til 39 pct. i 2021, jf. Figur 38. Storbyerne var hårdest ramt og oplevede den største tilbagegang i antallet af ferie- og forretningsrejser.

Figur 38 Udvikling i værelseskapacitet og -udnyttelse på hoteller, 2015-2021

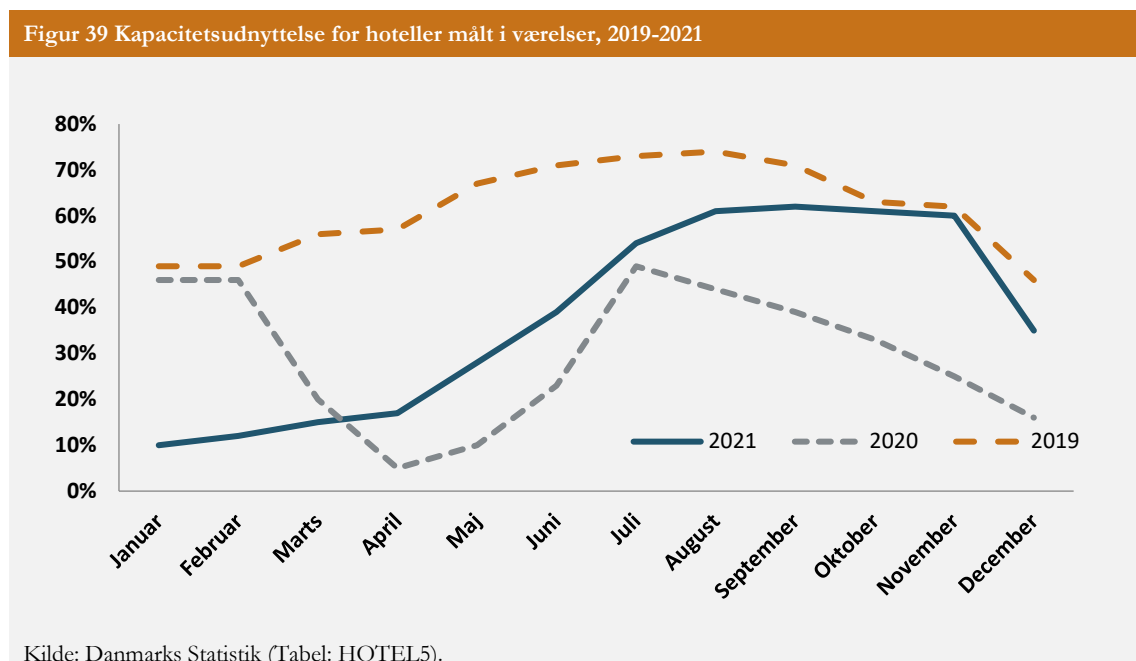

Kilde: Danmarks Statistik (HOTEL6).

Note: Kapacitet er opgjort som max. antal, dvs. på det tidspunkt af året, hvor mest er åbent, typisk om sommeren.

³⁹ Hotellernes nettokapacitetsudnyttelse er beregnet som antal belagte senge/værelser i forhold til senge-/værelseskapaciteten gange antal åbningsdage i perioden.

Den gennemsnitlige kapacitetsudnyttelse i 2021 afspejler flere måneder med nedlukninger, grænselukninger og restriktioner. Således var udnyttelsen i vinter- og forårsmånederne markant under 2019-niveauet, mens sommermånederne var et stykke under 2019-niveauet, og efterårsmånederne var et par pct. point under 2019-niveauet, jf. Figur 39.

Samtlige danske destinationer oplevede et fald i kapacitetsudnyttelsen fra 2019 til 2020 som følge af COVID-19. Især Wonderful Copenhagen var hårdt ramt med et fald fra 73 pct. i 2019 til 26 pct. i 2020.

Fra 2020 til 2021 steg kapacitetsudnyttelsen for hovedparten af destinationerne, dog uden at nå tilbage på 2019-niveauet. Destination Sjælland oplevede den største fremgang i kapacitetsudnyttelsen med en gennemsnitlige udnyttelse på 46 pct. i 2021 sammenlignet med fra 33 pct. i 2020. Også Visit Lolland-Falster oplevede en stor stigning i udnyttelsen på 11 pct. point.

Destination Vadehavskysten havde den højeste kapacitetsudnyttelse i både 2020 og 2021 med henholdsvis 50 pct. og 56 pct. og var således den destination, hvor kapacitetsudnyttelsen var mindst ramt af COVID-19. Visit Lolland-Falster havde den næsthøjeste udnyttelse på 49 pct. i 2021, mens Bornholm havde den næsthøjeste udnyttelse i 2020. Derimod havde VisitHerning, VisitNordsjælland og Wonderful Copenhagen de laveste kapacitetsudnyttelser i 2020 og 2021. Destinationer med en høj afhængighed af udenlandske turister og erhvervsturisme var således hårdere ramt på kapacitetsudnyttelsen end destinationer med en høj afhængighed af kyst- og naturturisme.

Tablet 18 Gennemsnitlig værelsesudnyttelse og antal værelser på destinationsselskabernes hoteller, 2019-2021

Destinationsselskab	Gennemsnitlig udnyttelse 2019	Gennemsnitlig udnyttelse 2020	Gennemsnitlig udnyttelse 2021	Værelser 2021	Virksomheder 2021
Destination Vadehavskysten	65%	50%	56%	700	7
VisitLolland-Falster	41%	38%	49%	400	11
Destination Bornholm	51%	40%	46%	1400	34
Destination Sjælland	47%	33%	46%	900	18
Destination Sønderjylland	50%	35%	45%	1.600	32
Destination Himmerland	48%	34%	43%	300	7

Aarhusregionen	57%	33%	43%	5.100	62
Destination Vesterhavet	50%	38%	42%	700	17
Destination Fyn	51%	31%	41%	4.200	54
Destination SydkystDanmark	45%	34%	41%	700	14
Destination Limfjorden	50%	39%	39%	300	6
Destination Kystlandet	53%	33%	39%	900	13
Destination Nord	54%	31%	38%	3.600	47
Destination Trekantområdet	59%	29%	38%	3.000	30
Destination Fjordlandet	54%	28%	37%	700	13
Destination Nordvestkysten	41%	30%	37%	1.400	37
Wonderful Copenhagen	73%	26%	36%	25.500	147
VisitNordsjælland	44%	29%	35%	700	11
VisitHerning	44%	22%	25%	1.200	17

Kilde: Danmarks Statistik.

Note: Data er sorteret efter faldende kapacitetsudnyttelse 2021. Kapacitet er opgjort som max. antal, dvs. på det tidspunkt af året, hvor mest er åbent (typisk om sommeren).

Tabel 19 viser kapacitetsudnyttelsen i højsæsonen⁴⁰ for de ti kommuner med flest hotelovernatninger i 2021. Hotellerne på Bornholm og i Sønderborg Kommune havde de højeste udnyttelser i højsæsonen 2021 med henholdsvis 82 pct. og 81 pct. I 2020 havde Frederikshavn den højeste udnyttelse på 84 pct., mens Tårnby havde den højeste udnyttelse i 2019 med 93 pct.

Det skal bemærkes, at højsæsonen i 2021 var forskellig fra kommune til kommune på grund af de varierende coronarestriktioner i forskellige lande. I 2021 havde Bornholm således den højeste belægning i juli, mens det for København var i november og for Aarhus var i oktober.

Tabel 19 Værelseskapacitetsudnyttelse i højsæsonen for top 10 hotelkommuner målt på antal overnatninger, 2021

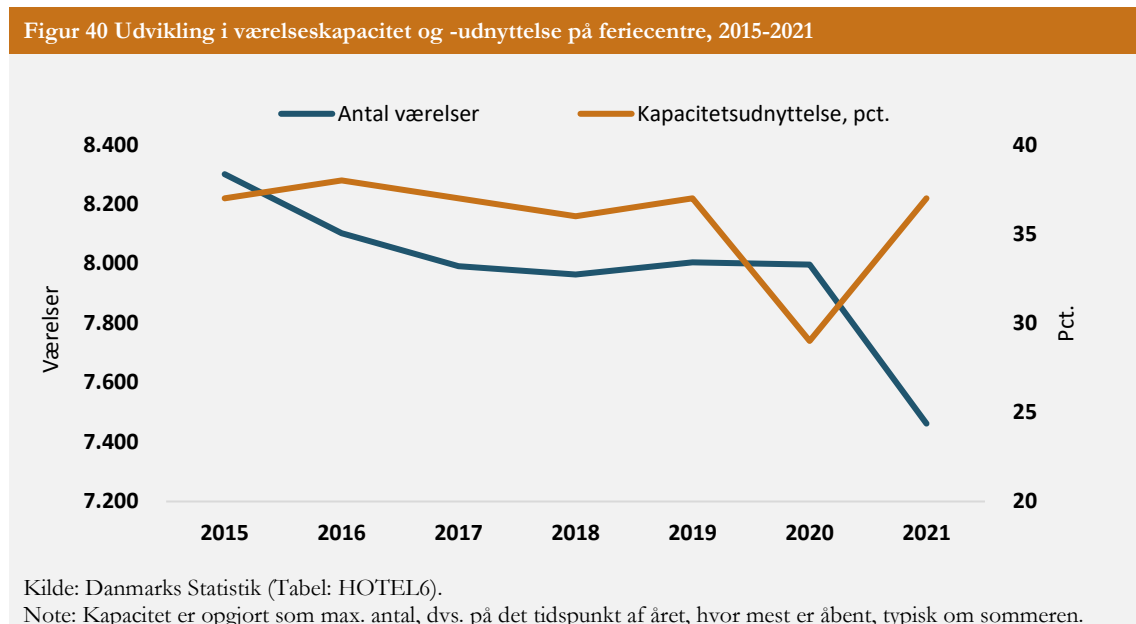
Nr.	Kommune	Overnatninger 2021	Udnyttelse, højsæson 2019	Udnyttelse, højsæson 2020	Udnyttelse, højsæson 2021	Virksomheder højsæson 2021
1	København	3.843.000	87%	55%	65%	96
2	Aarhus	775.000	76%	71%	77%	26
3	Aalborg	421.000	69%	58%	66%	21
4	Tårnby	364.000	93%	73%	61%	6
5	Frederikshavn	326.000	89%	84%	75%	21
6	Bornholm	326.000	86%	81%	82%	34
7	Odense	323.000	64%	49%	73%	14
8	Vejle	247.000	68%	50%	74%	12
9	Billund	220.000	92%	46%	67%	9
10	Sønderborg	215.000	64%	61%	81%	11

Kilde: Danmarks Statistik.

⁴⁰ Den måned med højest belægning.

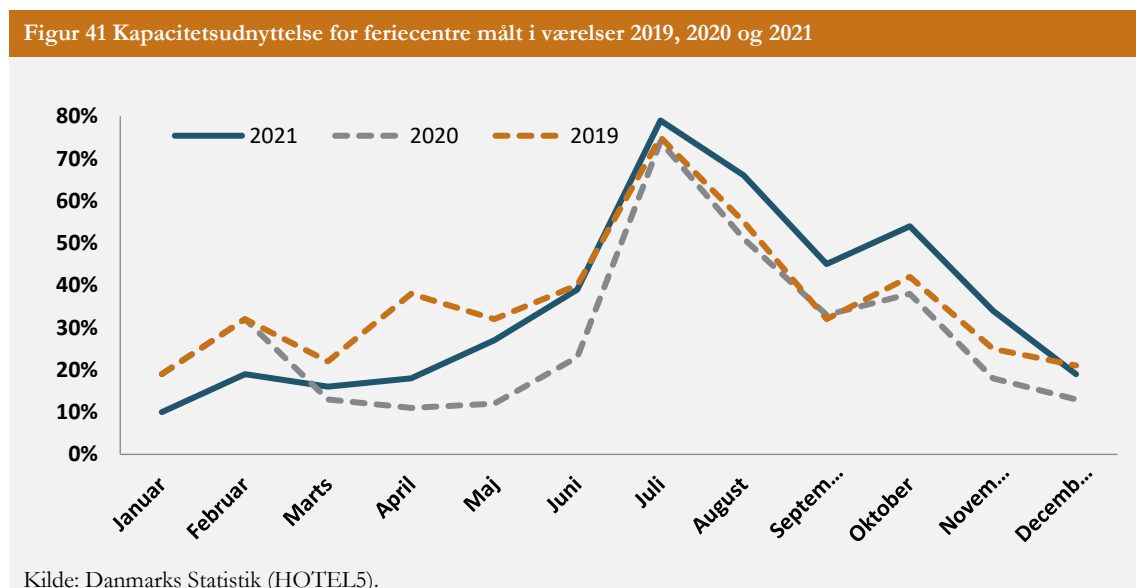
6.2.3 Feriecentre

På landets feriecentre steg den gennemsnitlige værelseskapacitetsudnyttelse fra 29 pct. i 2020 til 37 pct. i 2021, og i 2021 var udnyttelsen dermed tilbage til niveauet før COVID-19, jf. Figur 40. Samtidig faldt antallet af værelser fra knap 8.000 i 2020 til knap 7.500 i 2021 sammenlignet med 8.300 værelser i 2015.

Kapacitetsudnyttelsen i feriecentre var højest i sommermånederne og særligt i juli med 79 pct. Niveauet i juni 2021 var højere end i 2020 og 2019. Kapacitetsudnyttelsen i feriecentre er noget mere sæsonpræget end på landets hoteller, hvor flere forretningsrejsende giver mere sæsonspredning.

Sammenlignet med 2019 og 2020 var kapacitetsudnyttelsen af feriecentre i 2021 lavere i januar og februar, jf. Figur 41. Fra marts til december var kapacitetsudnyttelsen på et højere niveau i 2021 end i 2020 og dermed ikke i samme omfang påvirket af COVID-19. I sidste halvdel af 2021 var kapacitetsudnyttelsen endda på et højere niveau end i 2019.

Målt på antal værelser i feriecentre lå kapacitetsudnyttelsen i 2021 pænt over 2020-niveauet i stort set alle destinationer, jf. Tabel 20. Destination Nordvestkysten den største kapacitet i 2021, mens udnyttelsen var højest i Destination Bornholm og Destination SydkystDanmark. Feriecentrene i Destination Vesterhavet og Destination Himmerland havde derimod de laveste belægninger i 2021 på henholdsvis 27 pct. og 35 pct.

Tabel 20 Gennemsnitlig udnyttelse og antal værelser på destinationsselskabernes feriecentre, 2019-2021

Destinationsselskab	Gennemsnitlig udnyttelse 2019	Gennemsnitlig udnyttelse 2020	Gennemsnitlig udnyttelse 2021	Værelser 2021	Virksomheder 2021
Destination Bornholm	38%	33%	45%	400	7
Destination SydkystDanmark	22%	22%	45%	100	4
VisitNordsjælland	28%	20%	43%	200	3
Destination Vadehavskysten	44%	35%	43%	200	3
Destination Trekantområdet	51%	34%	32%	1.000	4
Destination Nordvestkysten	33%	26%	38%	1.300	13
Destination Sønderjylland	37%	33%	36%	700	9
Destination Nord	27%	24%	36%	300	4
VisitLolland-Falster	37%	27%	36%	900	7
Aarhusregionen	33%	28%	35%	500	5
Destination Fyn	30%	31%	35%	300	6
Destination Himmerland	44%	32%	35%	500	4
Destination Vesterhavet	30%	25%	27%	600	6

Kilde: Danmarks Statistik.

Note: Data er sorteret efter faldende kapacitetsudnyttelse 2021. Kapacitet er opgjort som max. antal, dvs. på det tidspunkt af året, hvor mest er åbent, typisk om sommeren.

De fleste af kommunerne på top-10-listen over kommuner med flest overnatninger på feriecentre havde en god højsæson i 2021 sammenlignet med 2020 og 2019, jf. Tabel 21. Flere måneder i 2021 var - ligesom i 2020 - påvirket af restriktioner, hvorfor højsæsonen ikke var repræsentativ for hele året. I både 2020 og 2021 var der højeste kapacitetsudnyttelse i juli i alle top-10 kommuner. Lolland og Hjørring kommuner var blandt de kommuner med flest feriecenterovernatninger og højeste kapacitetsudnyttelse i juli 2021. På top-10-listen over kommuner med flest overnatninger på feriecentre kan nr. 1, 5, 8 og 10 ikke vises af diskretionshensyn.⁴¹

⁴¹ Der skal være tre eller flere enheder, før data må oplyses.

Tabel 21 Værelseskapacitetsudnyttelse i højsæson⁴² på feriecentre for top 10 kommuner, 2021

Nr.	Kommune	Overnatninger 2021	Udnyttelse, højsæson 2019	Udnyttelse, højsæson 2020	Udnyttelse, højsæson 2021	Virksomheder, højsæson 2021
1	...					2
2	Lolland	418.000	91%	88%	93%	3
3	Hjørring	308.000	82%	87%	90%	5
4	Tønder	227.000	67%	76%	65%	6
5	...					2
6	Jammerbugt	184.000	74%	74%	86%	3
7	Vesthimmerlands	169.000	70%	72%	69%	3
8	...					1
9	Bornholm	131.000	82%	84%	83%	7
10	Frederikshavn	100.000	74%	72%	80%	3

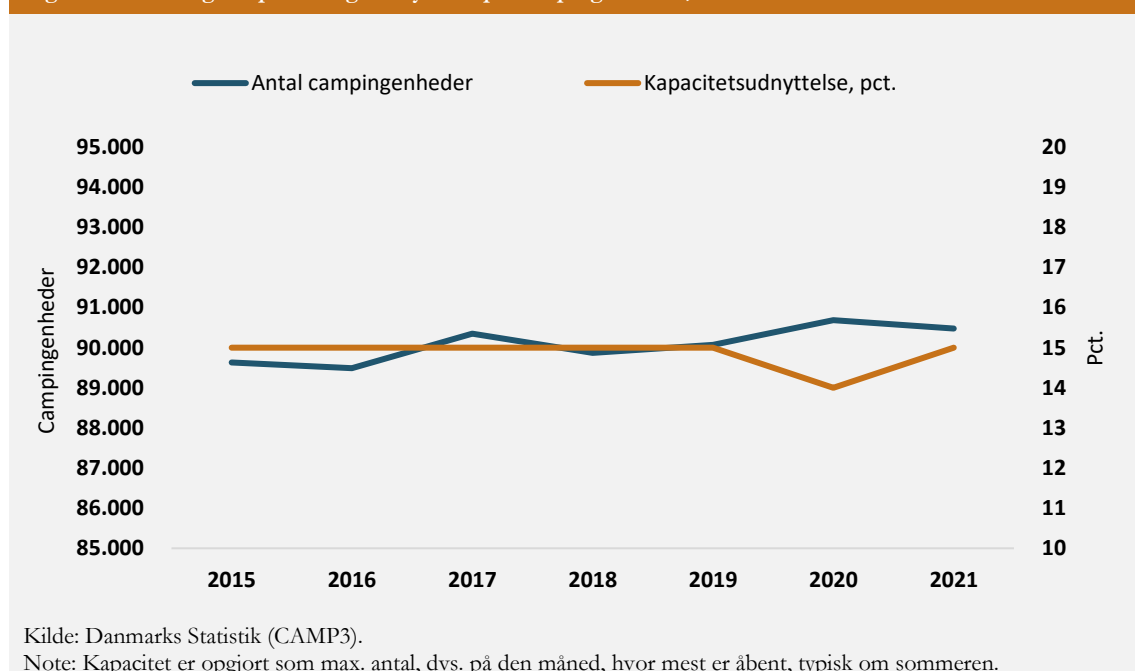
Kilde: Danmarks Statistik.

Note: Der diskretioneres, hvis der er færre end 3 virksomheder i kommunen.

6.2.4 Campingpladser

Antallet af campingenheder har fluktueret omkring 90.000 enheder siden 2015. Fra 2020 til 2021 faldt kapaciteten med ca. 200 enheder, mens udnyttelsen⁴³ steg fra 14 pct. til 15 pct. Fra 2015 til 2021 har kapacitetsudnyttelsen været konstant på omkring 15 pct. i gennemsnit.

Figur 42 Udvikling i kapacitet og -udnyttelse på campingenheder, 2015-2021

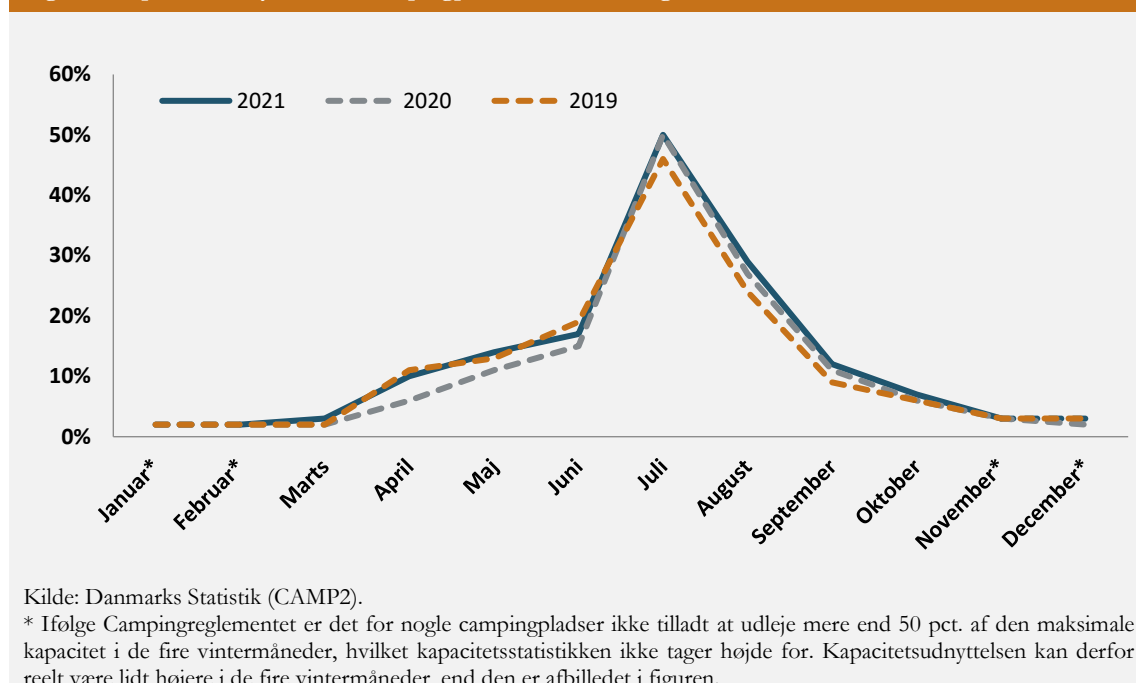
I campingpladsernes højsæson (juli) var kapacitetsudnyttelsen på 50 pct. i både 2020 og 2021, jf. Figur 43. I april, maj og juni 2021 lå kapacitetsudnyttelsen lidt over 2020-niveauet og på niveau med 2019. I årets øvrige måneder

⁴² Måneden med højest belægning.

⁴³ Kapacitetsudnyttelsen beregnes som antal udlejede pladser i forhold til kapaciteten gange antal åbningsdage i perioden. Fastligere tæller med i overnatningsstatistikken.

var kapacitetsudnyttelsen på niveau med 2020. Kapacitetsudnyttelsen inden for camping er lav sammenlignet med for eksempel hoteller, og overnatningsmønsteret på campingpladser er meget sæsonpræget. Omkring en tredjedel af Danmarks campingpladser har åbent hele året

Figur 43 Kapacitetsudnyttelse for campingpladser, 2019, 2020 og 2021

Destination Vesterhavet og Destination Bornholm havde de højeste gennemsnitlige kapacitetsudnyttelser på henholdsvis 26 pct. og 22 pct. i 2021. Destination Nordvestkysten, Destination Sønderjylland, Destination Fyn og Aarhusregionen var de fem største campingdestinationer med mellem 9.900 og 1.100 campingenheder.

I 2021 kompenserede de danske turister for manglen på udenlandske turister, og udnyttelsen i alle destinationer var dermed højere eller på samme niveau som i 2020. Antallet af campingovernatninger var på et højere niveau i 2021 end i 2019.

Tabel 22 Gennemsnitlig udnyttelse og antal enheder på destinationsselskabernes campingpladser, 2019-2021

Destinationsselskab	Gennemsnitlig udnyttelse 2019	Gennemsnitlig udnyttelse 2020	Gennemsnitlig udnyttelse 2021	Camping-enheder 2021	Virksomheder 2021
Destination Vesterhavet	24%	23%	26%	5.900	25
Destination Bornholm	21%	22%	22%	2.400	14
Destination Fjordlandet	24%	20%	21%	800	4
Destination Fyn	17%	18%	19%	10.100	48
Aarhusregionen	15%	16%	17%	9.900	43
Destination Kystlandet	13%	14%	16%	2.300	13
Destination Trekantområdet	18%	13%	15%	3.900	16
Destination Nord	15%	15%	15%	6.300	20
Destination Limfjorden	14%	12%	15%	3.200	16
Destination SydkystDanmark	13%	13%	14%	3.700	13

Destination Vadehavskysten	16%	13%	14%	2.700	11
Destination Sønderjylland	13%	13%	13%	10.800	42
Destination Himmerland	13%	13%	13%	2.400	13
Wonderful Copenhagen	16%	10%	13%	2.800	12
Destination Nordvestkysten	13%	13%	13%	11.100	47
Destination Sjælland	11%	11%	12%	3.000	19
VisitNordsjælland	12%	11%	12%	2.600	13
VisitLollandFalster	12%	11%	12%	2.600	16
VisitHerning	9%	6%	6%	400	3

Kilde: Danmarks Statistik.

Note: sorteret efter faldende kapacitetsudnyttelse.

Ifølge Campingreglementet er det for nogle campingpladser ikke tilladt at udleje mere end 50 pct. af den maksimale kapacitet i de fire vintermåneder, hvilket kapacitetsstatistikken ikke tager højde. Kapacitetsudnyttelsen kan derfor reelt være lidt højere i de fire vintermåneder. Kapacitet er opgjort som max. antal, dvs. på det tidspunkt af året, hvor mest er åbent, typisk om sommeren.

Varde Kommune var i 2021 den kommune, der i højsæsonen havde flest campingovernatninger og højest kapacitetsudnyttelse. Generelt havde de største campingkommuner en bedre højsæsonmåned i 2021 end i 2020.

Tabel 23 Kapacitetsudnyttelse af campingenheder i højsæson⁴⁴ for top 10 kommuner, 2021

Nr.	Kommune	Overnatninger 2021	Udnyttelse, højsæson 2019	Udnyttelse, højsæson 2020	Udnyttelse, højsæson 2021	Virksomheder, højsæson 2021
1	Varde	842.000	77%	86%	89%	12
2	Jammerbugt	545.000	45%	53%	48%	15
3	Frederikshavn	486.000	54%	62%	52%	10
4	Ringkøbing-Skjern	419.000	53%	59%	57%	13
5	Haderslev	394.000	45%	49%	50%	8
6	Tønder	365.000	39%	46%	38%	13
7	Bornholm	358.000	66%	76%	72%	14
8	Norddjurs	324.000	59%	58%	64%	9
9	Svendborg	317.000	%	55%	54%	11
10	Sønderborg	310.000	38%	46%	47%	15

Kilde: Danmarks Statistik.

⁴⁴ Måned med højest belægning.

7. Kendskab og tilfredshed

7 Kendskab til og tilfredshed med Danmark som feriedestination

Opsummering

Kendskab til Danmark

- I 2021 var kendskabet til Danmark som feriedestination størst i områder tæt på Danmark. Kendskabet faldt typisk med stigende rejseafstand.
- Blandt svenskerne kendte knap to tredjedele (65 pct.) noget eller meget til Danmark som feriedestination. Blandt nordmændene var den tilsvarende andel 60 pct., mens den blandt tyskerne var og nederlændere var henholdsvis 43 pct. og 17 pct.
- Fra 2012 til 2022 er kendskabet til Danmark som feriedestination steget i Tyskland og Nederlandene, mens den er stagneret i Sverige, og faldet i Norge.

Kendskab til større byer i Danmark

- I foråret 2022 var kendskabet til København højere end kendskabet til Danmark blandt den norske og svenske befolkning. I Nederlandene var kendskabet til København på samme niveau som kendskabet til Danmark, mens kendskabet til København lå under kendskabet til Danmark i Tyskland.
- På alle fire nærmarkeder var kendskabet til Aalborg, Aarhus og Odense lavere end kendskabet til København og Danmark.

Kendskab til nordeuropæiske feriedestinationer

- Blandt svenskere var Danmark den mest kendte udenlandske nordeuropæiske feriedestination. Blandt nordmænd lå Danmark på andenpladsen efter Sverige.
- I den tyske og nederlandske befolkning var Danmark den mest kendte feriedestination i Norden.

Rejseintention til nordeuropæiske feriedestinationer

- Næst efter hjemlandet var Danmark den mest efterspurgte feriedestination i Nordeuropa i den svenske og norske befolkning.
- I 2022 var andelen af tyskere, der forventede at holde ferie i Danmark, lidt højere end i 2018 til 2021. Danmark var fortsat det land i Norden, som flest tyskere overvejede at besøge på en ferie.
- Blandt nederlændere steg intentionen om at besøge Danmark marginalt fra 2018 til 2021 og lå lidt over intentionen om at besøge Norge og Sverige.

De udenlandske turisters tilfredshed med Danmark sammenlignet med Norden og Nordeuropa

- I 2021 var udenlandske turister tilfredse med ferien i Danmark. Ligesom i 2019 lå Danmark på niveau med gennemsnittet i Norden og Nordeuropa.
- Fra 2019 til 2022 er Danmarks score forbedret på følgende parametre: *udvalg af historiske seværdigheder, udvalg af kultur- og fritidsaktiviteter og udvalg af shopping og indkøbsmuligheder.*
- På parametrene *forlystelsesparker og temaparker* scorede Danmark højere end det nordiske og nordeuropæiske gennemsnit.

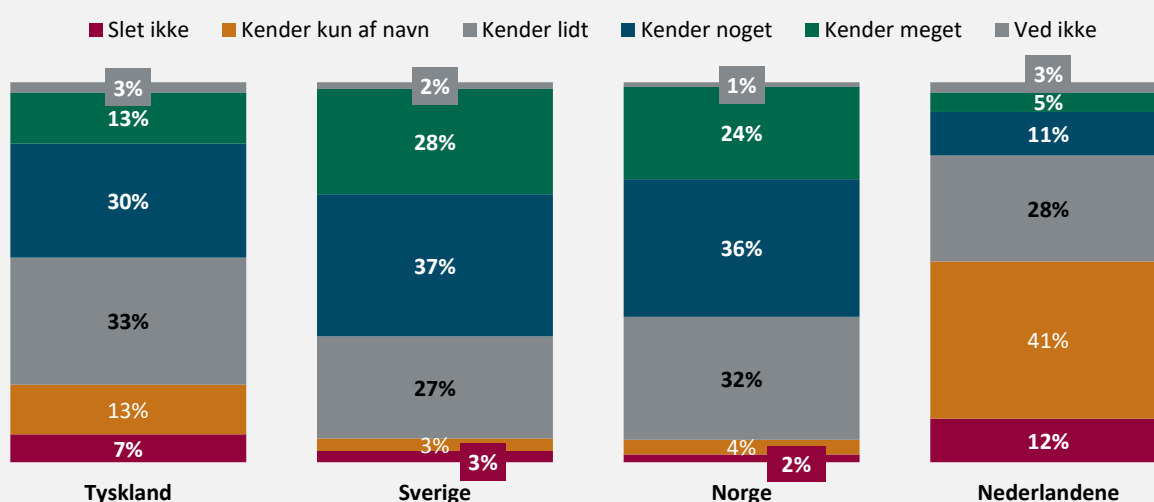
- På parametrene *flotte strande, oplevelse af sikkerhed under opholdet, befolkningens venlighed/imødekommenhed, overordnet kvalitet af overnatningen, håndtering af hygiejne og sikkerhed i forbindelse med corona* samt *overordnet kvalitet af spisesteder* scorede Danmark desuden over det nordeuropæiske gennemsnit.
- Danmark scorede lavere end de nordiske konkurrenter på en række parametre: *flotte strande, flotte landskaber, service på historiske seværdigheder/museer, service på overnatningssteder og håndtering af hygiejne og sikkerhed i forbindelse med corona.*
- I forhold til det nordeuropæiske konkurrentfelt scorede Danmark lavere på parametrene: *udvalg af historiske seværdigheder/museer, udvalg af kultur-/fritidsaktiviteter og udvalg af shopping og indkøbsmuligheder.*

Dette kapitel handler om kendskabet til og tilfredsheden med Danmark som feriedestination i 2021 med fokus på de største og vigtigste udenlandske markeder for dansk turisme: Sverige, Norge, Tyskland og Nederlandene. Kapitlet ser desuden på danskernes, tyskerne, svenskerne, nordmændenes og nederlændernes rejseplaner til de nordeuropæiske lande samt de udenlandske turisters tilfredshed med ferieoplevelsen i Danmark sammenholdt med landene i det nordiske og nordeuropæiske konkurrentfelt.

7.1 Kendskab til Danmark

Kendskabet til Danmark som feriedestination er mest udbredt i vores nabolande. I en ny analyse fra 2022 svarer i alt 65 pct. af svenskerne, 60 pct. af nordmændene, 43 pct. af tyskerne og 17 pct. af nederlænderne, at de kender noget eller meget til Danmark som feriedestination, jf. Figur 44. Resultaterne dækker over store regionale forskelle. I Nordvesttyskland, Syd- og Vestsverige og Sydnorge er der typisk flere, der kender Danmark, end i Midt- og Syd-tyskland og det nordlige Sverige og Norge.⁴⁵

Figur 44 Kendskab til Danmark som feriedestination på de fire hovedmarkeder, 2022

Kilde: VisitDenmarks Image- og Potentialeanalyse 2022.

Spørgsmål: "Hvor godt kender du Danmark som feriedestination?"

N = Nederlandene: 1.504, Tyskland: 2.004, Norge: 974, Sverige: 904.

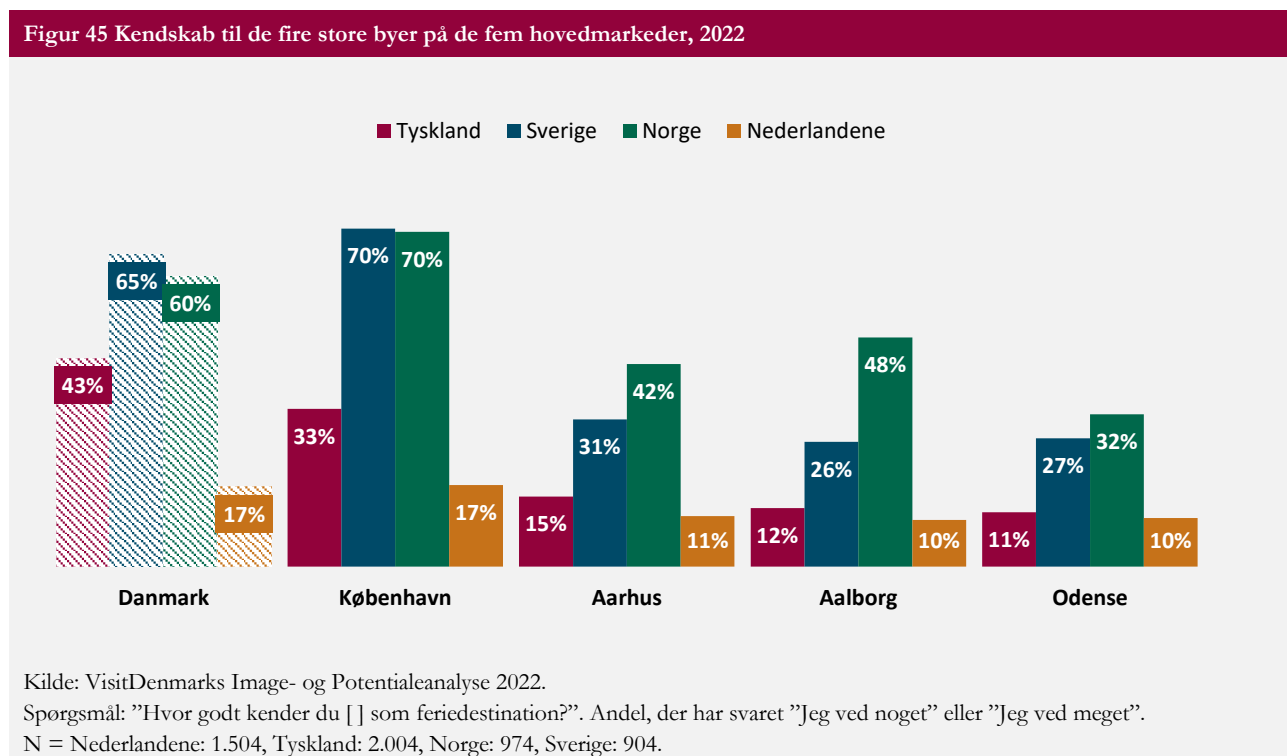
⁴⁵ Kendskabsmålingerne gennemføres som nationalt repræsentative undersøgelser. Det er muligt at bryde resultaterne ned på for eksempel demografi og målgrupper med forbehold for stikprøvestørrelser.

Ser man på udviklingen i landenes kendskab til Danmark fra 2012 til 2022, er trenden stigende på det nederlandske og tyske marked, stagnerende på det svenske, og faldende på det norske.

7.1.1 Kendskab til de fire store byer i Danmark

Figur 45 viser andelen af befolkningerne på de fire hovedmarkeder, som har noget eller meget kendskab til de fire største byer i Danmark som feriedestinationer. Kendskabet til de fire byer var i foråret 2022 højest i Norge og Sverige og noget lavere i de øvrige to lande.

Nordmænd og svenskere kendte mere til København som feriedestination end Danmark. I den nederlandske befolkning var kendskabet til København på niveau med kendskabet til Danmark, mens kendskabet til København i den tyske befolkning lå under kendskabet til Danmark. Kendskabet til Aalborg, Aarhus og Odense var lavere end kendskabet til København og Danmark samlet set. Tallet har ligget nogenlunde stabilt siden 2010.⁴⁶

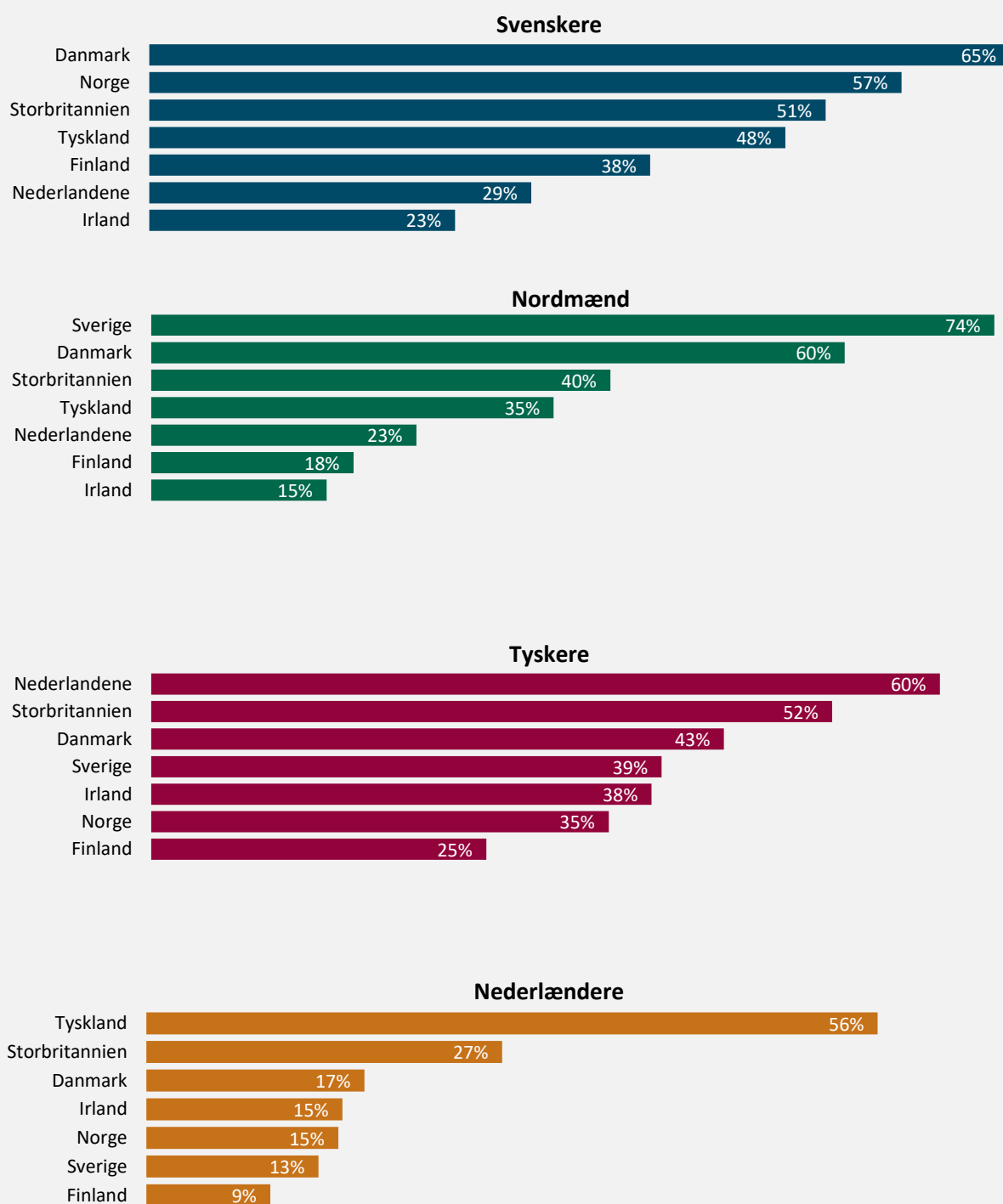
7.1.2 Kendskab til nordeuropæiske feriedestinationer

Figur 46 viser andelen af befolkningerne på de fire hovedmarkeder, som kender noget eller meget til de nordeuropæiske feriedestinationer i Danmarks konkurrencefelt. Kendskabet til Danmark som feriedestination var mest udbredt i Skandinavien, og andelen, der kender noget eller meget til Danmark som feriedestination, falder i takt med stigende afstand.

Danmark var i foråret 2022 den mest kendte feriedestination blandt svenskere (65 pct.), mens Sverige var den mest kendte blandt nordmændene (75 pct.). I den tyske befolkning var Nederlandene kendt af flest (60 pct.), mens Danmark var den mest kendte i de nordiske lande samlet set. Blandt nederlænderne var Tyskland kendt af flest (56 pct.) og her var kendskabet til Danmark som feriedestination også lidt mere udbredt end kendskabet til Norge og Sverige.

⁴⁶ Det bemærkes, at der kræves et massivt markedsføringspres for at øge det generelle landsrepræsentative kendskab.

Figur 46 De fire hovedmarkeders kendskab til nordeuropæiske lande som feriedestinationer, 2022

Kilde: VisitDenmarks Image- og Potentialeanalyse 2022.

Spørgsmål: ”Hvor godt kender du [land] som feriedestination?”. Andel, der har svaret ”Jeg ved noget” eller ”Jeg ved meget”. N= Nederlandene: 1.504, Tyskland: 2.004, Norge: 974, Sverige: 904.

7.2 Rejseintentioner til de nordeuropæiske feriedestinationer

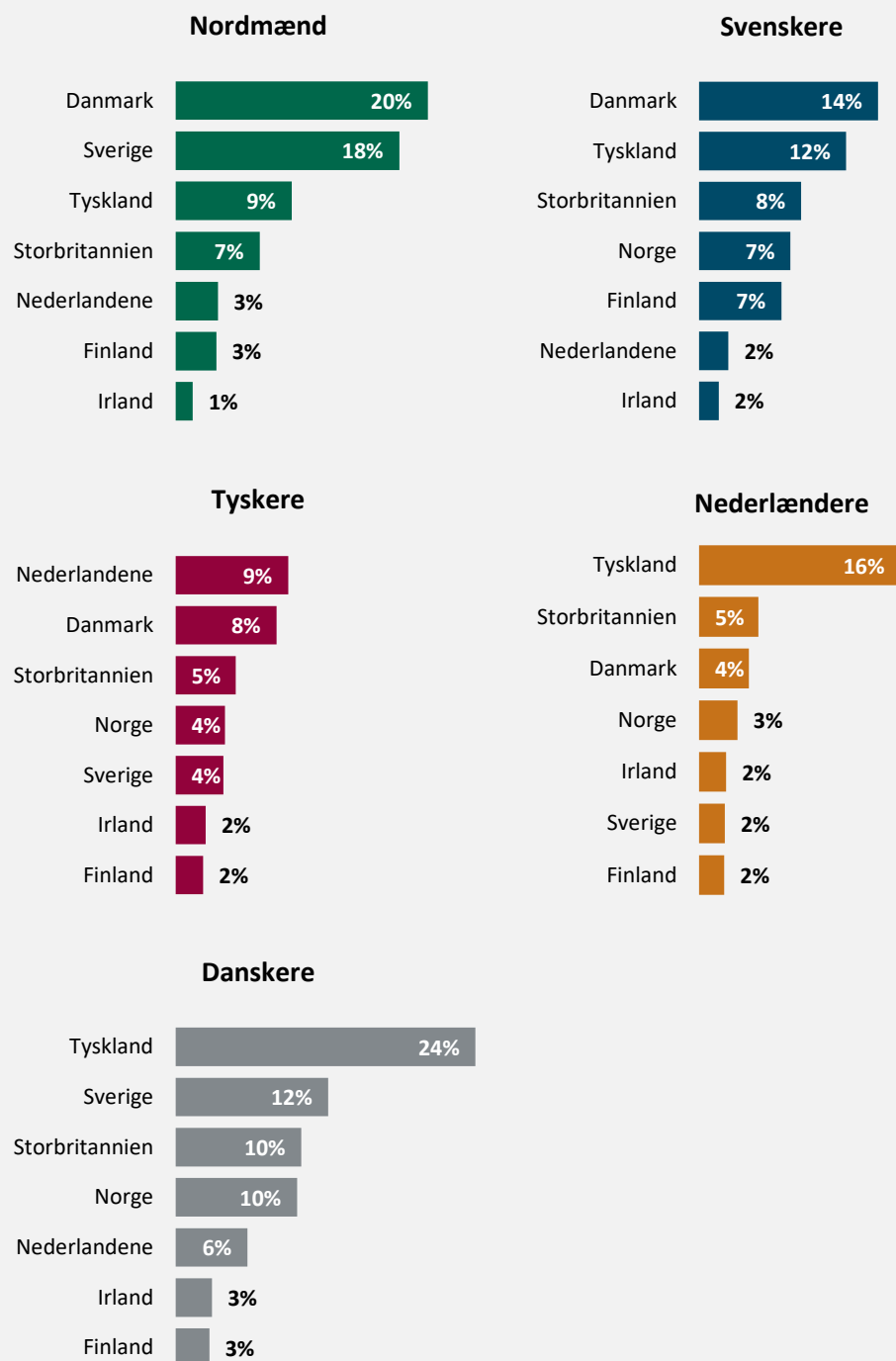
Figur 47 viser andelen af befolkningerne på de fire hovedmarkeder, der forventede at besøge Danmark på en ferie i de kommende 12 måneder. En ferie er her defineret som en ferierejse med minimum en overnatning og omfatter således både betalt og privat indkvartering.

Andelen, der forventede at tage på ferie i Danmark i de kommende 12 måneder, var størst i Norge, hvor 20 pct. overvejede at tage på ferie til Danmark. I Sverige overvejede 14 pct. en ferie i Danmark, mens henholdsvis 8 pct. af tyskerne og 4 pct. af nederlænderne overvejede at tage på en ferie i Danmark inden for 12 måneder.

Fra 2021 til 2022 steg andelen, der overvejede at besøge Danmark, på alle hovedmarkeder. Stigningen var signifikant i både Tyskland, Norge og Sverige. Blandt nordmænd og svenskere lå andelen under 2019-niveauet og i Tyskland lå andelen over niveauet i 2019 og 2020, mens andelen i Nederlandene lå over niveauet i 2019 og på niveau med 2020.

Overvejelserne om at holde ferie i eget hjemland var udbredte. Flest tyskere (43 pct.) og nordmænd (39 pct.) forventede at tage på en ferie i eget land. Også blandt svenskerne var andelen høj (35 pct.), mens andelen var lidt lavere blandt nederlænderne (26 pct.). Tallene om turisternes rejseintentioner dækker, ligesom kendskabet til Danmark, over store geografiske forskelle. Intentionen om at tage på ferie til Danmark er typisk væsentlig højere i områder tæt på Danmark (for eksempel Nordvesttyskland, Syd-/Vestsverige og Sydnorge) end i Midt-/Sydtyskland og det nordlige Sverige og Norge.

Figur 47 Rejseintention til lande i det nordeuropæiske konkurrencefelt i de kommende 12 måneder vist pr. marked, 2022

Kilde: VisitDenmarks Image- og Potentialeanalyse 2022.

Spørgsmål: "Hvilke(n) af følgende destination(er) forventer du at besøge på en ferie i de kommende 12 måneder? N = Nederlandene: 1.504, Tyskland: 2.004, Norge: 974, Sverige: 904.

7.3 Tilfredshed med Danmark sammenlignet med Norden og Nordeuropa

Dette afsnit ser på de udenlandske turisters tilfredshed med Danmark som rejsemål og den generelle tilfredshed blandt udenlandske turister med landene i Danmarks konkurrentfelt i Norden (Danmark, Norge, Sverige og Finland) og Nordeuropa (Danmark, Norge, Sverige, Finland, Tyskland, Storbritannien, Irland og Nederlandene).⁴⁷ Data stammer fra den internationale tilfredshedsmåling Travelsat Competitive Index (TCI).

Tabel 24 viser, hvordan Danmark har klaret sig på en række parametre, som er vigtige for turisters tilfredshed med ferien. Scorerne for Danmark sammenlignes med scorerne i henholdsvis det nordiske og nordeuropæiske konkurrentfelt. Kolonne 1 lister en række tilfredshedsparametre, og kolonne 2 viser, hvilke scorer Danmark har fået på parametrene. Kolonne 3 viser, om scoren ligger i kategorien Elite, Høj, Ok, Lav eller Meget lav, og i de sidste to kolonner sammenlignes Danmarks scorer med gennemsnittet i henholdsvis Norden og Nordeuropa. I tabellen er forskellen mellem Danmarks og konkurrenternes scorer kun vist, hvis scorerne er forskellige fra hinanden, det vil sige, hvis forskellen på scorerne er 15 point eller mere. Scoren er fremhævet med grøn, hvis den er signifikant højere end henholdsvis Nordens og Nordeuropas. Scoren er fremhævet med rød, hvis den er signifikant lavere end henholdsvis Nordens og Nordeuropas.

Alle scorerne for Danmark ligger i enten Elite- eller Høj-kategorien. På den overordnede tilfredshed med opholdet scorede Danmark 218 sammenlignet med en gennemsnitlige score i Nordeuropa på 218 og 224. De udenlandske turister i Danmark var dermed lige så tilfredse med ferieoplevelsen som gennemsnittet for både Nordeuropa og Norden. Dette var også tilfældet i 2019.

På et tilfredshedsparameter *forlystelsesparker og temaparker* oversteg Danmarks score det nordeuropæiske og det nordiske gennemsnit signifikant. I forhold til parametrene *flotte strande, oplevelse af sikkerhed under opholdet, befolkningens venlighed/imødekommenhed, overordnet kvalitet af overnatning, håndtering af hygiejne og sikkerhed i forbindelse med corona* og *overordnet kvalitet af spisesteder* scorede Danmark over det nordeuropæiske gennemsnit. Selvom Danmark generelt har opnået pæne scorer, blev Danmark overgået på en række parametre af landene i Nordeuropa og Norden (jf. Tabel 24).

⁴⁷ I Nordeuropa består undersøgelsen af i alt 5.277 interviews med udenlandske turister, hvoraf der er 568 interviews for Danmark og 2.712 for Norden. Indekset for tilfredshed opdeles i fem niveauer: -50-0 er meget lav, 0-100 er lav, 100-150 er ok, 150-250 er høj, og 250-400 er eliteniveau.

Tabel 24 Danmarks resultater på udvalgte tilfredshedsparametre i forhold til Norden og Nordeuropa

Danmark Indeks			Danmark vs. Norden	Danmark vs. Nordeuropa
Flotte strande	297	Elite score: 250-400: Exceptionel oplevelse Høj score: 150-250 Oplevelse af, at kvalitet overstiger forventninger	-20	+15
Forlystelsesparker og -temaparker	265		+37	+45
Oplevelse af sikkerhed under opholdet	249		-	+16
Flotte landskaber	238		-36	-
Befolkningens venlighed/imødekommenhed	231		-	+19
Udvalg af historiske seværdigheder/museer	230		-	-22
Service på historiske seværdigheder/museer	225		-25	-
Overordnet kvalitet af overnatning	222		-	+16
Overordnet tilfredshed med opholdet	218		-	-
Service på overnatningssteder	218		-16	-
Håndtering af hygiejne og sikkerhed i forbindelse med corona	212		-25	+31
Service på spisesteder	199		-	-
Overordnet kvalitet af spisesteder	193		-	+21
Udvalg af kultur- og fritidsaktiviteter	192		-	-16
Service i butikker	185		-	-
Udvalg af shopping og indkøb	169	-	-27	

Kilde: Travelsat Competitive Index 2022. Samlet vurdering for ferie- og erhvervsturisme.

Ferie- og erhvervsturisme samlet. De grønne og røde scorer markerer, hvor Danmark scorer henholdsvis signifikant bedre eller signifikant dårligere end henholdsvis Norden og Nordeuropa.

Service er oversat fra "hospitality".

Norden: Danmark, Norge, Sverige og Finland.

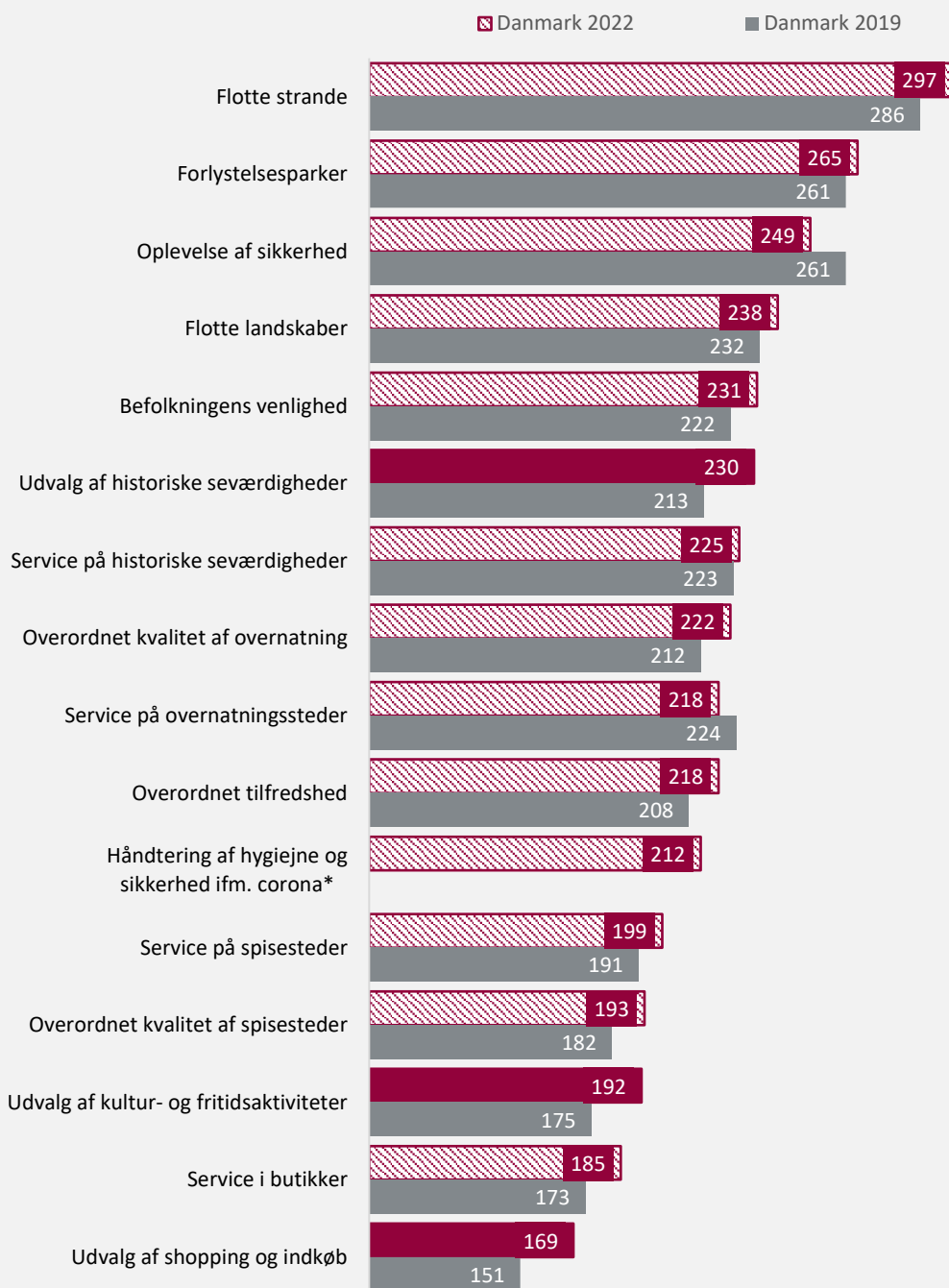
Nordeuropa: Danmark, Norge, Sverige, Finland, Tyskland, Storbritannien, Irland og Nederlandene.

Af Figur 48 fremgår udviklingen i Danmarks tilfredshedsscorer på en række parametre fra 2019 til 2022. Data for 2020 og 2021 indgår ikke, fordi TCI i disse år satte deres dataindsamling i bero som følge af COVID-19.

Der kræves en forskel på mindst 15 point, før forskellen er statistisk signifikant. De øverste bjælker under hvert parameter viser tilfredshedsscorerne i 2022. Hvis scorerne i 2022 er signifikant forskellige fra scorerne i 2019, er bjælkerne fuldt optrukne. Hvis der ikke er signifikant forskel, er bjælkerne skraverede.

På tre af tilfredshedsparametrene (*udvalg af historiske seværdigheder, udvalg af kultur- og fritidsaktiviteter samt udvalg af shopping og indkøbsmuligheder*) lå scorerne i 2022 signifikant højere end i 2019. På intet parameter blev der registreret et signifikant fald i scoren fra 2019 til 2022.

Figur 48Udviklingen i Danmarks resultater på udvalgte tilfredshedsparametre

Kilde: Travelsat Competitive Index (TCI) 2019 og 2022.
 Samlet vurdering for ferie- og erhvervsturisme.
 Service er oversat fra "hospitality".
 * Nyt parameter i 2022

7.3.1 Indikator for udenlandske turisters overordnede tilfredshed med ferieoplevelsen

I den nationale strategi for bæredygtig vækst i dansk turisme fra 2022 indgår en indikator om, at Danmark skal ligge i top-3 blandt landene i Nordeuropa, når det gælder de udenlandske turisters overordnede tilfredshed med ferieoplevelsen i landet.

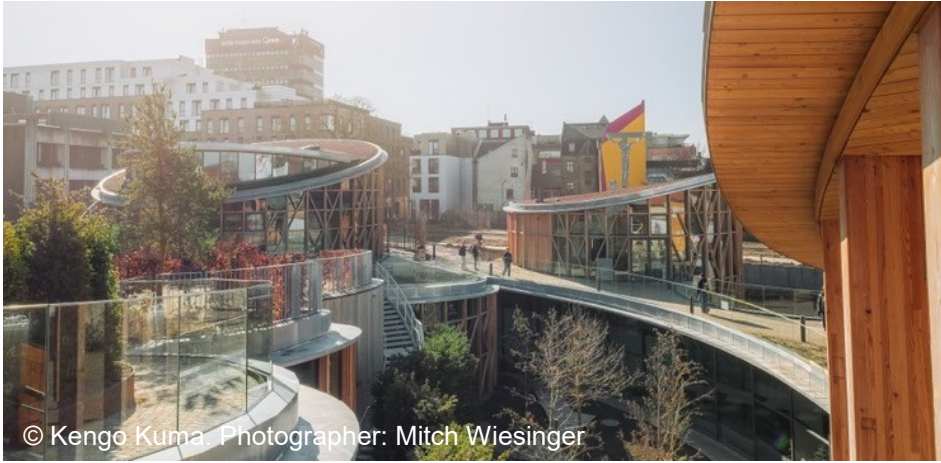
Tabel 25 viser scorerne for de udenlandske turisters overordnede tilfredshed med ferieoplevelsen i de otte nordeuropæiske lande. Med en score på 218 i 2022 lå Danmark på en 4. plads efter Norge (276), Irland (267) og Finland (235). Danmark er dermed rykket en plads op ad listen fra 2019 til 2022.

Tabel 25 Score for udenlandske turisters overordnede tilfredshed med ferieoplevelsen og placering

	2019	2022	Udv. fra 2019-2022*
Norge	252	276	+24
Irland	241	267	+26
Finland	235	265	+30
Danmark	(+1) 208	218	+10
Sverige	(-1) 215	207	-8
Storbritannien	(-2) 187	206	+19
Tyskland	190	206	+16
Nederlandene	(+2) 192	196	+4
Norden (gns.)	211	224	+13
Nordeuropa (gns.)	205	218	+13

Kilde: Travelsat Competitive Index (TCI) 2019 og 2022.

* Differencen skal være på 15 point eller mere for at være signifikant

© Kengo Kuma. Photographer: Mitch Wiesinger

8. Forhold mellem pris og kvalitet

8 Forhold mellem pris og kvalitet

Opsummering

Prisniveauet i Danmark

- I 2021 havde Danmark og Irland det næsthøjeste prisniveau på forbrugsvarer og serviceydelser i det nordeuropæiske konkurrentfelt, kun overgået af Norge.

De internationale turisternes oplevelse af pris og kvalitet

- De udenlandske turister i Danmark var generelt mere tilfredse med den overordnede ferieoplevelse end med feriens pris i forhold til kvalitet.
- I forholdt til de udenlandske turisternes tilfredshed med den overordnede værdi for pengene lå Danmark på niveau med de andre nordiske lande, men lavere end gennemsnittet i Nordeuropa.
- Danmark har haft fremgang på parametrene *pris, historiske seværdigheder og museer og værdi for pengene, shopping*.
- Danmark blev vurderet bedre end landene i Norden og Nordeuropa på parametrene *transportomkostninger til destinationen og pris for offentlig transport*.
- Danmark blev derudover vurderet bedre end landene i Norden på parameteret *pris, fritidsaktiviteter (udflugter, underholdning, parker)*.
- På parametrene *værdi for pengene, hele opholdet og værdi for pengene, shopping* scorede Danmark lavere end det nordeuropæiske gennemsnit.
- På ingen af parametrene scorede Danmark under gennemsnittet i Norden.

Dette kapitel afdækker turisternes oplevelse af forholdet mellem pris og kvalitet. Et lands markedsposition er blandt andet betinget af landets evne til at levere værdi for pengene. Danmark er et relativt dyrt land at holde ferie i sammenlignet med konkurrentfeltet, og det er derfor afgørende for Danmarks konkurrenceposition, at turisterne oplever, at de får værdi for pengene.

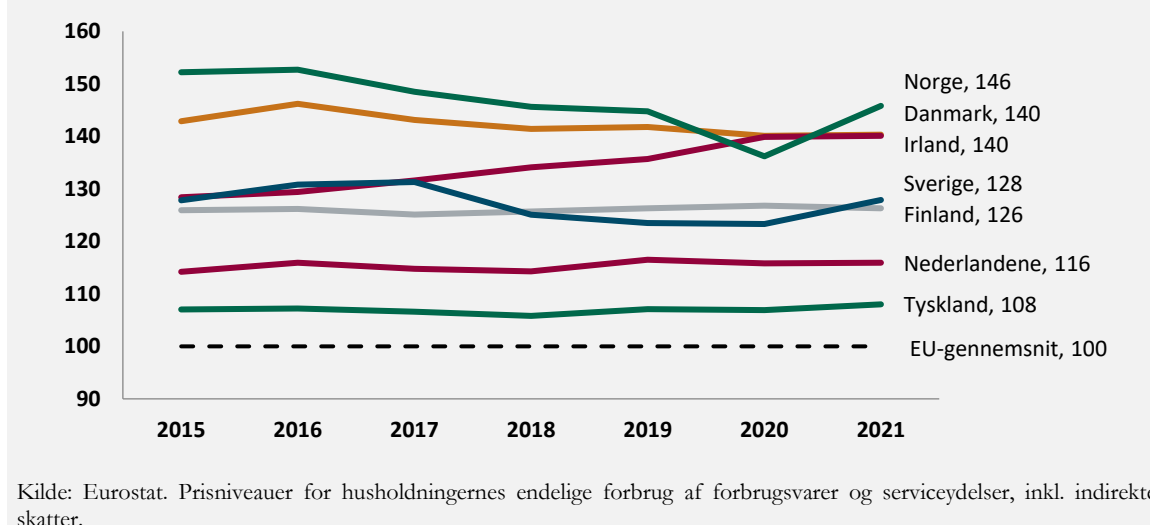
Kapitlet indledes med en oversigt over prisniveauet på forbrugsvarer og serviceydelser i landene i det nordeuropæiske konkurrentfelt. Dernæst præsenteres danske og udenlandske turisternes vurdering af forholdet mellem pris og kvalitet i Danmark. Afslutningsvis præsenteres de udenlandske turisternes oplevelse af forholdet mellem pris og kvalitet i Danmark sammenholdt med konkurrentlandene i Nordeuropa og Norden.

8.1 Prisniveauet i Danmark

Når udviklingen i prisniveauerne i det nordeuropæiske konkurrentfelt sammenlignes med den gennemsnitlige prisudvikling i EU (indeks 100), havde Danmark i 2021 det næsthøjeste prisniveau i det nordeuropæiske konkurrentfelt efter Norge. Samtlige nordeuropæiske lande lå over EU-gennemsnittet. Danmarks prisniveau har ligget stabilt fra 2015 til 2021 i forhold til gennemsnittet i EU, mens prisudviklingen i både Norge og Sverige har fluktueret noget mere.⁴⁸

⁴⁸ De relative prisændringer for Sverige og Norge skyldes i vid udstrækning ændringer i landenes valutakurser i forhold til Euroen.

Figur 49 Sammenligning af udviklingen i prisniveauet i det nordeuropæiske konkurrentfelt, 2015-2021

8.2 Turisternes oplevelse af pris og kvalitet sammenlignet med konkurrentfeltet

Tabel 26 viser de udenlandske turisternes oplevelse af forholdet mellem pris og kvalitet på forskellige elementer af deres ferie i Danmark sammenlignet med det nordiske og nordeuropæiske konkurrentfelt.⁴⁹ Første kolonne viser en række tilfredshedsparametre. Næste kolonne viser, hvilke scorer Danmark har fået på parametrene på en skala med kategorierne Elite, Høj, Ok, Lav og Meget lav. Indekskolonnen viser, hvilken kategori, scoren ligger inden for. I de sidste to kolonner sammenlignes Danmarks scorer med gennemsnittet i henholdsvis Norden og Nordeuropa. Der, hvor Danmarks scorer signifikant højere end gennemsnittet, er scoren farvet grøn, og der, hvor Danmark scorer signifikant lavere, er den farvet rød.

I 2022 har Danmark opnået scoren Høj på et af de otte tilfredshedsparametre, som omhandler oplevelsen af forholdet mellem pris og kvalitet: *værdi for pengene, overnatning*. Danmark har samtidig scoret Ok på fem tilfredshedsparametre, og Lav på to parametre: *pris, fritidsaktiviteter (udflugter, underholdning, parker)* og *værdi for pengene, shopping*.

Danmark har scoret på niveau med eller højere end det nordiske konkurrentfelt på samtlige parametre. I forhold til Nordeuropa har Danmark scoret signifikant lavere på to af de otte parametre, på niveau med på fire parametre og signifikant over niveauet på to parametre: *transportomkostninger til destinationen* og *pris på offentlig transport*.

⁴⁹ Kapitel 7 indeholder flere parametre om turisternes tilfredshed.

Tabel 26 Udenlandske turisters tilfredshed med parametre, som måler prisoplevelsen

	Danmark	Indeks	Danmark vs. Norden	Danmark vs. Nordeuropa
Værdi for pengene, overnatning	157	Høj Score: 150-250	-	-
Pris, historiske seværdigheder og museer	136	Oplevelse af kvalitet overstiger forventninger	-	-
Værdi for pengene, hele opholdet	135	Ok score: 100-150	-	-22
Transportomkostninger til destinationen	133	Acceptabel oplevelse af kvalitet i forhold til forventninger	+29	+19
Pris, offentlig transport	118		+33	+22
Værdi for pengene, spisestedet	117		-	-
Pris, fritidsaktiviteter (udflugter, underholdning, parker)	88	Lav score: 0-100 Inkonsistent oplevelse af kvalitet	+28	-
Værdi for pengene, shopping	61		-	-47

Kilde: Travelsat Competitive Index 2022.

Ferie- og erhvervsturisme samlet. De grønne og røde scorer markerer, hvor Danmark scorer henholdsvis signifikant bedre eller signifikant dårligere end henholdsvis Norden og Nordeuropa.

Norden: Danmark, Norge, Sverige og Finland.

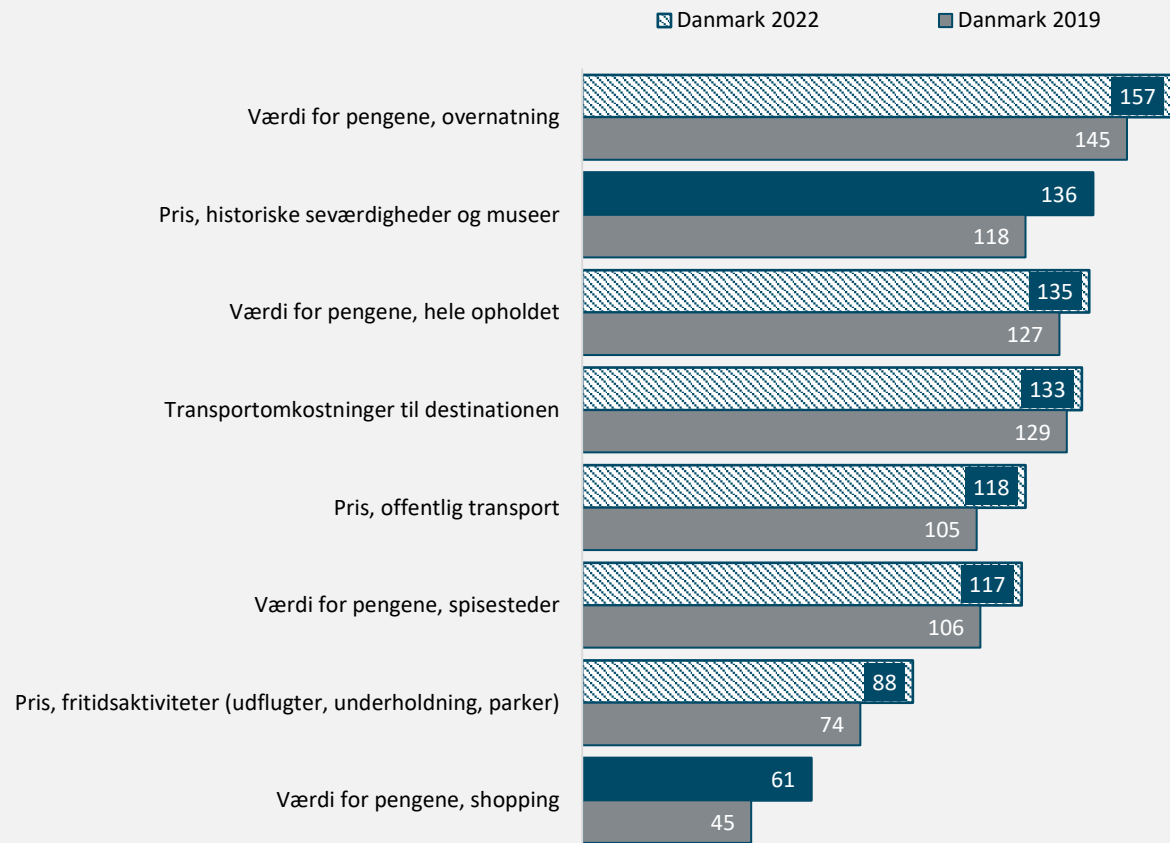
Nordeuropa: Danmark, Norge, Sverige, Finland, Tyskland, Storbritannien, Irland og Nederlandene.

Figur 50 viser udviklingen i Danmarks scorer på en række tilfredshedsparametre. En statistisk signifikant forskel kræver en forskel på mindst 15 point.

De øverste bjælker viser tilfredshedsscorerne i 2022. Hvis scorerne i 2022 er signifikant forskellige fra scorerne i 2019, er bjælkerne fuldt optrukne. Hvis forskellen ikke er signifikant, er bjælkerne skraverede.

På to af de otte parametre har Danmarks scoret signifikant bedre i 2022 sammenlignet med 2019. Det drejer sig om parametrene *pris, historiske seværdigheder og museer* og *værdi for pengene, shopping*. På de øvrige parametre var niveauet uændret fra 2019 til 2022

Figur 50 Udvikling i Danmarks resultater på parametre, som måler prisoplevelsen

Kilde: Travelsat Competitive Index 2019 og 2022.
Samlet vurdering for ferie- og erhvervssturisme.

© Daniel Overbeck - VisitNordsjælland

9. Transport og tilgængelighed

9 Transport og tilgængelighed

Opsummering

Transportmuligheder

- Fra 2020 til 2021 steg antallet af passagerer i de danske lufthavne med 25,8 pct. fra 9,3 mio. til 11,7 mio. Alle større lufthavne havde flere passagerer i 2021 end i 2020, men færre end i 2019.
- Danmark havde i 2021 i alt 1,9 udenrigspassagerer pr. indbygger sammenlignet med 6,0 i 2019 og 1,5 i 2020.
- Fra 2015 til 2021 lå antallet af indenrigsfærgeruter mellem 38 og 44. I 2021 var antallet af ruter 42.
- Antallet af udenrigsfærgeruter lå stabilt fra 2015 til 2020. I 2021 faldt antallet til 14, hvilket er det laveste i perioden.
- Fra 2008 til 2019 steg antallet af krydstogtpassagerer i Danmark gennemsnitligt med 6 pct. årligt. Fra 2020 til 2021 steg antallet af krydstogtpassagerer fra 900 til knap 40.000 sammenlignet med 1.136.000 krydstogtpassagerer i Danmark i 2019.

Tilfredshed med infrastruktur

- Turisterne var mest tilfredse med tilgængeligheden til offentlig transport, infrastruktur (veje) og adgang til og fra lufthavne.
- Danmark scorede signifikant over niveauet på tilfredshedsparametre, der vedrører transportomkostninger til destinationen og pris på offentlig transport sammenlignet med både det nordiske og nordeuropæiske konkurrentfelt.
- På parameteret *tilgængelighed til offentlig transport* scorede Danmark signifikant lavere end det nordeuropæiske gennemsnit.
- På parameteret *adgang til/fra lufthavne* scorede Danmark signifikant under det nordiske gennemsnit.

Tilgængelighed er et vigtigt konkurrenceparameter med stor betydning for både danske og udenlandske turister. Flytilgængeligheden har især betydning for, om udenlandske turister rejser til Danmark, mens infrastrukturen i landet har betydning for, hvor nemt det er at rejse rundt i landet og besøge forskellige destinationer og seværdigheder. Dette kapitel kortlægger Danmarks tilgængelighed i 2021 ved at sammenligne antallet af udenrigspassagerer pr. indbygger i Danmark med landene i det nordeuropæiske konkurrentfelt. Kapitlet giver samtidig en status på de områder, som med afsæt i de mest retvisende og nutidige data beskriver Danmarks tilgængelighed i 2021, herunder fly- og færgetrafik og krydstogter

9.1 Transportmuligheder til Danmark og forskellige dele af landet

Turisternes valg af transportmidler til og rundt omkring i Danmark afhænger af turisternes bopælsland og valg af overnatningssted. Bil og fly er de mest benyttede transportformer til Danmark. I 2017 benyttede syv ud af 10 udenlandske og otte ud af 10 danske turister bil, da de skulle på ferie i Danmark. Fly var det næst hyppigste benyttede transportmiddel til Danmark efterfulgt af færger, som især er vigtige for turismen ø-kommuner og for turister fra lande med færgeruter til Danmark.⁵⁰

⁵⁰ Kilde: Turistundersøgelsen 2017, VisitDenmark.

9.1.1 Flytrafik

Flytilgængeligheden til og i Danmark kan beskrives ved at se på udviklingen i antallet af inden- og udenrigspassagerer i de danske lufthavne. For at kunne sammenligne Danmark med konkurrentfeltet opgøres antallet af udenrigspassagerer pr. indbygger i Danmark og de nordeuropæiske lande.

Passagerer i de danske lufthavne

Tabel 27 viser, at antallet af inden- og udenrigspassagerer i de danske lufthavne samlet set steg med 25,8 pct. fra 2020 til 2021. Alle lufthavne havde positiv vækst. Københavns Lufthavn registrerede flest passagerer i 2021 med i alt 9,2 mio. passagerer, svarende til 78 pct. af samtlige passagerer i de danske lufthavne

Tabel 27 Passagerer i danske lufthavne, ankomende og afrejsende, inden- og udenrigs (1.000)

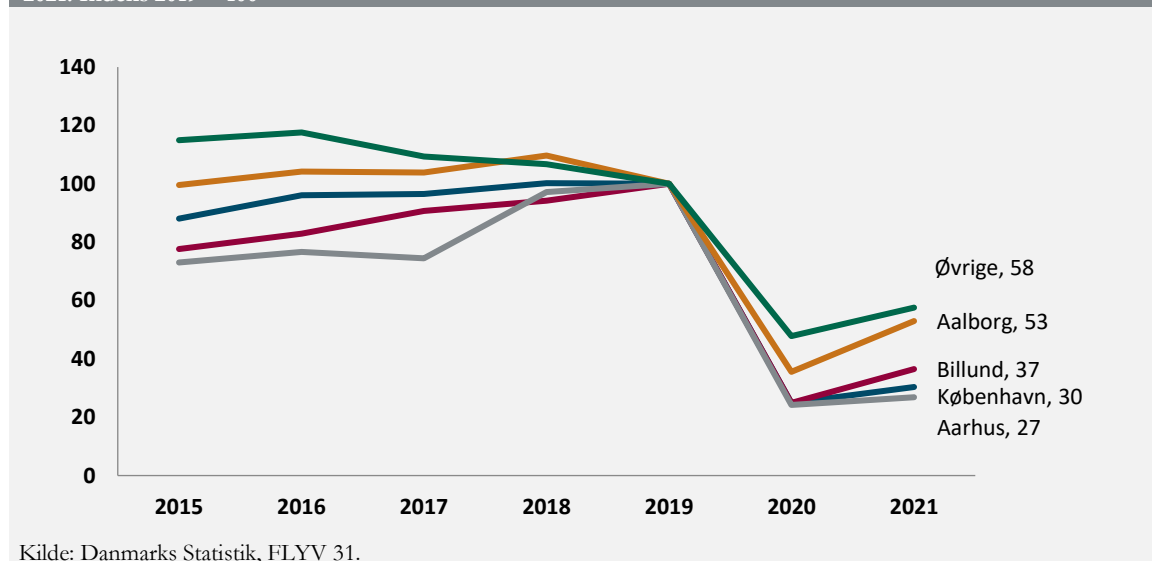
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Udv. fra 2019-2021	Udv. fra 2020-2021
I alt	31.869	34.587	34.966	36.390	36.385	9.323	11.726	-67,8 %	25,8 %
København	26.577	29.003	29.148	30.259	30.197	7.512	9.167	-69,6 %	22,0 %
Billund	2.885	3.081	3.373	3.501	3.718	926	1.358	-63,5 %	46,7 %
Aalborg	1.440	1.506	1.501	1.586	1.446	514	765	-47,1 %	48,8 %
Aarhus	365	383	372	486	500	121	134	-73,2 %	10,7 %
Øvrige lufthavne*	600	600	600	600	500	300	300	-42,4 %	20,8 %

Kilde: Danmarks Statistik, FLYV31.

* Øvrige lufthavne: Karup, Esbjerg, Bornholm, Sønderborg og Roskilde.

Som det fremgår af Figur 51, havde Aalborg Lufthavn stort set samme antal passagerer i 2019 som i 2015, mens lufthavnene i København, Billund og Aarhus havde flere passagerer i 2019 end i 2015. Især Aarhus Lufthavn oplevede vækst (37 pct.) fra 2015 til 2019. Alle lufthavne havde i 2021 flere passagerer end i 2020, men der var stadig langt op til niveauet i 2019.

Figur 51 Udviklingen i antal passagerer i danske lufthavne, ankomende og afrejsende, inden- og udenrigs, 2015-2021. Indeks 2019 = 100

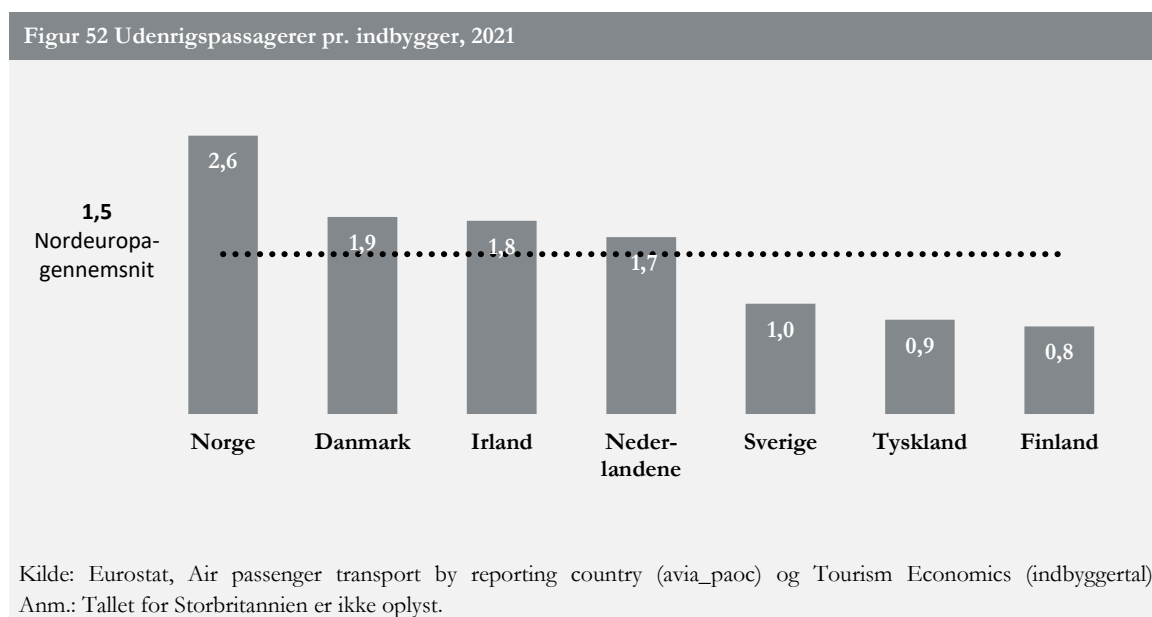

Kilde: Danmarks Statistik, FLYV 31.

Flytilgængeligheden sammenholdt med konkurrentfeltet

Figur 52 viser antallet af passagerer på udenrigsflyvninger pr. indbygger i 2021 i det nordeuropæiske konkurrentfelt. Norge lå i top med 2,6 udenrigspassagerer pr. indbygger efterfulgt af Danmark med 1,9, Irland med 1,8 og Nederlandene med 1,7. Nederst lå Finland med 0,8 udenrigspassagerer pr. indbygger.

I 2021 var gennemsnittet i det nordeuropæiske konkurrentfelt 1,5 udenrigspassagerer pr. indbygger sammenlignet med 1,4 i 2020 og 4,2 i 2019. For Danmark alene var antallet af udenrigspassagerer pr. indbygger højere end gennemsnittet i det nordeuropæiske konkurrentfelt med 1,9 i 2021, 1,5 i 2020 og 6,0 i 2019.

9.1.2 Færgetrafik

Færgeruter giver mulighed for transport for både personer og køretøjer og kan forkorte transporttiden mellem forskellige dele af Danmark og fra udlandet til Danmark. Færgetrafikken er særlig vigtig for turismen til de danske øer, hvor færgeturen ofte bidrager til ferieoplevelsen. Nogle steder er færgen den eneste vej til feriedestinationen. I 2016 blev færgetaksterne for passagerbefordring til og fra de mindre øer i Danmark sænket for at understøtte turismen og styrke bosætningen på øerne.⁵¹ Færgetilgængelighed afdækkes via en opgørelse af udviklingen i færgetrafikken i Danmark målt på passagerantal og antal ruter. Der ses på både inden- og udenrigsfærgetrafik og tilgængeligheden til de danske destinationer, når turisterne er kommet til landet.

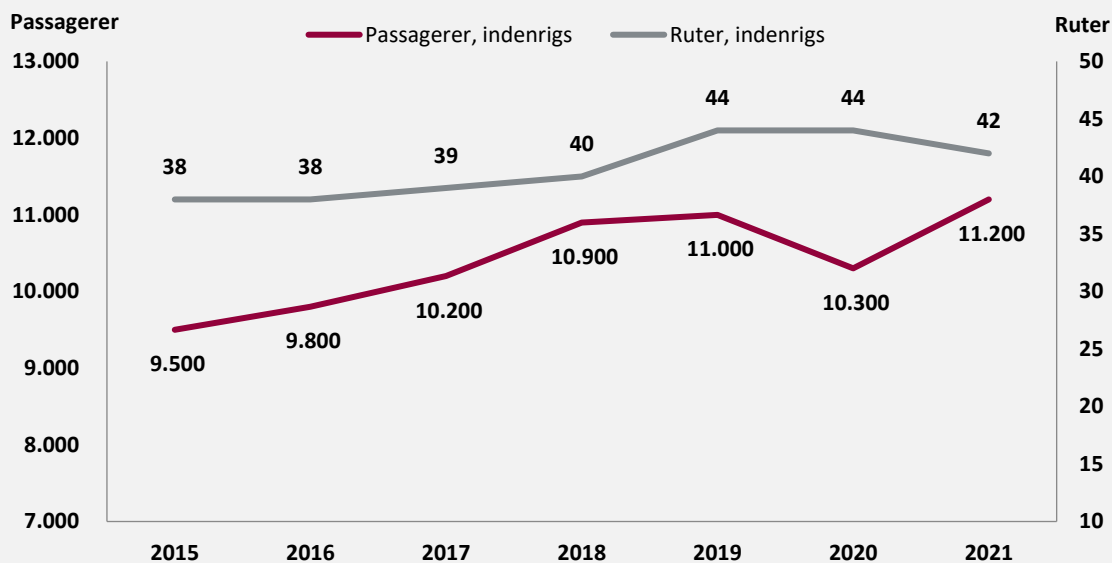
Indenrigsfærgetrafik

Figur 53 viser, at antallet af både indenrigsfærgeruter⁵² og -passagerer lå stabilt mellem 38 og 44 fra 2015 til 2019. Fra 2019 til 2020 faldt antallet af indenrigsfærgepassagerer med 6,8 pct., mens det fra 2020 til 2021 steg med 8,7 pct. og dermed lå over niveauet i 2019. I 2019 og 2020 lå antallet på det højeste, nemlig på 44, mens det i 2021 lå på 42.

⁵¹ Aftale mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti om vækst og udvikling i hele Danmark, 2016.

⁵² Målt som ruter med transportarbejde på mere end 100.000 personkilometer.

Figur 53 Indenrigsfærgetrafik, antal ruter og passagerer (1.000), 2015-2021

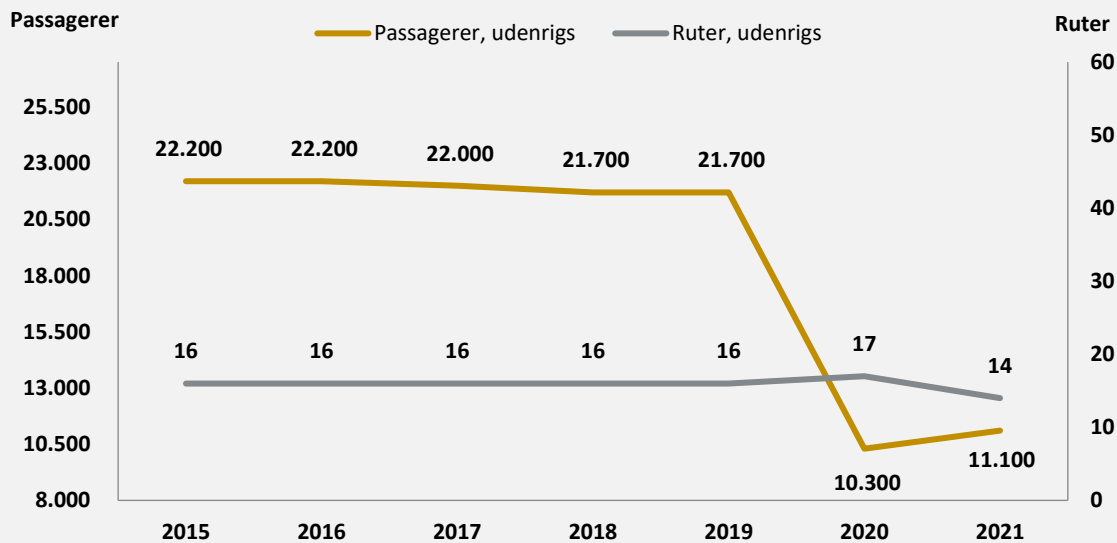
Kilde: Danmarks Statistik, SKIB 31.

Udenrigsfærgetrafik

Som det fremgår af Figur 54, har antallet af udenrigsfærgeruter⁵³ ligget ret stabilt fra 2015 til 2019. Antallet af passagerer faldt fra 22.200 i 2015 og 2016 til 21.700 i 2018 og 2019. I 2020 blev antallet mere end halveret. Fra 2020 til 2021 steg antallet af udenrigspassagerer til 11.100, svarende til 7,8 pct., men niveauet var fortsat markant under 2019-niveauet.

Antallet af færgeruter steg med 1 fra 2019 til 2020. I 2021 faldt antallet af færgeruter til det hidtil laveste niveau.

Figur 54 Udenrigsfærgetrafik, antal ruter og passagerer (1.000)

Kilde: Danmarks Statistik, SKIB 32.

⁵³ Målt som ruter med transportarbejde på mere end 100.000 personkilometer.

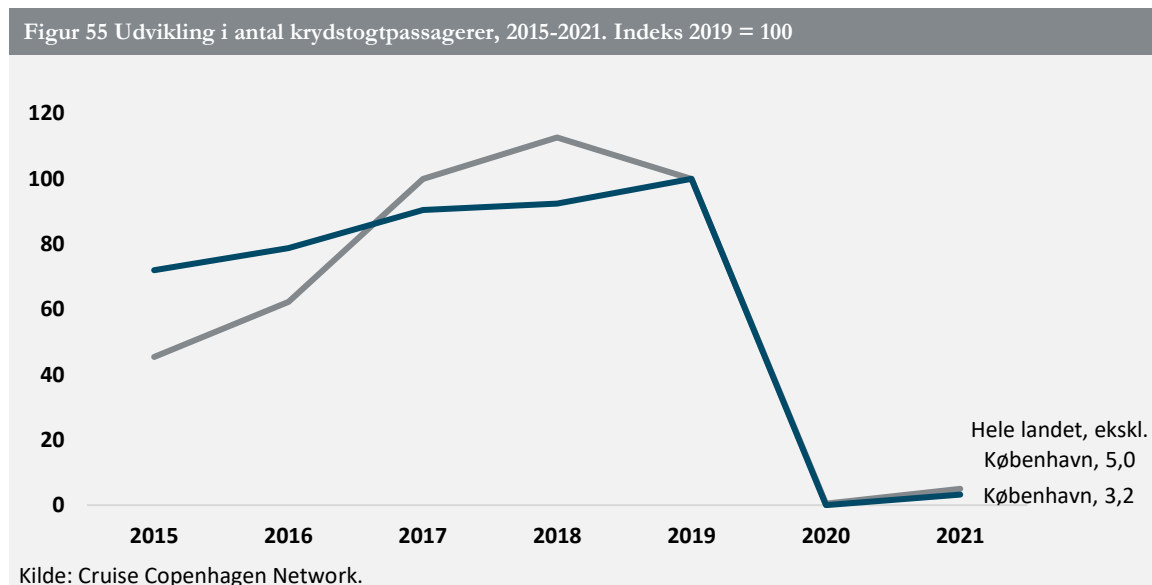
9.1.3 Krydstogter⁵⁴

Fra 2015 til 2019 steg antallet af krydstogtpassagerer i Danmark med over 370.000, svarende til en samlet stigning på 33 pct. eller 10,3 pct. i gennemsnit pr. år. I 2019 ankom over 1,1 mio. krydstogtpassagerer til Danmark, mens der i 2020 og 2021 kun ankom knap 900 og 40.000 krydstogspassagerer som følge af COVID-19.

Tabel 28 Krydstogtpassagerer, inkl. rundrejsepassagerer (1.000)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Udvikling fra 2020-2021	
								Pct.	Antal
I alt	766	862	1.046	1.090	1.136	0,9	40	4314 %	39
København	677	740	850	869	940	0	30	NA	30
Skagen	22	11	33	64	66	0,8	1,7	116 %	0,9
Aarhus	30	72	90	89	59	0	0,2	NA	0,2
Aalborg	13	18	31	29	26	0,1	0,4	300 %	0,3
Bornholm	13	10	18	21	21	0	5,6	NA	5,6
Øvrige	11	11	24	18	24	0	1,8	NA	-23

Kilde: Cruise Copenhagen Network.

9.2 Turisternes tilfredshed med transport og infrastruktur i Danmark

Dette afsnit sætter fokus på turisternes oplevelse af tilgængelighed, information og service i forbindelse med transport på ferien i Danmark og det nordiske og nordeuropæiske konkurrentfelt.⁵⁵ Tabel 29 viser de udenlandske turisternes tilfredshed med transport og infrastruktur i Danmark sammenholdt med tilfredsheden i både Norden og Nordeuropa. Data stammer fra Travelsat Competitive Index (TCI). Af indeksskolonnen fremgår det, om Danmarks score ligger i kategorien Elite, Høj, Ok, Lav eller Meget lav. I de sidste to kolonner sammenlignes Danmarks scorer

⁵⁴ Krydstogtturismen er ikke en del af den registrerede overnatningsstatistik. Antallet af passagerer på krydstogtsskibene er indhentet fra Cruise Copenhagen Network.

⁵⁵ Norden: Danmark, Norge, Sverige, Finland. Nordeuropa: Danmark, Norge, Sverige, Finland, Tyskland, Storbritannien, Irland og Nederlandene.

med gennemsnittene i henholdsvis Norden og Nordeuropa. En grøn score markerer, at Danmark scorer signifikant højere end gennemsnit end konkurrentfeltet, mens en rød score markerer et signifikant lavere score end gennemsnit. Når der ikke er anført et tal, ligger Danmarks score på niveau med konkurrentfeltet.

I 2022 scorer Danmark enten Høj eller Ok på alle 10 parametre, som vedrører tilfredsheden med transport og infrastruktur. På syv af 10 parametre scorer Danmarks på niveauet med det nordeuropæiske konkurrentfelt. På parametrene *transportomkostninger til destinationen* og *pris for offentlig transport* scorer Danmark signifikant over gennemsnittet for de otte nordeuropæiske lande. På et parameter *tilgængelighed til offentlig transport (bus, metro)* scorer Danmark signifikant under niveauet.

Sammenlignet med Norden, scorer Danmark signifikant lavere på parameteret *adgang til/fra lufthavne*. På parametrene *transportomkostninger til destinationen* og *pris på offentlig transport* scorer Danmark signifikant højere end det nordiske konkurrentfelt. Danmark opnår de højeste scorer på parametrene *tilgængelighed til offentlig transport, infrastruktur (veje)* og *adgang til/fra lufthavne*.

Tabel 29 Danmarks resultater på tilfredshedsparametre vedrørende transport og infrastruktur i forhold til Norden og Nordeuropa, 2022

	Danmark	Indeks	Danmark vs. Norden	Danmark vs. Nordeuropa
Tilgængelighed, offentlig transport (bus, Metro)	210		-	-23
Infrastruktur, veje	197		-	-
Adgang til/fra lufthavne	196		-16	-
Service v. grænseovergange, lufthavne, togstationer m.m.	192	Høj score 150-250 Oplevelse af kvalitet overstiger forventninger	-	-
Skiltning, nemt at finde rundt	184		-	-
Service, offentlig transport	184		-	-
Tilgængelighed, parkering	165		-	-
Taxa-tjenester	139		-	-
Transportomkostninger til destinationen	133	Ok score 100-150 Acceptabel oplevelse af kvalitet i forhold til forventninger	+29	+19
Pris, offentlig transport	118		+33	+22

Kilde: Travelsat Competitive Index 2022.

Ferie- og erhvervsturisme samlet. Service er oversat fra "hospitality". De grønne og røde scorer markerer, hvor Danmark scorer henholdsvis signifikant bedre eller signifikant dårligere end henholdsvis Norden og Nordeuropa.

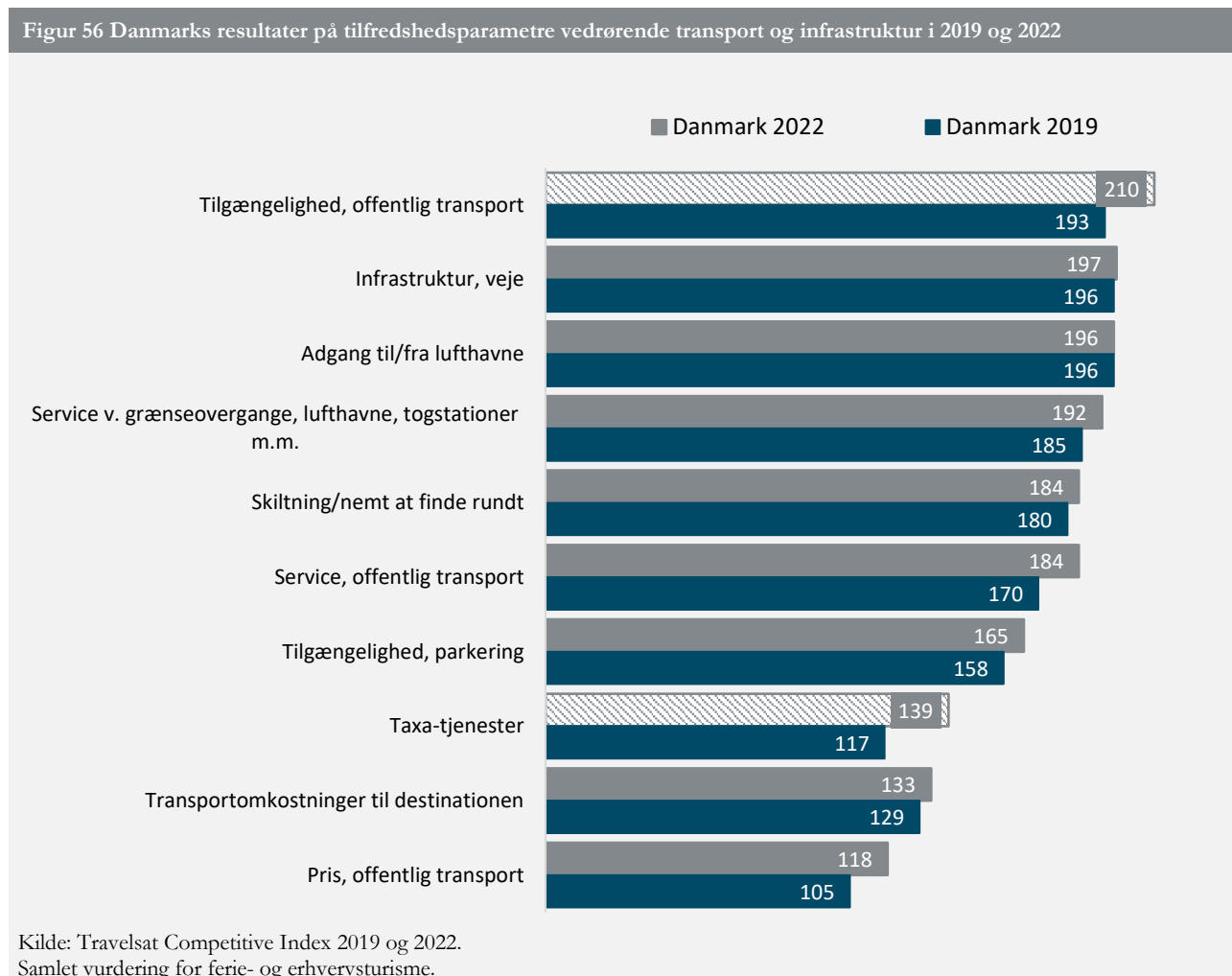
Service er oversat fra "hospitality".

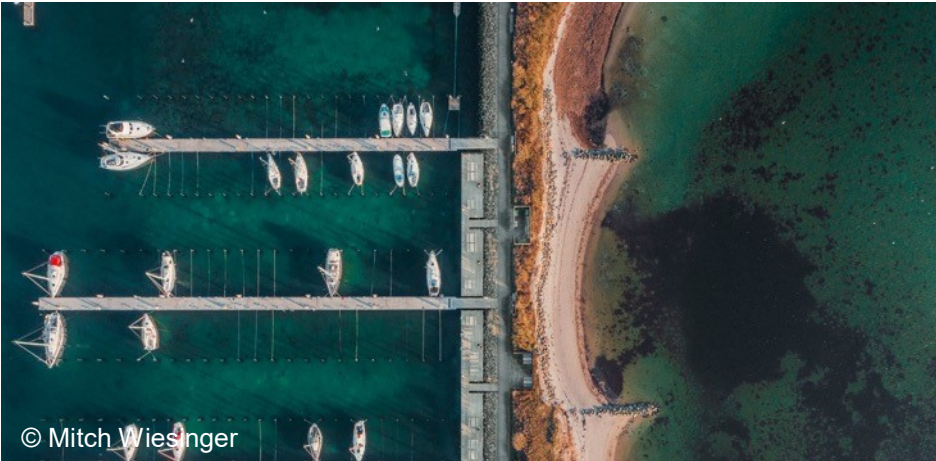
Norden: Danmark, Norge, Sverige og Finland.

Nordeuropa: Danmark, Norge, Sverige, Finland, Tyskland, UK, Irland og Nederlandene.

Figur 56 viser udviklingen i Danmarks tilfredshedsscorer fra 2019 til 2022. Der kræves en forskel på minimum 15 point, før forskellen er statistisk signifikant. Hvis scorerne i 2022 er signifikant forskellige fra 2019, er bjælkerne skraverede. Hvis scorerne ikke er signifikant forskellige, er bjælkerne fuldt optrukne.

Fra 2019 til 2022 har der været en signifikant positiv udvikling i tilfredsheden på parametrene *tilgængelighed til offentlig transport* og *taxa-tjenester*. På ingen af de 10 parametre er der registreret et signifikant fald i tilfredsheden.

10. Konkurrencedygtigt turismeerhverv

10 Konkurrencedygtigt turismeerhverv

Opsummering

Momssatser og -fradrag

- I Danmark er der 100 pct. momsfradrag på hotelophold for erhvervsrejsende og 25 pct. momsfradrag på restaurationsydelse.
- Den generelle moms på varer og tjenesteydelser er 25 pct. Dette er en relativ høj sats sammenlignet med det nordeuropæiske konkurrentfelt.

Elpriser

- I 2021 var den samlede elpris for en virksomhed med et elforbrug mellem 20 og 500 MWh 89,7 øre pr. kWh inklusiv elpris og levering samt afgifter. Dermed ligger Danmark midt i det nordeuropæiske konkurrentfelt for så vidt angår elpriser.

Omsætning

- Målt i løbende priser faldt omsætningen markant i alle turismerelaterede brancher fra 2019 til 2020. COVID-19 har haft en stor indflydelse på omsætningen. Fra 2015 til 2019 oplevede de fleste turismerelaterede brancher stigende omsætning.

Produktivitet

- Der er generelt en lav produktivitet i turismeerhvervet sammenlignet med det øvrige erhvervsliv. Fra 2015 til 2019 var der dog en svagt stigende udvikling i produktiviteten både generelt og i turismeerhvervet. I 2020 faldt produktiviteten i turismeerhvervet i modsætning til i det øvrige erhvervsliv.

Arbejdsmarked

- Andelen af ufaglærte i turismeerhvervet er markant højere end i det øvrige erhvervsliv.
- I 2020 var den gennemsnitlige timeløn for en medarbejder inden for overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomheder i Danmark 208,30 kr. Det var lavere end i det øvrige danske erhvervsliv, men højere end i det nordeuropæiske konkurrentfelt.
- Inden for hotel- og restaurationsbranchen var andelen af forgæves rekrutteringer i februar 2022 39 pct. Det var over niveauet i både 2019, 2020 og 2021.
- I turismeerhvervet har der været en markant stigning i antallet af fuldtidsbeskæftigede udlændinge fra ca. 19.000 i 2015 til over 25.000 i 2020.
- Manglen på arbejdskraft vurderes i stigende grad at være en produktionsbegrænsende faktor og i højere grad i turismeerhvervene end i serviceerhvervene generelt.

Overskud og investering

- De turismerelaterede brancher havde i 2020 samlet set en negativ overskudsgrad, mens det øvrige erhvervsliv stadig havde overskud.
- I 2020 havde de turismerelaterede brancher en investeringsgrad på 8,4 pct., hvilket var 4,2 pct. over niveauet i det øvrige erhvervsliv.

Nystartede, ophørte og konkursramte virksomheder

- I 2020 var der flere ophørte end nystartede turismevirksomheder i Danmark. Således blev der etableret 2.499 nye turismevirksomheder, mens 3.050 virksomheder blev lukket.
- I turismeerhvervet faldt antallet af konkurser med 13,2 pct. fra 2020 til 2021. I det øvrige serviceerhverv steg antallet af konkursramte virksomheder med 5,3 pct. i den samme periode.

Hvis Danmark fortsat skal stå stærkt i den globale konkurrence om at tiltrække turister, skal turismeerhvervet kunne tilbyde attraktive produkter og oplevelser, ligesom turisterne skal opleve, at der er sammenhæng mellem pris og kvalitet. I dette kapitel undersøges en række eksterne rammevilkår med betydning for turismeerhvervets konkurrenceevne, herunder prisniveau, turismeerhvervets momssatser og -fradrag samt elpriserne. Derudover redegøres der for omsætning, produktivitet, uddannelses- og medarbejderomkostningsniveau, efterspørgsel efter arbejdskraft samt virksomhedernes evne til at investere og generere overskud. Momssatser og -fradrag, elpriser, produktivitet og medarbejderomkostninger sammenlignes med niveauerne i det nordeuropæiske konkurrentfelt. Kapitlet indeholder desuden en gennemgang af udviklingen i overskuds- og investeringsgraden i de turismerelaterede erhverv. Afslutningsvis ses på til- og afgang af virksomheder i erhvervet i form af antal konkurser samt ophørte og nystartede virksomheder.

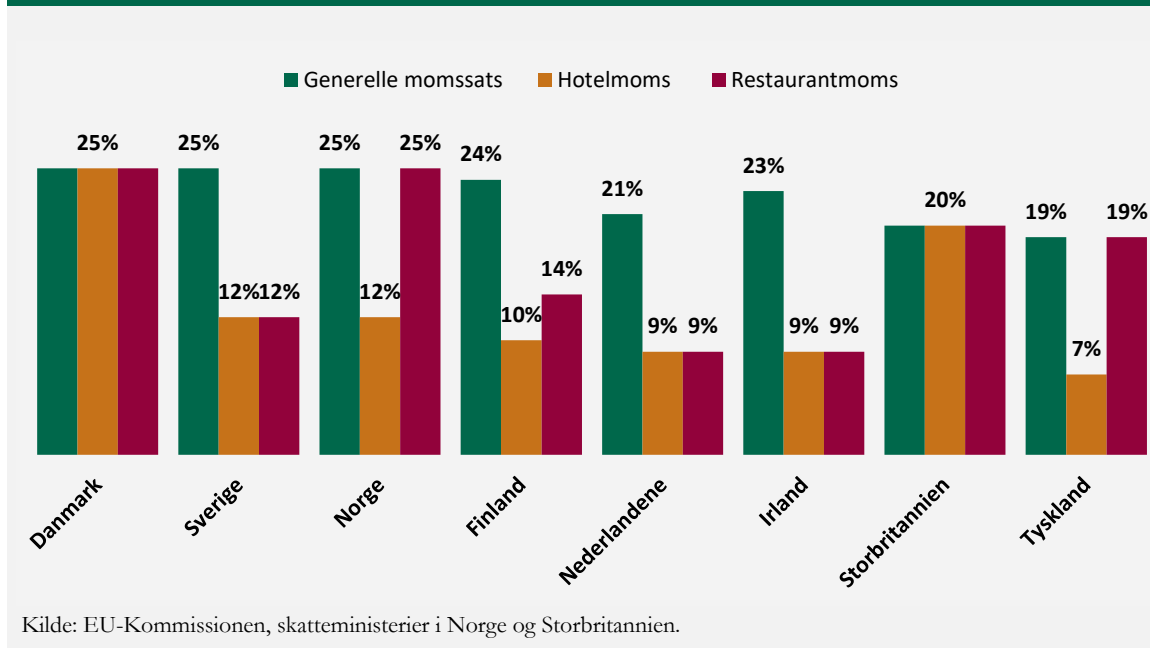
Dette kapitel undersøger en række eksterne rammevilkår, der har betydning for turismeerhvervets konkurrenceevne, herunder prisniveau, momssatser og -fradrag samt elpriser. Derudover ser kapitlet på omsætning, produktivitet, uddannelses- og medarbejderomkostningsniveau, efterspørgsel efter arbejdskraft samt evnen til at investere og generere overskud. Momssatser og -fradrag, elpriser, produktivitet og medarbejderomkostningsniveau sammenlignes med landene i det nordeuropæiske konkurrentfelt. Kapitlet indeholder desuden en gennemgang af udviklingen i overskuds- og investeringsgraden i de turismerelaterede erhverv. Afslutningsvis ses der på til- og afgang af virksomheder i turismeerhvervet i form af antal konkurser samt ophørte og nystartede virksomheder.

10.1 Momssatser og -fradrag

I Danmark er enhedsmomssatsen på varer og tjenesteydelser på 25 pct., hvilket er højere end de øvrige lande i det nordeuropæiske konkurrentfelt.⁵⁶ Kun Norge og Sverige har samme høje sats. Både Norge og Sverige opererer med differentieret moms og har blandt andet indført lavere momssatser i hotel- og restaurationsbranchen.

⁵⁶ Under COVID-19 har lande i det nordeuropæiske konkurrentfelt, herunder Norge, Irland, Storbritannien og Tyskland, desuden indført midlertidige momsreduktioner, som instrument til at afbøde konsekvenserne af pandemien.

Figur 57 Momssatser i Danmark sammenlignet med landene i det nordeuropæiske konkurrencefelt, 2021

10.1.1 Momsfradrag

I Danmark blev momsfradraget for hotelovernatninger forhøjet i 2015, så både danske og udenlandske virksomheder fik fuld fradragsret for deres momsudgifter til hotelovernatninger. Dermed blev der sikret lige konkurrencevilkår i seks af de syv lande i det nordeuropæiske konkurrencefelt: Danmark, Sverige, Norge, Finland, Nederlandene og Tyskland. Kun i Irland er der på nuværende tidspunkt ikke momsfradrag på hotelophold.⁵⁷

Feriehuse er den mest udbredte kommercielle overnatningsform i Danmark. Derfor har det betydning for erhvervs konkurrenceevne, at udlejning af privatejede feriehusene i udgangspunktet er momsfrifaget. I 2021 blev 42 pct. af de registrerede kommercielle overnatninger i Danmark foretaget i feriehusene.

Momsfradraget for restaurationsydelser er 25 pct. i Danmark. I Sverige, Finland og Tyskland er der 100 pct. momsfradrag på restaurationsydelser. Norge, Irland og Nederlandene har ikke momsfradrag på dette område⁵⁸. Momsreglerne i Danmark gælder for både danske og udenlandske virksomheder.

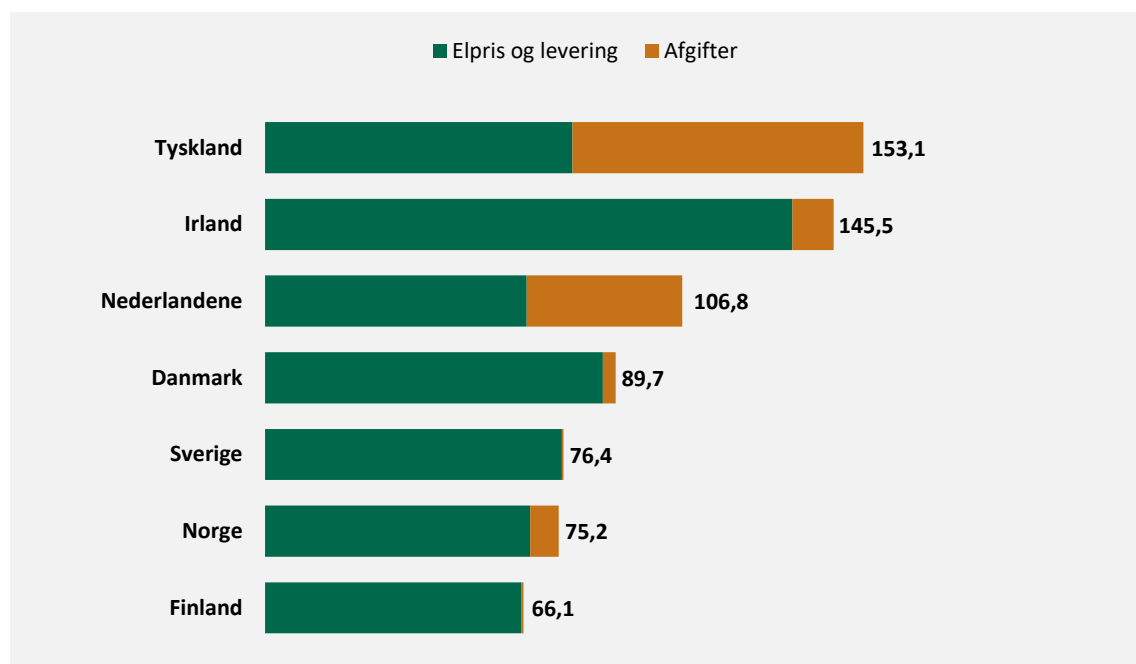
10.2 Elpriser

Figur 58 viser den samlede elpris for en typisk dansk virksomhed med et elforbrug mellem 20 MWh og 500 MWh. I 2021 var elprisen inklusive afgifter 89,70 øre pr. kWh, hvilket var 25 øre højere end i 2020. I Danmark udgjorde den direkte elpris og levering 86,4 øre. Hertil kom tariffer og afgifter på godt 3 øre. Den samlede danske elpris for virksomheder med et elforbrug mellem 20 MWh og 500 MWh var lavere i Danmark end i Nederlandene, Irland og Tyskland, men højere end i Finland, Norge og Sverige.

⁵⁷ Kilde: Deloitte, European VAT Refund Guide 2022, appendix III.

⁵⁸ Kilde: Jf. Deloitte, European VAT Refund Guide 2020.

Figur 58 Elpriser for virksomheder med et elforbrug på 20–500 MWh, kr., DKK pr. kWh, 2021

Kilde: Eurostat (<http://appsso.eurostat.ec.europa.eu>).

Note: Efter Storbritannien er udtrådt af EU, er der ikke tilgængelige oplysninger om elpris.

Der ses på branchen hoteller og restauranter i Danmarks Statistiks brancheopdeling, da der ikke findes en fast defineret branchegruppe for turisme. Det gennemsnitlige elforbrug for en virksomhed i denne branche er omkring 78 MWh årligt. Elpriserne gælder for momsregistrerede virksomheder med et årligt forbrug mellem 20 og 500 MWh.

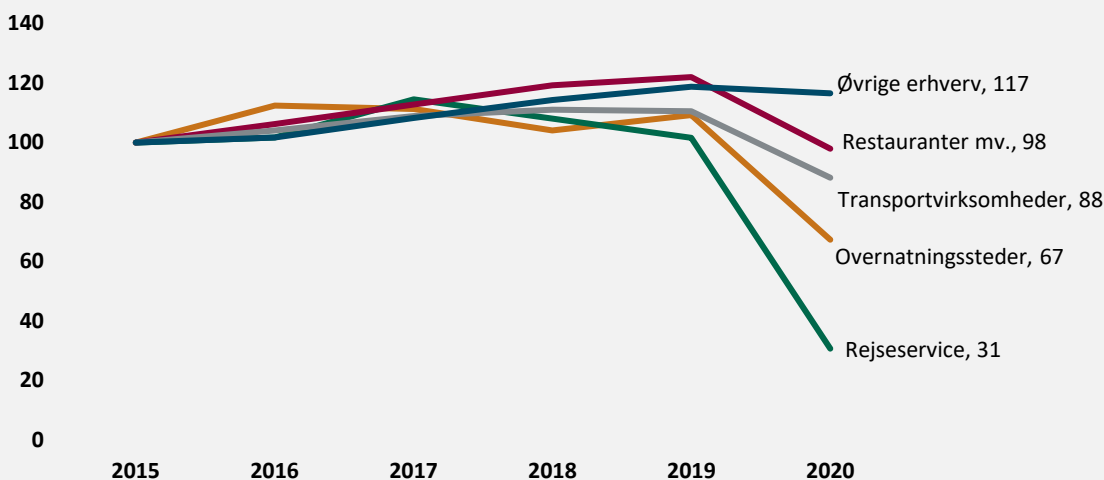
Den angivne elpris er et gennemsnit for virksomhederne inden for forbrugsintervallet. Der kan være forskel på den faktiske elpris for virksomhederne. Virksomheder med høje elforbrug har ofte bedre muligheder for at forhandle særlige pris aftaler med sine leverandører end virksomheder med lave elforbrug. Det kan medføre prisforskelle. I Danmark afhænger energiafgifterne desuden af, hvorvidt forbrugeren er momsregistreret, hvordan den brugte energi er produceret, og til hvilke formål energien anvendes.

10.3 Omsætning

Figur 59 viser udviklingen i omsætningen i en række turismerelaterede brancher sammenlignet med det øvrige erhvervsliv. Data dækker både den omsætning, som turisterne genererer, og den omsætning som for eksempel fastboende bidrager med.

Fra 2015 til 2019 har der været en positiv udvikling i omsætningen målt i løbende priser i en række turismerelaterede brancher, særligt restauranter. COVID-19 har dog haft stor indflydelse på omsætningen, som faldt i samtlige brancher fra 2019 til 2020. Rejseservice var hårdest ramt med et fald på 70 pct. fra 2019 til 2020 efterfulgt af overnatningssteder med et fald på 38 pct.

Figur 59 Omsætning fordelt på underbrancher, 2015-2020. Indeks 2019 = 100

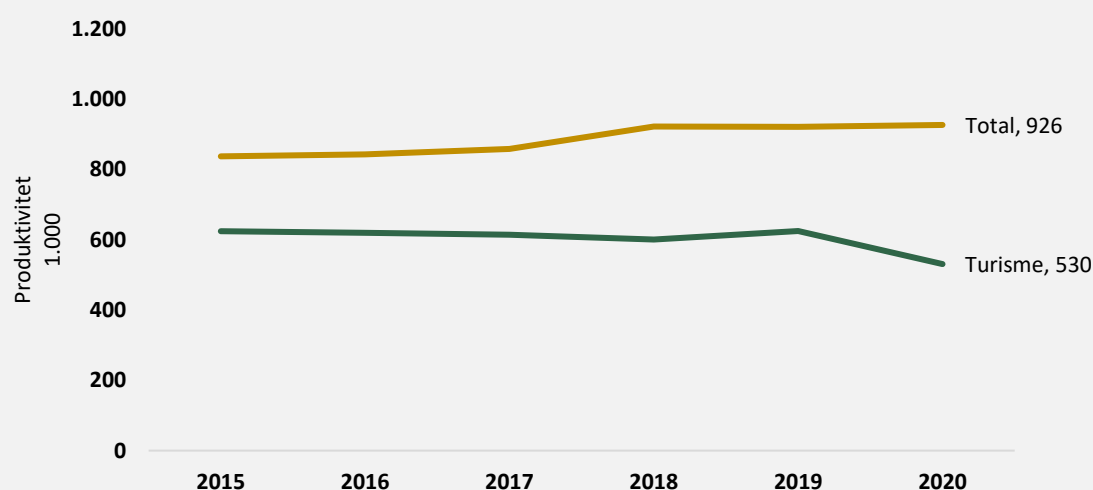
Kilde: Danmarks Statistik, Den generelle firmastatistik (FIRM) 2015-2020.

Anm.: Den offentlige sektor er udeladt – både i de turismerelaterede brancher og øvrige brancher. Tilsvarende er omsætningen for forlystelsesparker, museer m.v. udeladt, da tallene er behæftet med usikkerhed.

10.4 Produktivitet

Fra 2015 til 2020 er der sket en stagnation i turismeerhvervets produktivitet beregnet som værditilvækst pr. årsværk i de turismerelaterede brancher, jf. Figur 60. Produktiviteten i turismeerhvervet faldt fra 2019 til 2020, og ligger også generelt på et noget lavere niveau end i det øvrige erhvervsliv, hvilket blandt andet skyldes, at de turismerelaterede brancher er meget arbejdskraftintensive, og har et forholdsvist lavt kapitalapparat i forhold til det øvrige erhvervsliv. Den relativt lavere produktivitet afspejler, at der i turismeerhvervet i høj grad produceres services i modsætning til typisk industri, hvor man i højere grad har mulighed for at forbedre og optimere maskiner, it-systemer, processer mv. i produktionen.

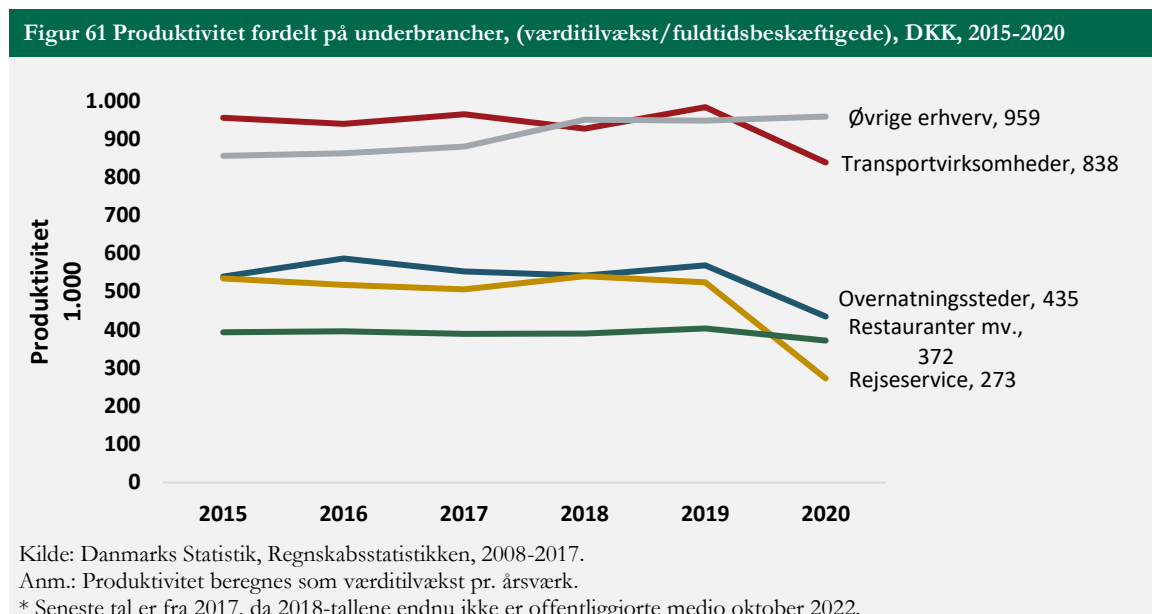
Figur 60 Produktivitet (bruttoværditilvækst/fuldtidsbeskæftigede), DKK, 2015-2020

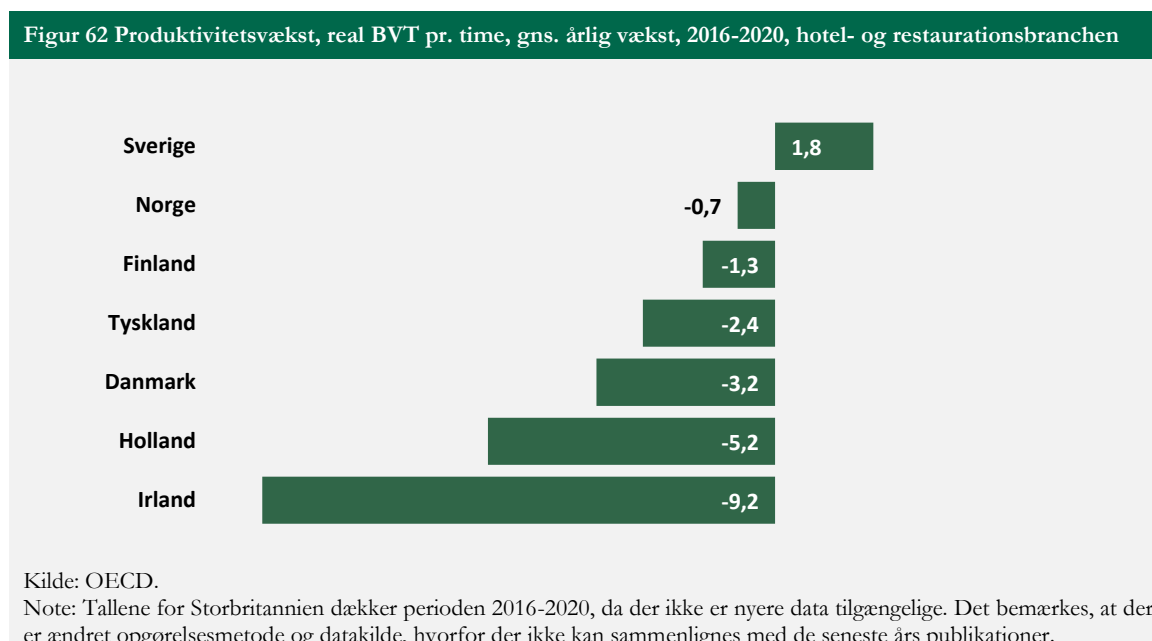
Kilde: Danmarks Statistik, Regnskabsstatistikken, 2015-2017.

Anm.: Produktivitet beregnes som bruttoværditilvækst pr. årsværk.

Udviklingen i produktiviteten i en række turismerelaterede brancher har været relativ stabil fra 2015 til 2019, jf. Figur 61. I denne periode har den mest positive produktivitetsudvikling fundet sted i transportvirksomheder. Fra 2019 til 2020 faldt produktiviteten i alle de fremhævede turismeerhverv undtagen "øvrige erhverv".

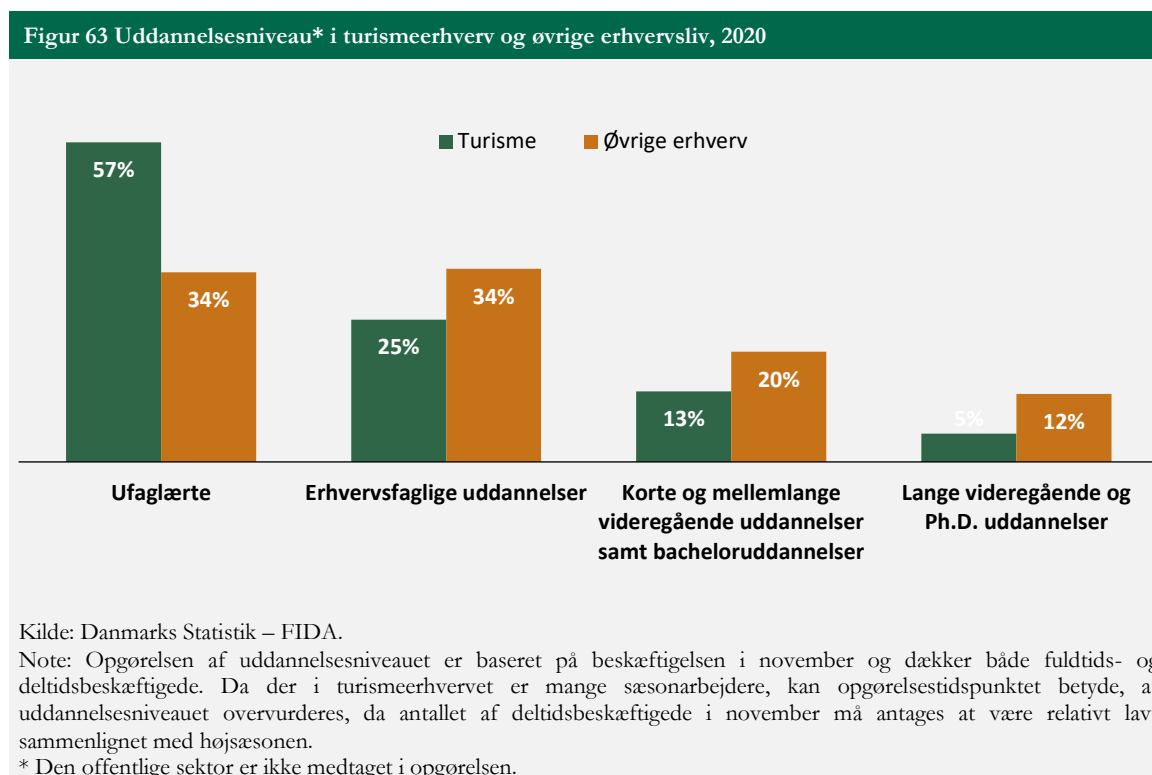

Der er betydelig usikkerhed forbundet med at sammenligne produktiviteten i enkeltbrancher på tværs af lande. Derfor kan produktiviteten i danske turismevirksomheder og turismevirksomheder i det nordeuropæiske konkurrencefelt bedst sammenlignes ved at se på produktivitetstilvæksten. Generelt opgøres produktivitetsvæksten i turismeerhvervet ikke for de enkelte lande i det nordeuropæiske konkurrencefelt, men hvis man sammenligner produktivitetsvæksten i hotel- og restaurationsbranchen, fremgår det, at Danmark fra 2016 til 2020 havde et faldt i produktivitetsvæksten på 3,2 pct. pr. år. Det placerer Danmark midt i det nordeuropæiske konkurrencefelt. I samme periode havde Sverige den højeste årlige vækst på 1,8 pct., mens Irland havde den laveste vækst på -9,2 pct.

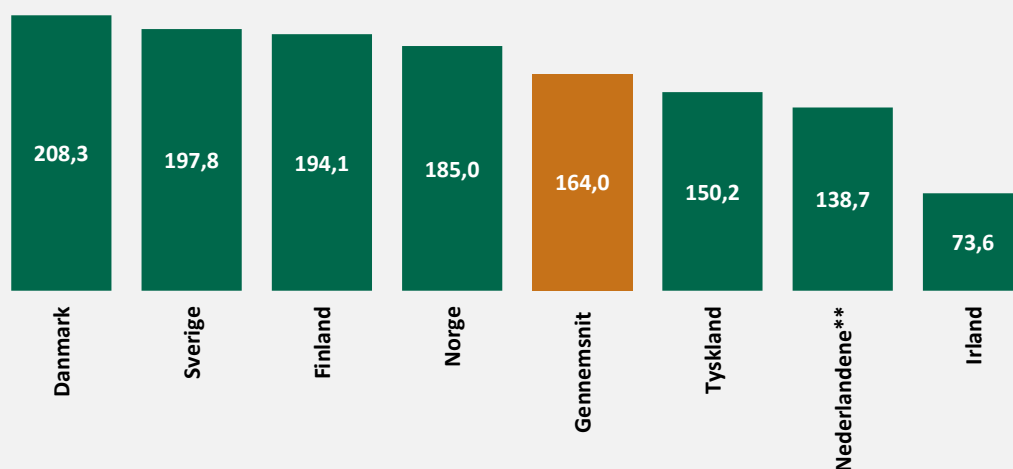
10.5 Arbejdsmarked

Forskellen mellem produktivetsniveauet i turismeerhvervet og det øvrige erhvervsliv skyldes blandt andet uddannelsessammensætningen blandt de ansatte i turismeerhvervet, hvor der er markant flere ufaglærte end i det øvrige erhvervsliv, jf. Figur 63. 57 pct. af de beskæftigede i turismeerhvervet er ufaglærte, mens det kun er 34 pct. i øvrige erhverv.

I turismeerhvervet udgør lønningsudgifter typisk en væsentlig del af virksomhedernes samlede udgifter. Derfor har lønniveauet stor betydning for erhvervets konkurrenceevne. I Danmark var gennemsnitslønnen for medarbejdere inden for overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed 208,30 kr. pr. arbejdstime sammenlignet med et gennemsnit på 163,96 kr. pr. arbejdstime i konkurrentfeltet (2021). Danske overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomheder har dermed højere lønningsudgifter end den gennemsnitlige virksomhed i konkurrentfeltet.

Figur 64 Lønnniveau i turismeerhvervet* i Danmarks konkurrentfelt, DKK, 2021

Kilde: Dansk Arbejdsgiverforening.

Note: Lønnniveau måles som medarbejderomkostning.

* Turismeerhvervet er her defineret som overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomheder.

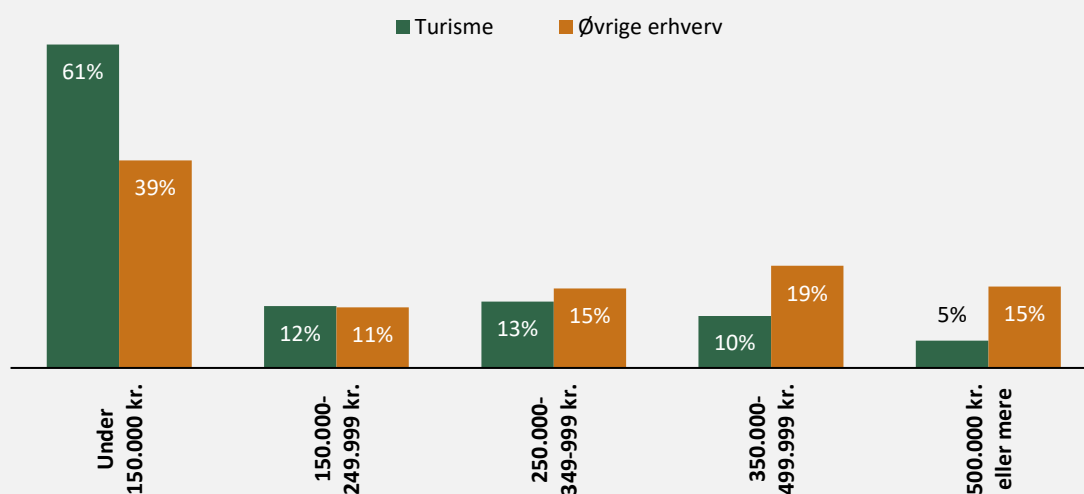
** Tallet er fra 2020. 2021-tallet er endnu ikke offentliggjort.

Anm.: Tal for Storbritannien er ikke tilgængeligt.

Sammenlignet med det øvrige erhvervsliv er turismeerhvervet kendetegnet ved en større andel beskæftigede med en årsindkomst under 150.000 kr., jf. Figur 65. Andelen med en indkomst mellem 150.000 kr. og 249.999 kr. er stort set ens, mens andelen af beskæftigede med en årsindkomst på 250.000 kr. eller mere er større i det øvrige erhvervsliv end i turismeerhvervet.

Den høje andel med en årsindkomst under 150.000 kr. i turismeerhvervet kan være resultatet af et lavt uddannelsesniveau, jf. Figur 63. Samtidig kan en del af forklaringen på den høje andel med et lavt løn- og/eller uddannelsesniveau i turismeerhvervet være, at erhvervet har relativt mange del- og fritidsansatte.

Figur 65 Lønniveau i turismeerhverv* og øvrige erhvervsliv, DKK, 2020

Kilde: Danmarks Statistik (LONN2018), 2020.

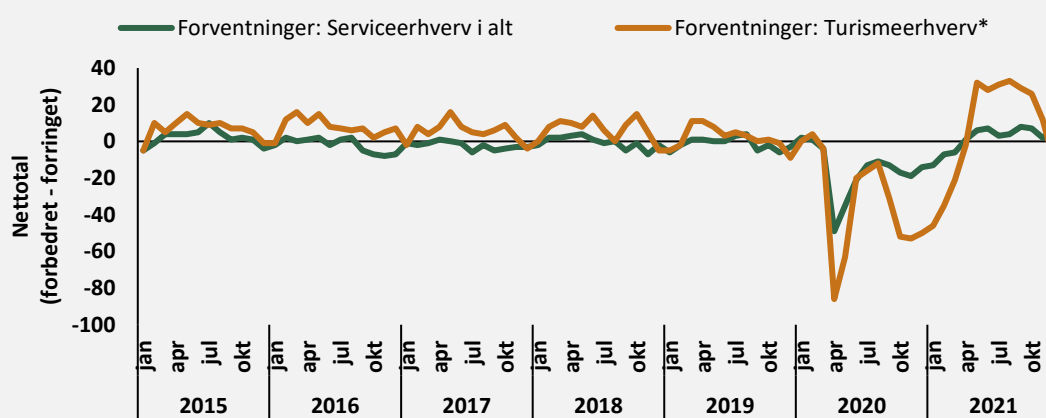
Note: Der indsamles kun data for virksomheder med flere end ni ansatte. Personer, hvis løn udbetales af det, er ikke medtaget.

* Turismeerhverv omfatter overnatningssteder, rejseservice, restauranter mv. samt transportvirksomheder.

Figur 66 og Figur 67 viser danske virksomheders vurdering af henholdsvis den forventede og faktiske beskæftigelsesudvikling i egen virksomhed inden for en tre måneders periode. COVID-19 påvirkede i høj grad turismeerhvervets forventninger til beskæftigelsesudviklingen, og i 2020 faldt forventningerne til beskæftigelsesudviklingen markant i forbindelse med første nedlukning i foråret og igen i efteråret, da anden bølge af COVID-19 ramte Danmark. I andet og tredje kvartal af 2021 var der igen en positiv udvikling i både den forventede og den faktiske beskæftigelsesudvikling, mens forventningerne faldt i fjerde kvartal frem mod nedlukningen.

Før COVID-19 har den forventede og faktiske beskæftigelsesudvikling ligget højere for turismeerhvervet end for serviceerhvervet generelt, modsat under pandemien, hvor den lå lavere end for serviceerhvervet generelt. I 2021 var niveauerne i turismeerhvervet igen over niveauerne i serviceerhvervene generelt.

Figur 66 Vurdering af den forventede beskæftigelsesudvikling i danske virksomheder fordelt på turismeerhverv* og serviceerhverv i alt, januar 2015 – december 2021

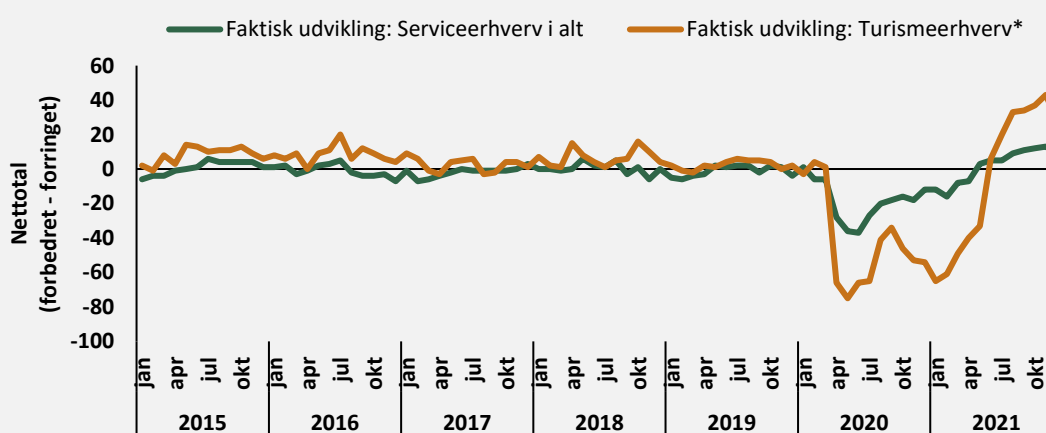

* Turismeerhverv omfatter hoteller m.m., restauranter og rejsebureauer.

Kilde: Danmarks Statistik.

Der spørges til den forventede vurdering af beskæftigelsesudviklingen i egen virksomhed inden for en tre måneders periode. Basis: Ca. 3.000 interview i hele servicesektoren. Udvalget er repræsentativt for de enkelte brancher. Svarprocenter er omkring 80 pct.

Figur 67 Vurdering af den faktiske beskæftigelsesudvikling i danske virksomheder fordelt på turismeerhverv* og serviceerhverv i alt, januar 2015 – december 2021

* Turismeerhverv omfatter hoteller m.m., restauranter og rejsebureauer.

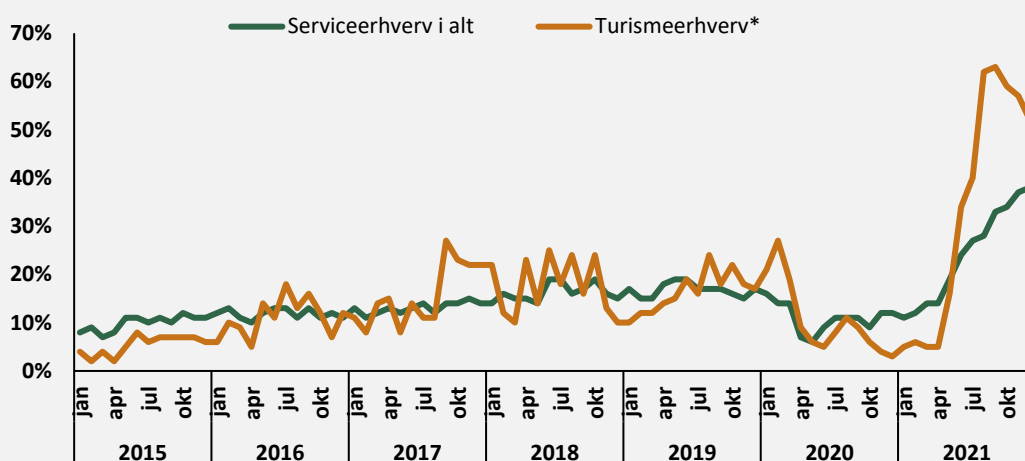
Kilde: Danmarks Statistik.

Der spørges til den faktiske vurdering af beskæftigelsesudviklingen i egen virksomhed inden for en tre måneders periode. Basis: Ca. 3.000 interview i hele servicesektoren. Udvalget er repræsentativt for de enkelte brancher. Svarprocenter er omkring 80 pct.

Figur 68 viser virksomhedernes oplevelse af mangel på arbejdskraft som en produktionsbegrænsende faktor. Både turisme- og serviceerhvervet generelt oplevede i stigende grad manglen på arbejdskraft som en produktionsbegrænsende faktor i perioden fra 2015 til 2019. I 2020 faldt denne andel markant, særligt i turismeerhvervet. Det skyldes sandsynligvis en faldende efterspørgsel efter arbejdskraft grundet nedlukninger og færre turister.

I 2021 blev mange restriktioner ophævet, hvilket medførte en øget efterspørgsel på arbejdskraft i såvel turisme- som serviceerhvervet, og samtidig en stigende oplevelse af mangel på arbejdskraft som en produktionsbegrænsende faktor blandt virksomhederne. Niveaueet i turismeerhvervet fluktuerer noget mere end i serviceerhvervet generelt og afspejler blandt andet sæsonudsvingene i turismeerhvervet.

Figur 68 Vurdering af arbejdskraft som produktionsbegrænsning i danske virksomheder fordelt på turismeerhverv* og serviceerhverv i alt, januar 2015-december 2021

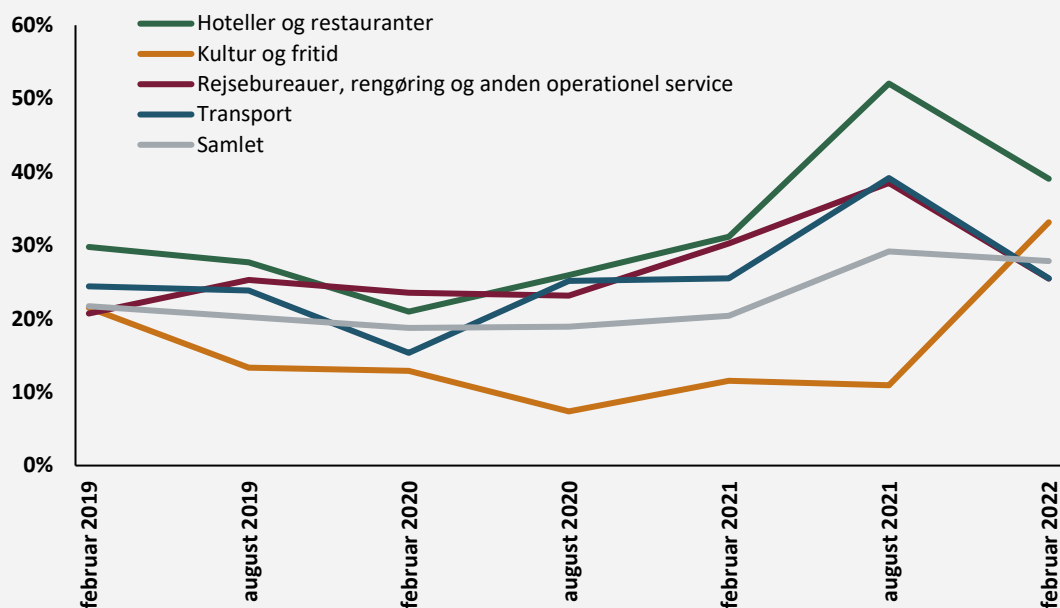
*Turismeerhverv omfatter hoteller m.m., restauranter og rejsebureauer.

Kilde: Danmarks Statistik.

Der spørges til øjeblikkelige produktionsbegrænsninger. Det er muligt at afkrydse ingen begrænsninger. Basis: Ca. 3.000 interview for hele servicesektoren. Udvalget er repræsentativt for de enkelte brancher. Svarprocenter er ca. 80 pct.

Danske virksomheder har generelt oplevet en stigning i andelen af forgæves rekrutteringer fra 2019 til 2022, jf. Figur 69. Fra februar 2019 til februar 2022 er andelen af forgæves rekrutteringer steget fra 20 pct. til 28 pct. Andelen af forgæves rekrutteringer blandt hoteller og restauranter toppede med 52 pct. i august 2021. Også i andre brancher toppede andelen af forgæves rekrutteringer i sommeren 2021, undtagelsen er kultur og fritid, hvor den var højest i februar 2022 (33 pct.).

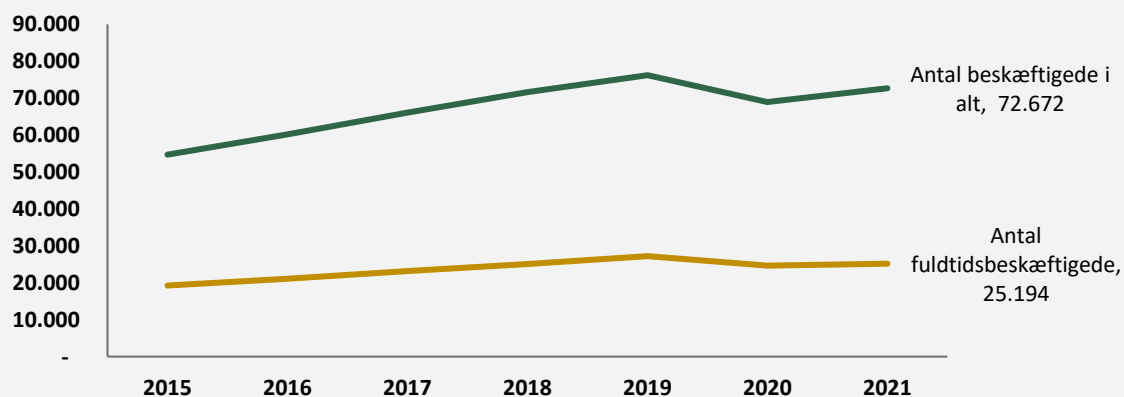
Figur 69 Udviklingen i andel forgæves rekrutteringer for udvalgte brancher, februar 2019-februar 2022

Kilde: Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR), Rekrutteringsundersøgelsen for efteråret.
 Anm.: En forgæves rekruttering er, hvis virksomheden ikke fik ansat en person til den pågældende stilling, eller hvis stillingen efterfølgende er blevet besat af en medarbejder, der ikke havde de ønskede kvalifikationer.

De seneste år har det danske arbejdsmarked oplevet faldende ledighed og flere forgæves rekrutteringsforsøg. Det har blandt andet betydet, at virksomhederne i stigende grad har benyttet udenlandsk arbejdskraft, og fra 2015 til 2021 steg antallet af udenlandske statsborgere med arbejde i Danmark med 45 pct. fra godt 173.000 til 251.000 fuldtidsbeskæftigede. I turismeerhvervet steg antallet af fuldtidsbeskæftigede udlændinge fra ca. 19.000 i 2015 til ca. 25.000 i 2021, jf. Figur 70.⁵⁹

Figur 70 Udenlandsk arbejdskraft beskæftiget i dansk turisme, 2015-2021

Kilde: Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR).

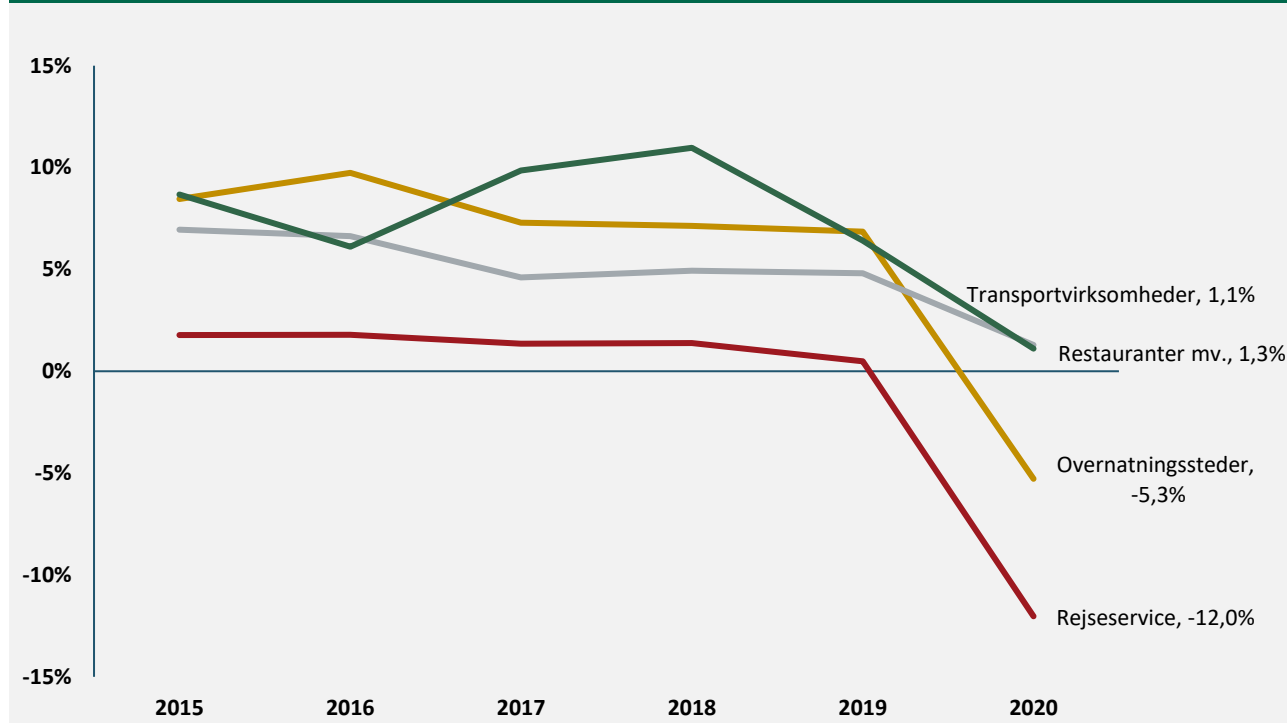
⁵⁹ Antallet af udlændinge beskæftiget i turismeerhvervet kan ikke sammenlignes med opgørelse i kapitel 6. Beskæftigelsen i kapitel 6 dækker alle brancher inkl. de afledte beskæftigelseseffekter.

10.6 Overskud og investeringer

En virksomheds overskudsgrad er udtryk for, hvor stor en andel af virksomhedens omsætning der omsættes til overskud og kan anvendes til investeringer. Samlet set lå overskudsgraden i de turismerelaterede brancher i 2021 på -0,2 pct. Det er under niveauet på 7,8 pct. i det øvrige erhvervsliv.

Overnatningsstederne har i en årrække haft en høj overskudsgrad. Tendensen har dog været faldende siden 2016. I 2020 havde overnatningsstederne en negativ overskudsgrad på -5,3 pct., mens rejseservice havde en overskudsgrad på -12,0 pct. i 2021, jf. Figur 71. Begge brancher har været påvirkede af restriktionerne i forbindelse med COVID-19. Transportvirksomhederne og restauranter mv. oplevede også et fald i overskudsgraden i 2020.

Figur 71 Udvikling i turismerelaterede erhvervs overskudsgrad (ordinært resultat/omsætning), 2015-2020

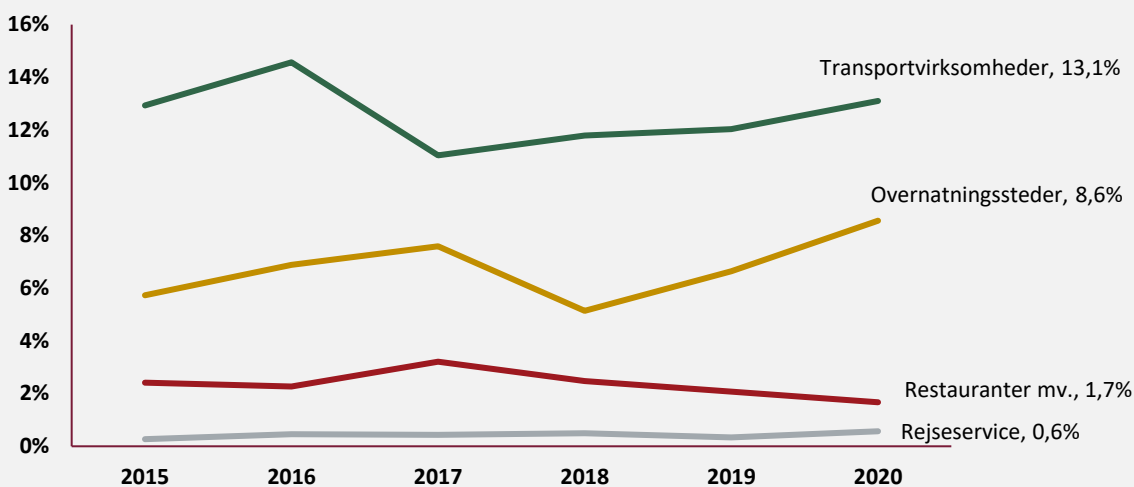

Kilde: Danmarks Statistik, Den generelle firmastatistik (FIRM) 2015-2020.

Note: Overskudsgraden kan dække over variationer mellem virksomhederne i de respektive underbrancher. Det antages, at variationen følger en almindelig normalfordeling, hvorfor den angivne overskudsgrad vil være udtryk for, hvad der er almindeligt for virksomhederne i branchen.

I de turismerelaterede brancher var den gennemsnitlige investeringsgrad samlet set 8,4 pct. i 2020, hvilket var noget højere end i 2019, hvor den lå på 7,1 pct. Det er over niveauet på 4,2 pct. i det øvrige erhvervsliv. Inden for turismen havde transportvirksomhederne fortsat den højeste investeringsgrad i 2020, jf. Figur 72.

Figur 72 Udvikling i turismerelaterede erhvervs investeringsgrad (investeringer/nettoomsætning), 2015-2020

Kilde: Danmarks Statistik, Den generelle firmastatistik (FIRM) 2015-2018.

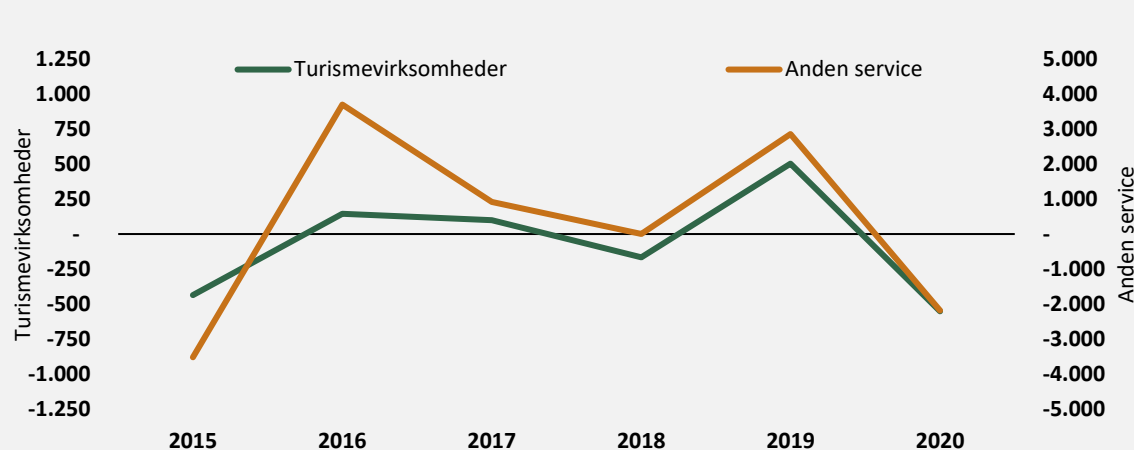
Anm.: Investeringsgraden beregnes som investeringer i forhold til nettoomsætningen.

10.7 Nystartede, ophørte og konkursramte virksomheder

Figur 73 viser forskellen mellem antallet af nystartede og ophørte virksomheder i turismeerhvervet og den øvrige servicesektor. Negative værdier betyder, at der i det pågældende år var flere ophørte end nystartede virksomheder.

Fra 2015 til 2020 har forholdet mellem antallet af nystartede og ophørte turistvirksomheder været svingende. 2015 og 2020 var kendetegnet ved det højeste antal ophørte virksomheder i forhold til nystartede, mens 2019 havde det højeste antal nystartede turistvirksomheder i forhold til ophørte. Virksomhederne i servicesektoren i øvrigt har stort set fulgt samme udvikling som turistvirksomhederne.

Figur 73 Difference mellem antal nystartede og ophørte virksomheder, 2015-2020

Kilde: Særkørsel fra Danmarks Statistik.

Anm.: Turismevirksomheder omfatter hoteller m.m., restauranter og rejsebureauer. Anden service omfatter øvrige servicevirksomheder udover turismevirksomheder.

Tabel 30 viser antallet af konkurser i turismesektoren og de øvrige serviceerhverv. Antallet af konkurser i turismesektoren faldt med 13,2 pct. fra 2020 til 2021, mens den øvrige servicesektor oplevede en stigning i

konkurserne på 5,3 pct. I samme periode oplevede turismebranchen det højeste antal konkurser i 2020 og det laveste antal konkurser i 2015.

Tabel 30 Antal konkurser*, 2015-2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Udv. 2020-2021 (pct.)
Turismevirksomheder	225	264	245	262	316	370	321	-13,2%
Øvrige servicevirksomheder	573	760	774	854	883	739	778	5,3%

Kilde: Særkørsel fra Danmarks Statistik.

* Tabellen omfatter antal konkurser blandt aktive virksomheder, det vil sige virksomheder med beskæftigelse og/eller en omsætning over 1 mio. kr.

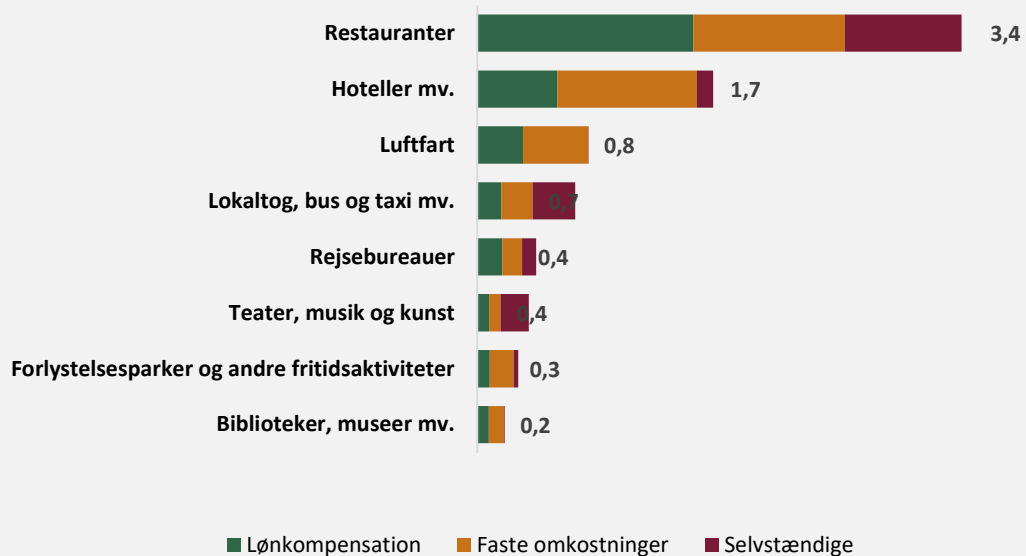
10.8 Turismeerhvervets brug af hjælpepakker

I forbindelse med COVID-19 indførte regeringen sammen med Folketingets partier og arbejdsmarkedets parter en række hjælpepakker og ordninger, der gav erhvervslivet mulighed for blandt andet at få hjælp til betaling af faste omkostninger, hjælp til selvstændige, freelancere, kombinatører mv., hjælp til lønkompensation til hjemsendte medarbejdere, ordninger som afhjælp kortsigtede likviditetsudfordringer i form af udskydelse af betaling af moms og A-skat mv.

Ordningerne var med til at afbøde og afværge en lang række afskedigelser og konkurser. På de ansøgninger, der er afsluttet og godkendt i perioden 2020 t.o.m. 31/12-2022, er der udbetalt i alt 19,9 mia. kr. til turismeerhvervene. Der er samlet set udbetalt 6,1 mia. kr. under lønkompensationsordningen, 10,3 mia. kr. under ordningen for faste omkostninger, 0,4 mia. kr. under ordningen for arrangementer og 3,1 mia. kr. under ordningen for selvstændige til turismeerhvervene. Størst udbetaling er sket til restauranter (4,7 mia. kr.), hoteller (3,7 mia. kr.) og cafeer, værtshuse, diskoteker mv. (2,2 mia. kr.).⁶⁰

⁶⁰ Kilde: Erhvervsstyrelsen. Opgørelsen dækker udbetalt kompensation for år 2020 t.o.m. 31/12-2022 per 31. januar 2023. Data er udtaget under Erhvervsstyrelsens kompensationsordninger og inkluderer ikke kulturministeriets område. Dækker ordningerne lønkompensation, kompensation til selvstændige, freelancere og kombinatører, faste omkostninger og kompensation til afholdelse af arrangementer. Beløbene er summen af de samlede ud- og tilbagebetalinger, herunder er medtaget udfaldet er virksomhedernes slutfregning såfremt den er færdigbehandlet ved opgørelsestidspunktet.

Figur 74 Udbetalt beløb under Lønkompressionsordningen, ordningen for faste omkostninger og ordningen for selvstændige i 2020, mia. kr.

Kilde: Erhvervsstyrelsen

Note: Opgørelsen dækker ansøgninger afsluttet og godkendt i 2020.

Note: Data er udtaget under ERST's kompensationsordninger og inkluderer ikke kulturministeriets område.

Appendiks til kapitel 2

Tabel 31 ETC-indikatorer til monitorering af bæredygtig turisme i Danmark, kyst og storby

Dimension	Indikator*	Hele Danmark	Kyst	Storby
Sociale forhold	Turisternes tilfredshed %-del tilfredse turister	92,0	92,4	89,6
	De lokale beboeres tilfredshed %-del af lokale, der er tilfredse med turismetrykket	78,1	78,2	78,1**
	Kapacitetsudbud Sengepladser pr. 100 indbyggere	0,78	0,96	0,46
	Turismeintensiteten Antal overnatninger pr. 100 indbyggere pr. dag	2,41	3,20	1,05
	Turismetæthed Antal overnatninger pr. dag pr. km ²	3,28	2,93	9,22
Økonomi	Overnatninger % stigning i antal turismeovernatninger i forhold til året før	15,5	11,4	43,4
	Turistankomster % stigning i internationale ankomster i forhold til året før	16,8	8,7	38,0
	Sæsonfordeling Spredning af overnatningerne over år (Gini-koefficient)***	0,40	0,42	0,33
	Døgnforbrug Gns. forbrug i € pr. turist pr. dag	155	114	321
	Opholdslængde Gns. opholdslængde pr. turist (antal overnatninger)	3,9	4,6	2,2
Miljø	Beskæftigelseeffekter Ansatte i turismeerhvervet pr. ansatte i hele økonomien	4,3	5,5	2,8
	CO2-aftrykket**** Tons udledning ved lufttransport, overnatningssteder mm.	-	-	-
	Certificeringer***** %-del overnatningssteder med miljøcertificeringer	25,9	19,6	40,8

Kilde: Danmarks Statistik, VisitDenmarks Turistundersøgelse, Turismens Økonomiske Betydning i Danmark, Green Key og Eurostat.

Anm.: Indikatorerne er ikke tilgængelige for erhvervsturismen isoleret set.

* Der anvendes senest tilgængelige data. Det betyder, at indsamlingsårene varierer ml. 2017 og 2021. Indikatorerne beskrives nærmere i kapitlets appendiks.

** Andel, der mener, at turismen i Danmark skaber flere positive end negative konsekvenser. Data stammer fra en analyse udarbejdet af VisitDenmark i efteråret 2021.

*** Gini-koefficienten er et mål for uligheden i fordelingen og antager værdier ml. 0 og 1. Hvis overnatningerne er jævnt fordelt over året, vil koefficienten være 0, mens den vil være tættere på 1 jo mere "skævt", overnatningerne fordeler sig over året.

**** Indikatoren for CO2-aftrykket er ikke angivet, da opgørelsesmetoden og dermed indikatoren fortsat diskuteres. Foreløbige beregninger af CO2-måling på nationalt niveau vil blive udregnet ved udgangen af 2023, og destinationsniveau ved udgangen af 2024

***** Andel af danske overnatningssteder der er Green Key certificerede. Der findes flere forskellige miljøcertificeringer, som berører mange af de samme områder, men varierer i forhold til indhold, detaljer, procedure og beregningsform. Partnerskabet for Bæredygtig Turismeudvikling er i gang med at udvikle en fællesmodel for hvilke certificeringer, der skal bruges til at måle turismestrategiens pejlemærke for de grønne og bæredygtige løsninger med mindre miljø- og klimaaftryk.

Målet med ETC-indikatorerne er, at de kan anvendes på både nationalt, regionalt og lokalt niveau, at historiske tal inkluderes og at turistankomster kan opgøres efter rejseformål (ferie versus forretning). ETC-indikatorerne udvikles løbende, herunder for eksempel i forhold til opgørelsesmetoden for CO2-udledning. Datagrundlaget for

de øvrige indikatorer vurderes i vid udstrækning at være til stede for dansk turisme.

Formålet med ETC-indikatorerne er at etablere og definere et fælles grundlag med henblik på at måle bæredygtig turisme. Disse indikatorer vil på sigt kunne benyttes inden for og på tværs af ETC-medlemslandene, så det fremover bliver nemmere at monitorere og sammenligne bæredygtighedsindsatsen.

De nuværende 13 ETC-indikatorer er sammensat, så de afspejler både sociale, økonomiske og miljømæssige forhold.

Sociale forhold

- Turisternes tilfredshed: Tallene viser procentdelen af tilfredse eller meget tilfredse turister. Kilde: VisitDenmarks Turistundersøgelse. Data er for 2017.
- De lokale beboeres tilfredshed: Procentdel af de lokale, der er tilfredse eller meget tilfredse med turismetrykket. Data er pt. ikke tilgængelig, men der arbejdes på en national indsamling.
- Kapacitetsudbud: Sengepladser pr. 100 indbyggere. Kilde: DanmarksStatistik tal for både sengepladser og indbyggertal. Data er for 2019.
- Turismeintensiteten: Antal overnatninger pr. 100 indbyggere pr. dag. Kilde: Danmarks Statistiks tal for både overnatninger og indbyggertal. Data er for 2019.
- Turismetæthed: Antal overnatninger pr. dag pr. km². Kilde: Danmarks Statistiks tal for både overnatninger og areal. Data er for 2019.

Økonomiske forhold

- Overnatninger: Procentvis stigning i antal turismeovernatninger i forhold til året før. Kilde: Danmarks Statistik. Data er for 2019.
- Turistankomster: Procentvis stigning i antal internationale ankomster i forhold til året før. Kilde: Danmarks Statistik. Data er for 2019.
- Sæsonfordeling: Spredning af overnatningerne over året målt som en Gini-koefficient. Gini-koefficienten er et mål for uligheden i fordelingen og går fra 0 til 1. Hvis overnatningerne er jævnt fordelt over hele året, vil værdien være 0, mens værdien vil være tættere på 1 jo mere ulige overnatningerne fordeler sig over året. Kilde: Danmarks Statistik beregnet via fordelingen af overnatningerne fra måned til måned. Data er for 2019.
- Døgnforbrug: Gennemsnitlig forbrug i € pr. turist pr. dag. Kilde: VisitDenmarks Turistundersøgelse. Data er for 2017.
- Opholdslængde: Gennemsnitlig opholdslængde pr. turist i antal overnatninger. Kilde: VisitDenmarks Turistundersøgelse. Data er for 2017.
- Beskæftigelseeffekter: Ansatte i turismeerhvervet pr. ansatte i hele den danske økonomi. Kilde: VisitDenmarks Turismens økonomiske betydning. Data er for 2018.

Miljømæssige forhold

- CO₂-aftrykket: Tons udledning ved kategorierne lufttransport, overnatningssteder og madservice samt andre relaterede services. Kilde: Eurostat. Data er for 2018.
- Certificeringer: Procentdel overnatningssteder med miljøcertificering. Kilde: Danmarks Statistik med data for Green Key. Data er for 2019.

Appendiks til kapitel 4

	Destinationsselskab	Kommuner
1	Wonderful Copenhagen*	Albertslund, Allerød, Ballerup, Brøndby, Dragør, Egedal, Frederiksberg, Furesø, Gentofte, Gladsaxe, Glostrup, Helsingør, Herlev, Hvidovre, Høje-Taastrup, Hørsholm, Ishøj, København, Lyngby-Taarbæk, Rudersdal, Rødovre, Tårnby, Vallensbæk
2	Destination Vesterhavet	Ringkøbing-Skjern, Varde
3	Destination NordVestkysten	Hjørring, Holstebro, Jammerbugt, Lemvig, Thisted
4	Aarhusregionen	Aarhus, Favrskov, Norddjurs, Randers, Silkeborg, Skanderborg, Syddjurs, Viborg
5	Destination Trekantområdet	Billund, Kolding, Vejle
6	Destination Fyn	Assens, Faaborg-Midtfyn, Kerteminde, Langeland, Middelfart, Nordfyn, Nyborg, Odense, Svendborg, Ærø
7	Destination Vadehavskysten	Esbjerg, Fanø
8	Destination Nord	Aalborg, Brønderslev, Frederikshavn, Læsø
9	Destination Sønderjylland	Aabenraa, Haderslev, Sønderborg, Tønder
10	VisitLolland-Falster	Guldborgsund, Lolland
11	Destination Bornholm	Bornholm
12	VisitNordsjælland	Fredensborg, Gribskov, Halsnæs, Hillerød
13	Destination Sjælland	Holbæk, Kalundborg, Odsherred, Slagelse, Sorø
14	Destination SydkystDanmark	Faxe, Næstved, Stevns, Vordingborg
15	Destination Himmerland	Mariagerfjord, Vesthimmerland
16	Destination Limfjorden	Morsø, Skive, Struer
17	Destination Kystlandet	Horsens, Odder, Hedensted
18	VisitHerning	Herning, Ikast-Brande
19	Destination Fjordlandet	Frederikssund, Lejre, Roskilde

Note: Pr. 15. oktober 2022 har kommunerne Fredericia, Greve, Køge, Rebild, Ringsted, Samsø, Solrød, Vejen og Christiansø endnu ikke tilkendegivet planer om at indgå i eller danne et tværkommunalt destinationsselskab.

Note: Kommuner fremgår i det destinationsselskab, som det er politisk vedtaget, at de indgår i. Helsingør er udtrådt af VINO og omfattet af WoCo pr. 1. januar 2021, mens Tønder, der stod uden for et destinationsselskab, meldte sig ind i Destination Sønderjylland pr. 1. januar 2021.

* WoCo: Fonden Wonderful Copenhagen fremmer og udvikler erhvervs-, ferie-/fritidsturismen i Region Hovedstaden jf. fondens vedtægter. I statusanalysen opgøres data for Wonderful Copenhagen på baggrund af Region Hovedstadens kommuner fraregnet kommunerne, der indgår i VisitNordsjælland (Fredensborg, Hillerød, Gribskov og Halsnæs) og Destination Bornholm (Bornholms Regionskommune).

Appendiks til kapitel 10

Forlystelsesparker, museer mv.

- 91.01.10 Biblioteker
- 91.01.20 Arkiver
- 91.02.00 Museer
- 91.03.00 Historiske monumenter og bygninger og lignende attraktioner
- 91.04.00 Botaniske og zoologiske haver samt naturreservater
- 92.00.00 Lotteri- og anden spillevirksomhed
- 93.11.00 Drift af sportsanlæg
- 93.12.00 Sportsklubber
- 93.13.00 Fitnesscentre
- 93.19.00 Andre sportsaktiviteter
- 93.21.00 Forlystelsesparker o.l.
- 93.29.10 Lystbådehavne
- 93.29.90 Andre forlystelser og fritidsaktiviteter

Overnatningssteder

- 55.10.10 Hoteller
- 55.10.20 Konferencecentre og kursusjendomme
- 55.20.00 Ferieboliger og andre indlogeringsfaciliteter til kortvarige ophold
- 55.30.00 Campingpladser
- 55.90.00 Andre overnatningsfaciliteter
- 68.31.20 Boliganvisning, ferieboligudlejning mv.

Rejse-service

- 79.11.00 Rejsebureauer
- 79.12.00 Rejsearrangører
- 79.90.00 Andre reservationstjenesteydelser og tjenesteydelser i forbindelse hermed

Restauranter mv.

- 56.10.10 Restauranter
- 56.10.20 Pizzeriaer, grillbarer, isbarer mv.
- 56.21.00 Event catering
- 56.29.00 Anden restaurationsvirksomhed
- 56.30.00 Caf er, v ertshuse, diskoteker mv.

Transportvirksomheder

- 49.10.00 Passagertransport med regional- eller fjerntog
- 49.31.10 Rutebusk rsel, by- og n rtrafik
- 49.31.20 S-togstrafik, metro og andre n rbaner
- 49.32.00 Taxik rsel
- 49.39.20 Turistk rsel og anden landpassagertransport
- 50.10.00 S - og kysttransport af passagerer
- 50.30.00 Transport af passagerer ad indre vandveje
- 51.10.10 Ruteflyvning
- 51.10.20 Charter- og taxifyvning
- 52.21.30 Drift af betalingsveje, -broer og -tunneler
- 77.11.00 Udlejning og leasing af biler og lette motork ret jer